

ŽIVOT PODLE DUCHA

VSTUPNÍ SLOVA

Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého.

Amen

Milost vám a pokoj od Boha, Otce našeho a našeho Pána Ježíše Krista.

Sestry a bratří, vítám vás na dnešních bohoslužbách. Žalmista říká:

Chci tě vyvyšovat, můj Bože a Králi, tvému jménu dobrořečit navěky a navždy. Po všechny dny ti chci dobrořečit a tvé jméno chválit navěky a navždy. Tvoje velebnost je důstojná a slavná, chci přemýšlet o tvých divuplných dílech. (Ž 146, 1–2.5) Amen

PÍSEŇ č. 103 Ó dobrořeč, má duše, Bohu svému (1–4)

MODLITBA

Tobě, Hospodine, chceme dobrořečit a vzdávat ti chválu za všechno dobré, co od tebe dostáváme. I když se nám to někdy nezdá a často skuhráme nad tím, jak je život náročný, těžký, rychlý, jak nestíháme a jak jsme unavení, přesto – když se nad tím zamyslíme – objevíme ve svých životech tolik dobrého, tolik krásných a milých momentů, že bychom je všechny vyjmenovat nedokázali. Děkujeme ti, že navzdory naší zaměstnanosti prací, rodinou i sebou samými ty na nás máš čas a že z tvé ruky smíme přijímat mnoho dobrého. Děkujeme ti za ochranu, za milosrdenství a slitování, které nám prokazuješ. Děkujeme, že nás při životě zachovávati ráčíš, abychom tak každý den mohli okoušet zase mnoho dobrého z tvé štědré ruky, navzdory všemu ostatnímu, co nás tíží a trápí.

Chválu, díky, strasti i prosby vkládáme do společné modlitby, kterou nás naučil náš Pán Ježíš Kristus: Otče náš... Amen

ČTENÍ PÍSMĀ SVATÉHO

První čtení Písma svatého je z Listu apoštola Pavla Římanům, z 8. kapitoly, prvních 11 veršů:

Nyní však není žádného odsouzení pro ty, kteří jsou v Kristu Ježíši...

PÍSEŇ č. 675 Příklad již, příjde, Duchu stvořiteli

KÁZÁNÍ

Základem kázání je pokračování přečteného oddílu z 8. kapitoly Epištoly Římanům, od 12. do 17. verše. Budu číst v kralickém překladu:

A takž tedy, bratři, dlužníci jsme ne tělu, abychom podle těla živi byli. Nebo budete-li podle těla živi, zemřete; pakli byste Duchem skutky těla mrtvili, živi budete. Nebo kteřížkoli Duchem Božím vedeni bývají, ti jsou synové Boží. Nepřijali jste zajisté ducha služby opět k bázni, ale přijali jste Ducha synovství, v němž voláme Abba, totiž Otče. Tenť Duch osvědčuje duchu našemu, že jsme synové Boží. A jestliže synové, tedy i dědicové, dědicové zajisté Boží, spolu pak dědicové Kristovi, však jestliže spolu trpíme, abychom spolu i oslaveni byli.

Sestry a bratří, kdo dneska ještě věří na duchy? Copak jsme nějakí spiritisté? Většina lidí si totiž při slově „duch“ představí nejprve patrně strašidlo. Schválně zkuste slovo duch zadat do Googlu. Vyskočí na vás spousta obrázků s údajně vyfocenými duchy a různé spiritistické nesmysly. Ale taky si u toho člověk uvědomí, že slovo duch vlastně v češtině běžně používáme: často si něco v duchu pomyslíme, mluví a píše se o duchu doby (jakkak asi vypadá?), nebo že v lecčems přežívá ještě duch totality. Známe lidi, kteří mají třeba obchodního nebo sportovního ducha. A známe i takové (a někdy se to stává i nám), kteří jsou ducha mdlého. Od slova duch je také blízko ke slovu duše, ale o té

právě apoštol Pavel v tom dnešním textu nemluví. Záměrně mluví o duchu, o duchu Božím i lidském a jejich vzájemném vztahu.

Duch je ta netělesná stránka našeho života. A apoštol Pavel píše, že máme žít podle ducha a nikoli podle těla. Co to ale je? Žít podle ducha a nikoli podle těla, jak se to dělá? Náš život je přece tělesný, odehrává se v těle, jinak to nejde. Navádí tady snad Pavel k boji ducha s tělem, k boji ducha s hmotou? Měl by každý křesťan být asketa a co nejvíce umrtvovat svoje tělo? Je snad tělo samo o sobě prostě hříšné, taková nádoba hříchu, že by bylo nejlepší ho úplně škrtnout, tedy jíst jen chleba, pít jen vodu, málo spát a raději se neustále jen modlit, aby člověk žil jen v duchovní sféře a vůbec nedbal na tělesno?

Jistě tušíte, že tudy cesta nevede. My tak nežijeme, a přitom se za křesťany považujeme a jsme přesvědčeni, že nám nic zásadního nechybí, že se svým tělem neděláme nic zásadně špatně, i když se setrvalé nepostíme. Náš život je prostě tělesný a bez těla to nejde (což by ovšem člověk na druhou stranu leckdy uvítal, kdyby to šlo, kdybychom se mohli zbavit všech těch trápení a bolestí, které nám tělo přináší). Ba co víc: také náš duch je na tělu závislý, protože bez těla by prostě nemohl existovat. Když totálně umrtvíte tělo, zemře i duch. Náš duch není žádná nesmrtelná složka našeho já, je to jedna stránka naší lidské, a tedy smrtelné existence. Duch a tělo se potřebují navzájem: duch potřebuje tělo, aby vůbec mohl být, tělo však zase potřebuje ducha, aby ho někdo vedl a řídil. Tělo bez vlády ducha je tělo bezvládné a bezvládné tělo samo nedokáže nic. Náš život je tedy tělesný, ale záleží na tom, čím se řídíme. Jaký duch v nás vládne. Protože vždycky nějaký duch vládne.

Jaký? To je ta důležitá otázka. Ve zdravém těle zdravý duch, praví okřídlené úsloví. Je ten náš duch zdravý? Anebo jsme hodně pod vlivem ducha doby? O duchu doby se mluví hodně a určitě má nějak vliv i na nás. Je to však ten jediný duch, který si na nás činí nárok? Takových duchů je hodně a nám hrozí, že se objeví nějaký špatný duch, duch se špatným vlivem, který si člověka přitáhne, zotročí a člověk upadne do nesvobody. Tělo je vrtkavé, a když mu nabídnete nějakou slast, nejlépe ještě vydávanou za duchovní záležitost, těžko odolává. To v dnešní době platí hlavně pro jednoho konkrétního „ducha“: duch

se latinsky řekne spiritus, a je to právě špiritus, pod jehož vlivem řada lidí žije, a leckdy i dobrovolně.

Spousta lidí by ale jistě popřela, že – byť jen částečně – podléhají nějakému duchu. Být pod vlivem cizího ducha, muset někoho poslouchat, nechat se ovlivňovat, to dnes rozhodně neletí. Poroučet si budu jedině sám. V duchu si to všechno pěkně promyslím, naplánuji, zvolím si svoji vlastní strategii a nenechám si od nikoho do života mluvit. Člověk spoléhá na svého vlastního ducha, protože je přesvědčený, že takhle zvládne svůj život nejlépe. Nechte mě být, já si na všechno přijdu sám, udělám si to po svém, třeba mně to bude trvat dlouho, no a co, hlavně, že to bude podle mých představ. Tohle se ostatně u člověka projevuje už od malička, od prvního dětského „Já sám! Já sama!“ Takový život má pak ovšem tendenci směřovat přesně tím směrem, který vymezují tato dvě slova: „Já“ – k egoistickému způsobu života, kdy středem všeho jsem já, můj prospěch, moje blaho, moje pohodlí. A „sám“ – já si stačím k pohodlnému životu. A dnes to jde tak daleko, že nejlepší je být single, bez partnera, bez manželky, bez závazků. Já, moje garsonka, mé auto, můj plat a můj volný čas. Já a sám. Nikoho dalšího k životu nepotřebuji. Současný – zvláště mladý – člověk tvrdí, že takhle je nejspokojenější.

Je to tak skutečně? Je osamělý egoista ideálem lidského života v roce 2014? Kdybychom takhle začali žít všichni, tak do osmdesátí let vymřeme. Což drsně a doslova ladí s Pavlovým pohledem z prvního čtení: Dát se vést sobectvím znamená smrt. Naléhavě se tu klade otázka, jestli tohle „já a sám“ není pouze zástěrka pro neschopnost převzít zodpovědnost za druhé, neschopnost mluvit s druhými lidmi, najít si partnera, prosadit se ve společnosti. Klade se tu prostě velký otazník nad tím, jestli člověk tohle své 'já a sám' vůbec zvládá a jestli to dokáže zvládat dlouhodobě. Dokáže si lidský duch sám poručit a zvládat sám svůj život? Dokáže se člověk zorientovat nejen ve světě, ale především sám v sobě? Ví člověk skutečně sám nejlépe, co je pro něj dobré?

Křesťané poznali, že egocentrismus je projevem radikálního porušení lidské přirozenosti, že egoismus je projevem hříchu a že vede ke špatným koncům. Místo aby člověk hleděl k nebesům a volal Abba, Otče, hledí sám do sebe, je do sebe zakřivený, celý se tak nějak zvlášt-

ně krouží a ohýbá, protože hledá uspokojení a smysl ve svém těle, ve své tělesnosti, v materiálnu, ve hmotě (a při tom si ještě často namlouvá, jak duchovně žije). Křesťané poznali, že člověk velmi jednoduše podlehe sám sobě, že nejjednodušší a nejsvůdnější je říct si sám v duchu: všechno je v pohodě, mám to pod kontrolou, můžu kdykoliv začít dělat něco jiného – jenomže výsledkem není předstíraná svoboda, ale naprosté zotročení a diktatura ega. A to neplatí jen pro vliv špiritusu, ale také pro vliv ducha doby a ducha našeho ega. Velkohubé a silácké předstírání pohodičky je jen zástěrkou pro slabost vlastního ducha i těla. Základní přesvědčení moderního člověka, že nejsvobodnější budu tehdy, když si všechno budu určovat sám, je zoufalá iluze. Křesťanská víra proti tomu staví paradox: nejsvobodnější je člověk tehdy, když žije ve službě Bohu, když si neurčuje všechno sám, ale nechá se vést Duchem svatým. Svoboda je ve službě. Největší svoboda není tam, kde žádný pán není, ale tam, kde je pánem Bůh. Svoboda musí mít mantinely, meze. Bezbřehá svoboda je chaos. A nejrozumnější mantinely pro lidskou svobodu nabízí Bůh, to je naše přesvědčení. Podle jeho Ducha chceme žít.

A život podle Božího Ducha, podle Ducha svatého – to je teprve věc! To je skutečná revoluce, to je úplně nová perspektiva, úplně nová orientace. V životě podle Ducha svatého se člověku zásadně mění pohled na skutečnost, skutečnost se mu proměňuje před očima, najednou vidí nové možnosti – až by se chtělo říci, že v Duchu svatém člověk vidí skutečnost světa natolik jinak a nově, že vidí jinou skutečnost než ostatní. Tak překvapivě nový a odlišný je tento skutečně duchovní pohled na život. Přitom nejde o boj Ducha nebo ducha proti tělu, to by byla schizofrenie. Jde o kompletně proměněnou životní praxi, o zcela jiné jednání, o zcela jiné tělesné prožívání skutečnosti.

To znamená: Život podle Ducha není vyhrazen jen pro určité chvíle, třeba pro osobní modlitbu ve svém pokoji, pro nedělní bohoslužby, pro soukromé rozhovory s těmi nejbližšími, ale vztahuje se na celou naši existenci, na naše jednání, mluvení i myšlení. Není to život určený jen pro soukromí, ale jde o život nanejvýš veřejný, před očima všech ostatních lidí, právě uprostřed všední skutečnosti, uprostřed všech těch single a egoistických tendencí naší společnosti. Jde o křes-

řanskou jinakost uprostřed moderní normálnosti, ano, jde o střet nové perspektivy Ducha se starou perspektivou lidského ega.

Tato nová perspektiva přináší pro křesťana zásadní změnu skutečnosti. Najednou vidíme víc, vidíme skutečnost obohacenou o nové rozměry: Tam, kde jiní vidí jakýsi spolek nábožensky založených jedinců, je najednou církev jako společenství bratří a sester. Tam, kde jiní vidí jen obyčejný chleba a víno, je Kristova oběť, přinášející odpuštění a milost. Tam, kde jiní slyší jen předčítání jakýchsi hodně starých textů, slyšíme živé evangelium, které mluví do našeho dnešního života. Tam, kde jiní vidí zbytečnou námahu, je – leckdy namáhavá – služba bližnímu. Tam, kde by jiný viděl zbytečný risk a nebezpečí, je ochota k oběti. To, co by někdo považoval za zbytečně promrhaný čas, se ukazuje jako naslouchání druhým, návštěva potřebných, čas pro modlitbu nebo pro čtení Bible. Tam, kde leckdo vidí mrhání energií a penězi, je najednou nezištná láska k bližnímu. Tam, kde jiní vidí směšné pánbíčkářství, my prožíváme víru.

Tohle všechno přináší život podle Ducha. Ale zároveň nutno říci, že to není návod na klidný a nerušený život. Duch přináší právě jinou perspektivu. Vidíme skutečnost jinak, žijeme ve střetu nové perspektivy Ducha a staré perspektivy lidského ega – a skutečnost nám to často tvrdě vrací. Život podle Ducha nemusí být žádný med, naopak může přinášet nepříjemné situace, neúspěch anebo utrpení. Však je to také revoluční věc, která mění staré pořádky.

Ale ani to pro nás není nic překvapivého. Víme, že to může přijít. Ale stejně tak víme, že to není to poslední, co nás čeká. Život podle Ducha znamená žít jako spoludědicové Kristovi. Kristus však neprošel jen tvrdým životem, utrpením a smrtí. Bylo tam víc. A my jdeme po jeho vyšlapaných šlépějích. To znamená skrze utrpení ke vzkříšení a k Bohu Otci. Náš život tak není zakřivený do sebe, nemusíme jít pokrouceně, ale smíme vždy hledět vzhůru a v každé situaci s důvěrou volat: Abba, Otče!

Amen

MODLITBA

Bože, prosíme, dej nám svého Ducha, protože bez něj bychom mnoho nedosáhli. Přijď, Duchu svatý, a veď nás životem, jako jsi vedl proroky a apoštoly v biblických dobách. Amen

PÍSEŇ č. 103 Ó dobrořeč, má duše, Bohu svému (5–8)

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Hospodine, Bože náš, děkujeme ti za dar Ducha svatého. Děkujeme ti, že tvůj Duch je přítomen všude a není místa, kam by neměl přístup. V našem světě je však ještě mnoho věcí, které v skrytu volají po jeho příchodu a působení. Proto tě prosíme:

Působ svým Duchem v místech, o kterých vůbec nemáme tušení, v problémech, které netrápí nás, ale jiné ano.

Působ svým Duchem v místech, která jsou nám příliš vzdálená a kde jen těžko můžeme něco ovlivnit. Často čteme v novinách nebo slyšíme v televizi, co vše se ve světě děje, kde všude lidé trpí. A jedna z věcí, kterou můžeme udělat proti utrpení ve světě, je modlitba. Proto k tobě naléhavě voláme: dej, ať první stránky novin neplní neustále jen katastrofy, násilí a nepříjemnosti. Dej svému stvoření zakusit také chvíle klidu, souladu a porozumění, které pramení z tvého Ducha.

Prosíme tě však především za to, co také sami ovlivnit můžeme. Prosíme tě za křesťanské církve, prosíme tě tedy za nás samotné coby křesťany. Víme, že církve má za sebou rozmanité dějiny, které se neodvíjely vždy jen ke tvé chvále. I my vstupujeme do tohoto proudu dějin a navazujeme na ně. Prosíme tě proto, abychom měli odvahu nezastírat si vše špatné, co se událo v minulosti církve i v minulosti naší. Dej, ať dokážeme pojmenovávat věci pravými jmény.

Dej, ať dokážeme být na správných místech kritičtí a kriticky vidět dějiny i své vlastní aktivity. Dej, ať se z chyb dokážeme poučit.

Dej, ať dokážeme ocenit to dobré. Nejen u sebe, ve svých vlastních životech, ale také v dějinách a v životech a snažení lidí okolo nás.

Dej, ať příliš rychle nesoudíme, ale nejprve se snažíme druhým porozumět.

Dej, ať zlu jen nepřihlížíme, ale máme odvahu se zasazovat o dobro.

Dej nám snahu hledat cesty k jednotě, jak k jednotě křesťanů, tak k jednotě v porozumění s ostatními lidmi. Amen

POSLÁNÍ

Odložte dřívější způsob života, staré lidství, které hyne klamnými vášněmi, obnovte se duchovním smýšlením, oblecte nové lidství, stvořené k Božímu obrazu ve spravedlnosti a svatosti pravdy. (Ef 4,22–24)

POŽEHNÁNÍ

Ať Hospodin ti žehná a chrání tě, ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem. Amen

PÍSEŇ č. Ó dobrořeč, má duše, Bohu svému (9–10)

O POSLEDNÍM SOUDU

VSTUPNÍ SLOVA

Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého. Amen

Milost vám a pokoj!

Sestry a bratří, vítám vás všechny na dnešních bohoslužbách.
Žalmista říká:

Bůh sám, Bůh Hospodin promluvil a volá zemi od slunce východu až po západ. Ze Sijóna, místa dokonalé krásy, zaskvěl se Bůh, přichází Bůh náš a nehodlá mlčet. (Ž 50,1–3a) Amen

PÍSEŇ č. 51 Ó Bože, hojný v milosrdenství (1-4)

MODLITBA

Pane a Otče náš, chválíme tě, že jsi poslal svého Syna, Ježíše Krista, aby pro tebe hledal vedle silných a zdravých také všechny mdlé, ztracené a odcizené a pozval do tvého království bezvýznamné, ponížené a trpící. Byl ti věrný a poslušný až do smrti na kříži. Tam zjevil všem tvé milosrdenství. Takovou láskou jsme vyvedeni z míry. Nedovedeme si představit, že by někdo mohl tak milovat.

Pane Ježíši Kriste, tvé milosrdenství je soudem nad naší tvrdostí. My tě čekáme, s radostí tě chceme uvítat, ale nevidíme, že přicházíš ve všech trpících a ponížených kolem nás. Prosíme, odpusť naši zaslepenost, svým Slovem nám otevři oči a svým Duchem proměň naše srdce. Učiň to i v našem dnešním shromáždění.

Společně voláme k našemu Otci slovy, která jsi nás naučil: Otče náš... Amen

ČTENÍ PÍSMĀ SVATÉHO

Jako první čtení poslyšte oddíl z Knihy proroka Ezechiele, z kapitoly 34., od 11. do 16. verše:

Toto praví Panovník Hospodin: „Hle, já sám vyhledám své ovce...“

PÍSEŇ Svítá č. 23 Bůh je záštita má (nebo EZ č. 544 Pomoc naše buď z tebe)

KÁZÁNÍ

Druhé čtení, které je i základem dnešního kázání, je z Evangelia podle Matouše, z kapitoly 25., od 31. do 46. verše. A k tomu ještě první dva verše z kapitoly 26.:

Až přijde Syn člověka ve své slávě...

„Zde leží Jiří Wolker, básník, jenž miloval svět – a pro spravedlnost jeho šel se bít. – Dřív, než moh’ srdce k boji vytasit, – zemřel – mlád dvacet čtyři let.“

Sestry a bratří, nevím, jestli by tohle zdůvodnění básníka Jiřího Wolкера, které si napsal jako epitaf na vlastní hrob, bylo dostatečným argumentem nebo omluvou na posledním soudu. Chtěl se bít pro spravedlnost, ale nestihl to. Měl v plánu vykonat pro svět velké věci, ale nedošlo na to. A právě o to v tom barvitém obraze o posledním soudu jde. O to, co jsme v životě udělali a co ne, na co jsme měli čas a co už se nám do života nevešlo.

Před sebou máme jakoby obrovskou fresku toho, jak to bude vypadat u posledního soudu, který bude univerzální. U trůnu znovu příšlého Mesiáše se shromáždí všechny národy. Nejde tedy jen o Izrael či církev, jen o věřící, ať už Židy nebo křesťany. Budou tam všichni do jednoho, bez ohledu na to, zda věří či nevěří, zda v životě stihli uvěřit či nikoli. Bůh sám bude soudcem nade všemi.

Tenhle mohutný obraz, to je vyústění celých našich dějin, dějin celého světa. Všechny národy, celý svět před Božím trůnem. Znamená to tedy, že svět se neřítí bezvládně do záhuby; neznamená to, že všechno skončí v chaosu. Znamená to, že dějiny mají svůj cíl, ke kterému směřují a ke kterému jsme stále blíž. Dějiny mají svoji pointu a mají také svého soudce, který bude na konci všeho. Nikdo, žádný národ ani žádný jednotlivec, ani mrtvý ani živý, jeho soudu neujde. Soud nad národy bude zároveň soudem nad dějinami tohoto světa.

A nebude to legrace. Ten soud je tvrdý, soudce nemá pochybnosti, kam kdo patří, a jasně odděluje ovce od kozlů, tak jako je pastýř odděloval po pastvě na noc. Ovce potřebovaly chladnější vzduch, kozy teplejší. A navíc: ovce byly bílé, zatímco kozy byly v Palestině černé. Také proto tedy: bílé ovce po pravici, černí kozli po levici. Soudce má jasno. Najednou tu stojí dvě velké skupiny – a my nevíme: Jsou stejně velké? Nebo je jedna větší? Která? A kde asi budeme my? A proč?

Soudce má jasno, ale rozdělení lidé naprosto ne. Proč my jsme tady a oni tam? A tu jim to soudce vysvětluje: Rozhodují skutky lásky vůči bližním, především vůči potřebným, vůči chudým, nuzným, opuštěným, nemocným. Kdekoli jste bezelstně pomohli, sloužili jste mně. Soudce, Ježíš sám, se solidarizuje právě s těmi nejnepatrnějšími z lidí, s chudáky, ubožáky, nemocnými. A kdo jim pomáhá, činí to, co chce Bůh, plní Boží vůli. Kdo jedná v lásce, jedná jako Bůh a patří tam, kde je Bůh. Tomu je otevřen věčný život.

Pak ale přijdou na řadu ti druzí, ale ani oni netuší, proč jsou nalevo. Na poslední soud se zjevně nikdo nemohl nijak připravit, nikdo nemohl kalkulovat a jednat tak, aby se dostal doprava. Nikdo z těch souzených netuší, kdy a kde ve svém životě dělali to, co nakonec rozhodne. A u těch nalevo rozhoduje to, co nedělali. Nekonali skutky lásky, když měli. Byli možná zbožní, ale ty potřebné, nuzné, chudé a nemocné jako by neviděli. Nešlo tedy o to, že ve svém životě udělali taky něco zlého a špatného. Soudce jim nevytýká, že konali zlo. On jim vytýká, že nekonali dobro. Každý z nás udělá něco zlého, ale důležité je, co jsme vykonali dobrého, z lásky k druhým lidem. To je měřítko posledního soudu, jak se tu v tom plastickém obraze líčí.

Ten obraz je vize toho, co bude. Ježíšova vize, která nám tu odhaluje, jak to na konci bude. Odhaluje nám, co bude rozhodovat,

abychom tam potom nemuseli stát a divit se, cože jsme to udělali nebo neudělali. Odhaluje nám tady tajemství posledního soudu, abychom byli připraveni, abychom žili v lásce a službě bližnímu a na konci dějin mohli stanout po Pánově pravici jako ti požehnaní. Celá tato freska má tedy sloužit jako jedno velké varování: Dávejte si pozor, jak žijete. Nebuďte jen zbožní a nehleďte jen vzhůru, ale dívejte se také okolo sebe. Tam, v lidech a mezi lidmi, potkáváte Boha. Právě tam, kde byste to nečekali, kde by vás to nenapadlo, tam, kde je potřeba se možná trochu překonat a sklonit se k ubožákovi, to jsou ty rozhodující životní chvíle, na kterých bude záležet. Žijte z lásky k bližnímu a dojdete lásky od Boha.

Tak. Sestry a bratři, kdyby tady mělo kázání skončit, tak právem namítnete: Tohle že je evangelické kázání? Takhle že vypadá zvěstování evangelia o spasení pouhou milostí? Cože to tu rozhoduje? Skutky? Dopadnete podle toho, jak jste v životě žili? Dostaneš, co si zasloužíš? To je spravedlnost, jakou čekáme od našich světských soudů, ale od Pána Boha? Kde je milost? Kde je ta dobrá zpráva? Vždyť kdo z nás by na takovém soudu obstál? Kdo z nás, ať už bychom věděli, jaká budou měřítka, či nikoli? A jaké pokrytectví by to bylo, kdybychom se najednou vypočítavě začali chovat laskavě jen proto, abychom si zasloužili věčný život? Jak by ten křesťanský život potom vypadal? Základní motivací by byl strach a obavy, aby to s námi dopadlo dobře, abychom se dostali na ta vytoužená místa po Boží pravici. Tady se vrací něco, co už tu bylo. Tady by se nám vrátila atmosféra středověké církve prochnutá strachem a horečnou snahou si zasloužit spásu. A to je špatně. Takhle jednoduše to u Pána Boha nefunguje.

Je pravda, že řadu věcí v životě děláme z jakési obavy, aby se nestalo něco zlého. Snažíme se o prevenci a vydáváme za to někdy dost peněz. Chodíme na pravidelné lékařské prohlídky, abychom vážně neonemocněli. Platíme si policii, aby se nerozšířila kriminalita. Platíme si sociální a zdravotní pojištění, aby o nás bylo v naléhavém případě postaráno. Platíme havarijní pojištění, kdybychom náhodou bourali, důchodové připojištění, životní pojistku atd. To všechno platíme z jakési obavy, abychom to měli „posichrované“, kdyby se nám náhodou něco stalo. V našem všedním životě je to v pořádku, proč se nepojistit, když je to možné. Ale ve vztahu k Pánu Bohu to možné není. Tady

nelze kalkulovat a vypočítávat, kolik bych mohl za co dostat. O spasení či zavržení nerozhoduje součet plusových a minusových bodů, které v životě nasbíráme. O spasení nerozhoduje naše láska k bližním, ale Boží láska k nám.

A proto text dnešního kázání nekončí jen líčením posledního soudu, ale přidali jsme k němu ještě další dva verše: Když Ježíš dokončil všechna tato slova, řekl svým učedníkům: „Víte, že za dva dny budou velikonoce, a Syn člověka bude vydán, aby byl ukřižován.“ Tady probleskuje to, co v tom velkém obrazu o posledním soudu nebylo: Boží láska a milost. Ježíš líčí poslední soud ještě před velikonoce, před tou největší událostí našich dějin: před svým ukřižováním a vzkříšením. Ale právě o velikonocech se všechno změnilo. Tam nastal obrat. Tam se ukázala Boží láska k nám a také Boží solidarita s člověkem. Nejen s chudými, ubohými a nemocnými, jimž se Ježíš za svého života hodně věnoval, tady se ukázala Boží solidarita s námi se všemi. To neznamena, že by se Bůh rozpustil v lidech, že by naším Bohem teď byli naši bližní a potřební lidé okolo nás. Lidé nejsou Bůh a potkávat Boha v druhých lidech rozhodně neznamena, že bychom se k nim měli modlit. Bůh se ale solidarizoval s člověkem, s každým člověkem, až na smrt. A to především znamena: Není nikdo, za koho by Ježíš nezemřel a pro koho by nevstal. Velikonoce platí nám všem a zcela proměňují pohled na náš život i na spásu.

Velikonoce převrací vztah příčiny a následku. Už nemusíme a nejednáme proto, abychom za to potom něco dostali, své spasení si nemusíme zasloužit. To, co jsme si dříve možná chtěli zasloužit, se teď stává základem a příčinou našeho jednání. Už neděláme dobré skutky proto, abychom za to dostali spásu. Teď děláme dobré skutky, protože jsme v Ježíši Kristu spásu už dostali. Už nejednáme dobře proto, abychom něco získali, ale na základě toho, že už jsme to získali. Spása už není před námi jako cíl našeho životního snažení, ale máme ji v zádech či jako pevnou půdu pod nohama pro všechno naše další životní snažení. Máme ji v zádech a zároveň jí jdeme vstříc v její plnosti. Ne naše skutky a zásluhy, ale Boží skutek v Ježíši Kristu, Boží láska a milost rozhodují na soudu.

A tak se křesťanský život mění z ustrašené honby za dobrými skutky na radostný a svobodný život člověka, který koná dobré, proto-

že chce, protože sám dobré zakusil. Kdo zakusil Boží dobrotu, nezůstává sedět doma s rukama v klíně, ale jde a žije a pomáhá a raduje se.

A tak vám všem, kdo se strachujete o to, jak to s vámi dopadne, kdo máte strach, abyste neskončili po Boží levici, vám i sobě zvěstuji tu dobrou zprávu: Bůh sám v Ježíši Kristu se sklonil k člověku, solidarizoval se s každým z nás a v této své solidaritě se postavil na levici a byl místo nás odsouzen, abychom my měli život a měli ho v hojnosti.

Pánu Bohu buď sláva na věky věků. Amen

MODLITBA

Bože, dávej nám svého Ducha, abychom měli sílu jít tou cestou, kterou šel tvůj Syn: cestou za všemi, na které svět zapomněl, kterých se strání, kterými opovrhuje. Nauč nás myslet na ty a modlit se za ty, ke kterým nás posíláš a na které zapomínáme. Amen

PÍSEŇ č. 314 Pán Kristus, Syn Boží věčný

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Bože plný milosrdenství! Ty jsi nás v Pánu Ježíši Kristu zavolal k sobě a daroval jsi nám radostný výhled do budoucnosti. Našel jsi nás, ačkoli my sami jsme tě nehledali. Pro tvoji lásku se odvažujeme tě prosit:

Za opuštěné a osamocené ve světě i v církvi, za nemocné a umírající doma i v nemocnicích, za hladové a ponížené, za tělesně i duševně postižené, za lidi v ústavech, za rodiče opuštěné dětmi, za děti bez domovů.

Prosíme tě za pokoj ve světě. Posiluj ty, kteří pokoj hledají. Zastav a obrať ty, kdo hledají jen nadvládu, hledí jen na výkon a všechno chtějí řešit násilím. Buď se všemi, kteří život chrání. Stůj při těch, kdo dbají o zachování tvého stvoření. Zastávej se těch, kdo zápasí o spravedlivé rozdělování životních darů.

Prosíme tě za tvůj lid po vší zemi. Dávej mu své Slovo i dary Ducha, aby nezpychl, nestáhl se do sebe a nepřestal vidět svět kolem. Prosíme, otevírej nám oči pro všechny potřebné, doma, v práci, ve sboru i mezi přáteli.

Smiluj se nad námi pro lásku tvého Syna a našeho Pána Ježíše Krista. Jemu buď sláva až na věky. Amen

POSLÁNÍ

Ale vy, milovaní, budujte svůj život na přesvaté víře, modlete se v Duchu svatém, uchovejte se v lásce Boží a očekávejte milosrdenství našeho Pána Ježíše Krista k věčnému životu. Tomu pak, který má moc uchránit vás před pádem a postavit neposkvrněné a v radosti před tvář své slávy, jedinému Bohu, který nás spasil skrze Ježíše Krista, našeho Pána, buď sláva, velebnost, vláda i moc před vším časem i nyní i po všechny věky. (Ju 20n. 24n)

POŽEHNÁNÍ

Hospodin je tvůj ochránce, Hospodin je ti stínem po pravici. Ve dne tě nezasáhne slunce ani za noci měsíc. Hospodin tě chrání ode všeho zlého, on chrání tvůj život. Hospodin bude chránit tvé vycházení i vcházení nyní i navěky. Amen

PÍSEŇ č. 435 Ó Pane, jenž jsi přikázal

O JEDNÉ SMLOUVĚ

VSTUPNÍ SLOVA

Milost našeho Pána Ježíše Krista, láska Boží a přítomnost Ducha svatého buď se všemi námi!

Hospodine, ve své spravedlnosti mě ved', svou cestu přede mnou učíš přímou. Ať se zaradují všichni, kdo se k tobě utíkají; věčně budou plesat, když je budeš chránit, jásotem tě budou oslavovat ti, kdo milují tvé jméno. (Ž 5,9.12) Amen

PÍSEŇ č. 554 Kdo Bohu ve všem oddává se

MODLITBA

Modleme se k Bohu, který nám dává poznat své cesty a svou věrnost:

Náš dobrotivý Bože, ty jsi vyvýšil svého Syna a našeho Pána k sobě na nebesa, usadil jsi jej na trůn slávy a pod jeho nohy jsi položil vše, učinil jsi jej vládcem nad celým světem. Za to tě velebíme a oslavujeme.

Zároveň musíme doznat, že v běžném životě to pro nás vždy nehraje zásadní roli. Často ztrácíme vyvýšeného Ježíše ze zřetele pro jiné skutečnosti. Uchvácení tím, co pomíjí, se přizpůsobujeme tomuto světu a svůj život řídíme podle jiných pravidel, než jsou zákony tvého království, a přisuzujeme důležitost jiným skutečnostem, než je tvá vůle a tvé panování.

Prosíme, odpusť a napřim naše cesty. Očisti naše srdce a prostop je svým Duchem, abychom životem putovali k tomu, co jsi nám ty určil jako náš cíl. Ved' nás k sobě. Prokaž nám svou věrnost a buď nám nablízku i v tomto společenství. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Čtení z Písma svatého je dnes vzato z Listu Efezským, z kapitoly 5., verše 21. až 33.:

V poddanosti Kristu se podřizujte jedni druhým...

PÍSEŇ č. 71 V tebe doufám, Hospodine

KÁZÁNÍ

Jako základ kázání poslyšme slova knihy proroka Jeremjáše, z kapitoly 31. verše 31. až 34.:

Hle, přicházejí dny, je výrok Hospodinův, kdy uzavřu s domem izraelským i s domem judským novou smlouvu...

Smlouva. Důležitý právní dokument, který zavazuje smluvní strany k náležitému jednání a chování, upravuje práva a povinnosti těch, kdo smlouvu uzavírají. Tak by tomu mělo být.

Smlouva. Bezcestný cár papíru, pošlapaný a zneuctěný. Tak tomu je, když se smlouvy nedodržují, když se nedbá jejich ustanovení, když jsou porušovány. A přesně takto jsme se smlouvou mezi Bohem a jeho lidem naložili právě my lidé. Nedbali na ustanovení, nedbali svých povinností, nedbali toho, k čemu jsme zavázáni. *Oni mou smlouvu porušili*, praví skrze proroka Jeremjáše Hospodin, jejich Bůh. Co bude následovat? Policejní vyšetřování? Soudní proces? Vymáhání práva? Potrestání viníků? Někdy si tak Boha lidé představují: že je něco jako policajt nebo trestající soudce.

Proroci, a nejen Jeremjáš, nám, sestry a bratři, ale Boha představují jinak: *Oni mou smlouvu porušili, ale já jsem zůstal jejich manželem*. Bůh jako milující manžel; ne policajt, ne soudce. Ta smlouva mezi Bohem a lidem je totiž smlouva manželská (nikoli předmanželská). I ze souvislosti i z toho, co jsme četli, je jasné, že touhle smlouvou se uzavírá manželství Boha s jeho lidem. Nikoli nějaký kšeft a handl, nikoli smlouva o neútočení a zakopání válečné sekery, nikoli

smlouva o rozparcelování či zabrání území. Ale smlouva uzavírající manželství. O tu jde, o takový vztah, který není jen obchodní, politický, vlastnický. Jde o mnohem víc, o spojení celého života. Nejen o život vedle sebe, ale spolu. Nejen spolupráce v některých oblastech, ale spolužití a spolubytí v jednom celku. O to tu jde.

Víte, co si manželé při uzavírání manželství slibují? Co si říkávají? „Odevzdávám se tobě a přijímám tebe. Slibuji ti lásku, úctu a věrnost. Slibuji ti, že tě nikdy neopustím. Že s tebou budu v dobrém i ve zlém, ve zdraví i v nemoci, v bohatství či chudobě. Chci při tobě stát v čase štěstí a pokoje, i v čase trápení a zármutku. Chci všechno zlé přemáhat odpuštěním a pravdou. Nikdy a v ničem tě neopustím, ponesu s tebou vše až do smrti.“

Tak o tuhle smlouvu, sestry a bratři, jde proroku Jeremjášovi. Takovou smlouvu uzavřel Bůh se svým lidem, s námi. A jako manžel on jako první slibuje toto všechno své manželce, aby věděla, do čeho jde, aby měla jistotu, aby získala oporu. Právě tak tohle všechno slibuje Bůh svému lidu. Tohle nám nabízí, tím se nám zavazuje: Láskou, úctou, věrností, odpuštěním, blízkostí, pravdou, tím, že nás plně a cele přijímá.

Tohle smíme slyšet, k tomu se Bůh vůči nám zavázal. Tohle Bůh myslí vážně, s tím za námi přišel a přichází.

A totéž očekává od svého lidu. Ani strach, ani lhostejnost, ani tu a tam trošku pozornosti, když si zrovna vzpomeneme, když se to hodí nebo když je nám právě ouvej. Ale vždy a ve všem lásku, věrnost, úctu. K tomu jsme manželskou smlouvou vůči Bohu zavázáni.

Oni však mou smlouvu porušili, říká Bůh. Svou lásku věnovali bohům jiným, úctu mi neprokazovali, věni my nebyli. Oni. Oni tenkrát, stejně jako my dnes. My jsme si navykli takové situace řešit jinak, rozvodem. Než žít ve vztahu, který nefunguje, než se trápit v manželství, které se nepovedlo, to raději rozvod. Koho napadne vrátit se ke smlouvě, připomínat si, co jsme si kdysi slíbili? Koho napadne řešit to znovu potvrzením, obnovením, znovu uzavřením smlouvy? Ne, my jsme si zvykli na ukončení manželství a vztahu. Nebo dnes již spíš na to, ani se nevázat, ani žádné smlouvy a manželství neuzavírat. Na co nějaký papír? Je nám spolu hezky, to nám papír nezaručí. A až to přejde? Tak sbohem.

Tak to často funguje v našich skutečných manželstvích, tak to často funguje i v našich vztazích k Bohu. Nač se vázat? Je nám spolu dobře? V pořádku. Ale až to klapat přestane? Pane Bože, sbohem! Jdeme si po svém, jdeme za jiným. Věrnost? Úcta? Láska až do smrti, naší smrti? Kdepak. My to chceme jinak. Běháme za jinými bohy podle toho, kam nás srdce a žádosti těla táhnou. Od toho je české slovo „běhna“, které vyjadřuje to, co proroci nazývají ženou nevěrnou a přestupnicí smlouvy, cizoložnicí a smilnicí.

Za čím nás srdce táhne, s tím se na nějaký čas spojíme, než to bude zase jinak. V časech dobrých si vystačíme i sami, v časech zlých vyzkoušíme kde co a kde koho, jen abychom se z maléru co nejdřív a co nejlaciněji dostali.

Co na to Bůh? Pán Bůh – pro nás možná překvapivě – trvá na svém. Trvá na smlouvě. Drží slovo. V našem světě to působí nepatřičně, nějak staromódně. Avšak zásadovost, věrnost, přijímání i toho, kdo se proti němu provinil, odpuštění – to je Boží postoj. On jej totiž slíbil. On se k němu totiž zavázal. A na jeho slovo se lze spolehnout. Jeho láska, o níž mluvil, překonává i tu naši nevěrnost. Slíbil, že s námi bude ve všem, i v bolestech. V bolestech našich, když je nám zle, i v těch bolestech, které my způsobilme jemu. To nebyla jen krásná, leč prázdná slova. To je Boží závazek vůči nám, který platí. *Já jsem zůstal jejich manželem, je výrok Hospodinův.*

Bůh se zavázal láskou, zmůže však víc než my. Na Pánu Ježíši Kristu můžeme poznávat, že Boží láska jde dokonce až za hrob. Nekončí smrtí, ani smrt nás od Boží lásky nemůže odloučit. Boží věrnost není smrtí zlomena ani nijak oslabena. Trvá. Bůh uzavřel s námi smlouvu a na té si trvá. I kdyby se dělo cokoli, v časech dobrých i zlých.

Už sama tato Boží věrnost smlouvě navzdory lidské nevěrnosti je úžasnou skutečností. A Boží věrnost sahá dál, než kam nám bylo původně přislíbeno. Ale to ještě není všechno. Bůh slovy proroka zaslibuje ještě jednu důležitou skutečnost. Že tuto smlouvu, kterou on věrně drží, pro kterou nás navzdory všemu nikdy neopustil, vepíše do našich srdcí. Aby nás naše srdce táhlo k němu a ne všude možně jinam, za jinými bohy.

Bůh způsobí ten zázrak, že i my budeme tuto smlouvu dodržovat. Že svou lásku budeme dávat jen jemu, a tak jeho lásku opětovat. Že se Boha nepustíme v časech dostatku ani bídy, ve štěstí a radosti ani v bolestech a neklidu. Bůh učiní ten zázrak, že budeme v dodržování naší společné smlouvy jeho obrazem, budeme k ní přistupovat tak, jako on sám. Stejně důsledně a věrně. To nastane díky působení Boha v našich srdcích. Díky moci Ducha svatého.

Tak si to společně s prorokem Jeremjášem připomínáme jako svou velikou naději na Boží působení při nás. Toto je smlouva, kterou uzavřu s domem izraelským po oněch dnech, je výrok Hospodinův: Svůj zákon jim dám do nitra, vepíši jim jej do srdce. Budu jim Bohem a oni budou mým lidem... Všichni mě budou znát..., je výrok Hospodinův. Amen

MODLITBA

Děkujeme, že pro tvou věrnost, náš Bože, můžeme být ujištěni o tom, že ani život, ani smrt, ani co jiného v celém tvorstvu nás nedokáže odloučit od tvé lásky, kterou jsi nám vyjevil a daroval ve svém Synu a našem Pánu Ježíši Kristu. Amen

PÍSEŇ č. 379 Stvoř srdce čisté, Bože, mi

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Náš Pane Ježíši Kriste, ty zosobňuješ Boží lásku a věrnost, která je silnější než smrt; lásku a věrnost, která překonává i naše nevěrnost, pochybnost a slabost. U tebe se proto přimlouváme:

Sešli svého Ducha církvi, aby šla po tvé cestě. Vlož svého Ducha do našich srdcí, do nitra každého z nás, aby zpečetil novou smlouvu, kterou v tobě s námi Bůh uzavřel, abychom již byli plně a neochvějně Božími lidmi.

Prosíme, ať v našich rodinách vzkvétá vzájemná úcta mezi manželi i mezi generacemi. Ať se dokážeme přijímat, jako tys přijal

nás. Ať se dokážeme jeden druhému odevzdat, jako ses ty odevzdal plně a cele pro nás.

Prosíme za naši společnost, aby si více cenila stálosti a věrnosti, aby nepohrdala institucí manželství, aby byly ve vážnosti smlouvy, daná slova a jejich dodržování.

Prosíme, aby silnější nepohrdali slabšími, výkonnější těmi, kdo nestíhají tempo doby, aby bohatí nebyli bezohlední a lhostejní vůči chudým. Uč nás s pokorou děkovat za to, co máme, neboť jsme to dostali. Přemáhej naši touhu vyvyšovat se a vlastnit, aby přibývalo vzájemné solidarity a pomoci.

Prosíme, ať se tvé milosrdenství projevuje při všech, kdo rozhodují o osudech jiných, o směřování společnosti, o budoucích krocích, které se dotýkají mnohých. Dej jim odpovědnost a moudrost.

Prosíme, posiluj důvěru a naději těch, kdo jsou otřeseni a rozčarováni z toho, jak to na světě chodí, kolik zlého se děje a vyplouvá na povrch. Povzbuzuj nás tím, že na tvé spravedlivé soudy dojde, nechť se to již dnes co nejvíce zrcadlí ve spravedlnosti světské.

Prosíme, buď věrně při nás v každé době a ved' nás do slávy Otcovy, do které jsi nás předešel.

Ve tvém jménu společně k Bohu voláme: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Bud' věrný až do smrti a dám ti korunu života. (Zj 2,10)

POŽEHNÁNÍ

A Bůh pokoje, který pro krev stvrzující věčnou smlouvu vyvedl z mrtvých velikého pastýře ovcí, našeho Pána Ježíše, nechť vás posílí ve všem dobrém, abyste plnili jeho vůli; on v nás působí to, co se mu líbí, skrze Ježíše Krista. Jemu buď sláva na věky věků! Amen

PÍSEŇ č. 163 Hospodin sám, národů Bůh

PÍSEŇ NADĚJE

VSTUPNÍ SLOVA

Milost našeho Pána Ježíše Krista, láska Boží a přítomnost Ducha svatého buď se všemi námi!

*Hle, Bůh je má spása, doufám a jsem beze strachu. Hospodin, jen Hospodin je má záštita a píseň, stal se mou spásou.
(Iz 12,2) Amen*

PÍSEŇ č. 398 Aj, jak jsou milí tvoji příbytkové

MODLITBA

Modleme se k Bohu, jenž se stal naší spásou:

Náš milostivý Bože, tys dal celému světu ve vzkříšení Ježíše Krista zcela jedinečný důvod k chvále a k děkování. I my se dnes k němu chceme společně připojit.

Při té příležitosti si uvědomujeme, že tak často a snadno dáváme zaznít starým písním nářků, stěžování si a obav, jako by nebylo tvého díla vykonaného pro nás ve tvém Synu. Prosíme o tvé smilování a odpuštění.

Prosíme, zajmi nás svým Duchem tak, aby z našich úst i z našeho jednání zněla tobě nová píseň dobrořečení a chvály. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Poslyšme nyní slova žalmu 98., verše 1. až 4.:

Zpívejte Hospodinu píseň novou, neboť učinil podivuhodné věci ...

PÍSEŇ č. 150 Chvaltež Nejmocnějšího

KÁZÁNÍ

Jako základ kázání poslyšme slova popisující část příběhu apoštola Pavla a jeho spolupracovníka Silase ve městě Filipis, jak je zapsán v knize Skutků apoštolských. Uslyšíme z kapitoly 16. verše 22. až 34.:

Také dav se obrátil proti nim a soudcové z nich dali strhat šaty...

Dnes stejně jako kdysi lidé obdivují ty, kdo se dokázali s něčím těžkým poprat, kdo i v bezvýchodné situaci nepropadli pocitům zmaru a beznaděje. S úžasem i obdivem hledíme na ty, kdo se dokázali vyrovnat třeba s nějakou velikou ztrátou, nebo na ty, kterým se nezhroutil svět pod tíhou nepřízně osudu. Asi nejlepším příkladem odpovídajícím našemu dnešnímu textu jsou mnozí političtí vězni z dob nacistické či komunistické totality. Jen proto, že byli nepohodlní tehdejším mocipánům, byli vězněni, týráni, ponižováni. Ale nedali se zlomit.

Podobně tak Pavel a Silas při svém pobytu ve městě Filipis. Komusi bohatému šlápli, obrazně řečeno, na kuří oko. Jakousi otrokyni zbavili posedlosti, aby už nebyla ovládána zlým, věšteckým duchem. Jenomže ona právě tím svým postižením vydělávala svým pánům slušné peníze. Tím, že jí apoštolové navrátili svobodu ducha, někomu mocnému zkazili výnosný kšeft. Dostali se proto k soudu, dostali výprask, a ztratili svobodu – tu fyzickou, tělesnou; byli zavřeni do vězení.

Neudělali nic zlého, a přesto je soukolí moci semlelo. Podivný propletenec ekonomických zájmů, tahající za šňůrky soudnictví, je polapil jako pavouk do své sítě, a už není úniku. Temná cela, uzamčené dveře, nohy zavřené v kládě. Beznaděj by se dala krájet. Přesto o půlnoci, uprostřed nejhlubší noci, uprostřed vlády temna, si tihle dva šikanovaní apoštolové zpívají. *Modlili se a zpěvem oslavovali Boha.* Ať se děje, co se děje, zpívejte Pánu, chvalte Boha. Podobné výzvy ve svých dopisech Pavel nejednou napsal, inspirovat se pro ně mohl už ve Starém zákoně, a teď jsme svědky toho, že on tak i jedná, sám podle toho žije.

Nepropadá beznaději, ačkoli jeho a Silasovy vyhlídky jsou značně potemnělé. Nedali se zlomit na duchu. Ta svoboda ducha, které mají na rozdávání a kterou dali třeba té jedné mladé otrokyni, je provází a neopouští ani v nesvobodě filipského kriminálu.

Není pochyb o tom, že tímhle svým postojem zaujali i ostatní vězně. Ti poslouchali jejich zpěv a modlitby. Dost možná se k nim i v duchu přidali. Píseň naděje takovou sílu má.

Píseň naděje? Čekali snad Pavel se Silasem, že pro ně přijde takový happyend? Troufám si tvrdit, že nečekali. Nečekali asi nic dobrého, natož zázračné vysvobození. Sám Pavel ve Druhém listu do Korintu píše: „Chtěli bychom, bratři, abyste věděli o soužení, které nás potkalo v Asii. Dolehlo na nás nadmíru těžce, nad naši sílu, až jsme se dokonce vzdali naděje, že to přežijeme.“ (1,8) Přesto si dovolíme nazvat jejich píseň písní naděje. Protože v Bohu, k němuž se obraceli, máme naději vždycky, i když to s námi z pohledu tohoto světa dopadne špatně, ba přímo tragicky.

Právě tahle naděje světem otrásá. Otrásá až do základů věznic, věznicemi i jejich důvody pro zavírání těch nepohodlných do kriminálu. Tahle naděje otevírá zamčené dveře, snímá pouta z rukou, láme okovy, vysvobozuje z otroctví i ze žalářů. Písma svědčí o Bohu osvobozujícím, o Bohu dávajícím svobodu. K němu se uvěznění apoštolové obraceli, právě on je dárce veškeré naděje, ví o nás, neopouští nás.

Tohle muselo působit jako zjevení. Nejen v situaci, v níž byli Pavel a Silas, ale vůbec v tehdejší době. Doba prvního století po Kristu byla prý dobou prostoupenou strachem, beznadějí, pocitu nezvratnosti osudu, kdy jedinou jistotou bylo, že bude hůř. Krize římské republiky se přetavila do vzniku diktatur, kterým se honosně říkalo císařství. Otřesy při výměně císařů vzbuzovaly nejistotu a obavy. Vzpoury a války byly na denním pořádku, a ty lidem klidu nepřidávaly, mohly vypuknout kdykoliv kdekoliv. (Pokud vám to nějak připomíná naši dobu, ne náhodou.) Do takové celospolečenské atmosféry vstoupila křesťanská naděje a byla jako zjevení z jiného světa. Naděje na vysvobození, na pokoj a mír, na dobrou budoucnost byla už tehdy vzácným zbožím. Právě ji přinášeli Pavel a Silas. A oni v ní žili i v nelehké chvíli.

To je činí svobodnými, aniž by kvůli tomu museli utíkat z poničeného vězení. K velikému překvapení žalárníka, který by čekal všechno jiné, než vězně zůstávající za odemčenými a otevřenými dveřmi. A tak nevychází z úžasu nad tím, jak si tihle dva počínají. Potkat se s tím, kdo tu naději opravdu přijal, kdo z ní čerpá, to člověkem taky pořádně zatřese.

Kdopak by nechtěl být jako oni? Kdo by netoužil po tak úžasné vnitřní síle, duchovní svobodě a vyrovnanosti? Kdo by nechtěl takový klid v duši a pokoj v mysli? Kdo by netoužil po jejich odvaze a pevnosti? Vždyť oproti všem těm ustrašeným, bojácným, nervózním a vystresovaným človíčkům vypadají až nadlidsky. Snad proto je oslovuje: *Bohové a páni*. A hned vyjadřuje ty své touhy: *Co mám dělat, abych byl zachráněn? Co mám dělat, abych byl jako vy, kteří jste takto zachraňováni? Také bych rád byl takový, ale jak na to?*

Sotva jsou Pavel a Silas venku z vězení, do něhož se dostali proto, že osvobodili jednu otrokyni z moci zlého ducha, už tu mají před sebou dalšího člověka, který žije spoután konvencemi a dobovou náladou, který živoří v žaláři svého starého života a nevidí úniku. Na jeho zájem odpovídají stručně: *Věř v Pána Ježíše, a budeš spasen ty i všichni v tvém domě*.

Tahle odpověď je spíš heslem, stručným shrnutím, které je potřeba obšírněji vysvětlit. Nelze zůstat jen u toho. Ačkoli je v tom všechno podstatné: Důvěřuj tomu, co Bůh učinil v Ježíši Kristu. Vsaď všechno na tuhle jedinou kartu. Cele se spolehni na Boží dílo v Ježíši Kristu zjevené, na záchranu, která je v něm dokonána. Jestliže chceš najít naději, pokoj, vyrovnanost, budoucnost, hledej je tam, kde je jediné můžeš nalézt, totiž u Ježíše.

A tak Pavel a Silas začali vysvětlovat, *zvěstovat slovo Boží*. Začali mluvit o tom, co to znamená a jaké důsledky to má pro život člověka. Není divu, že to žalárník přijal. I jemu se otřásl život, už chtěl sám na sebe ruku vztáhnout, ale právě oni jej zadrželi, to oni jej vrátili zpět. V takové krizové situaci stačí málo. Člověk je nucen hledat, ptát se, jít do hloubky, ke kořenům. V takové situaci stačí málo, podaná ruka, jasná odpověď, setkání s tím, kdo je prosáknut nadějí. Není divu, že uvěřil Bohu, že se dal pokřtít.

My na tom nejsme hůř ani líp než Pavel se Silasem. I my žijeme v době rozkolísané, kdy je mnohé do základů otřeseno. V době, kdy se hledá, často tápe a sází se na ledacos. Žijme z těžké naděje. Kéž je jí prodchnuto naše jednání, ať setkání s námi přivádí k víře i druhé. Můžeme jim být ukazateli, směrovníky k pokoji, síle, k dobré budoucnosti založené na Ježíši Kristu. Pavel a Silas měli pro toto svědectví k dispozici pouze sami sebe, své životy. Ale to my máme taky. Máme tutéž naději, upínáme se ke stejnému Bohu, který dává vysvobození. Kéž se v těžkých chvílích naše víra osvědčí, kéž za jakékoli situace zní i naše píseň k chvále Boží. Amen

MODLITBA

Na tebe čekáme, tvé jednání vyhlížíme, náš Pane, že proměníš tělo naší poníženosti v podobu těla tvé slávy. V tom nás ujišťuj a posiluj svou blízkostí, svým Slovem i svými svátostmi, abychom neumdlévali a nepřestali se tě držet vždycky a ve všem. Amen

PÍSEŇ č. 426 Tvá, Pane Kriste, věc to jest

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Náš Pane Ježíši Kriste, tvé vítězství nad vším zlem otřásá vězením, snímá okovy, otevírá brány žalářů, je nám dáno k osvobození časnému i věčnému. U tebe se nyní přimlouváme:

Za všechny, kdo jsou nesvobodní, za politické vězně, za občany totalitních států a diktatur. Dej jim vnitřní svobodu ducha, aby se nedali zlomit.

Za všechny, kdo se trápí nejistotou a strachem z toho, co přijde, se přimlouváme. Dej jim jistotu, že přichází tvá dobrá budoucnost, tvé království.

Za všechny, kdo prožívají temné chvíle, kdo marně vyhlížejí naději, se přimlouváme. Dej jim, ať nepodlehnou malomyslnosti, ať najdou u tebe jistotu a klid.

Za všechny, kdo hledají štěstí, pokoj, záchranu, se přimlouváme. Dej jim, ať najdou tebe, který toto všechno nabízíš.

Prosíme i za nás, za tvůj lid. Kéž tvým prostřednictvím vždy zpíváme Bohu chvalozpěvů, oslavnou píseň naděje.

Prosíme, ať nejen z našich úst, ale i z našich životů číší důvěra v tebe, která bude přitažlivým svědectvím o Boží lásce a dobrotě.

Prosíme, ať je tvá církev otevřeným přístavem pro všechny, kdo touží spočinout v Boží náruči.

Ve tvém jménu společně k Bohu voláme: Otče náš...

Amen

POSLÁNÍ

Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout. Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce: a naleznete odpočinutí svým duším. Vždyť mé jho netlačí a břemeno netíží. (Mt 11,28–30)

POŽEHNÁNÍ

A Bůh pokoje, který pro krev stvrzující věčnou smlouvu vyvedl z mrtvých velkého pastýře ovcí, našeho Pána Ježíše, nechť vás posílí ve všem dobrém, abyste plnili jeho vůli; on v nás působí to, co se mu líbí, skrze Ježíše Krista. Jemu buď sláva na věky věků! Amen

PÍSEŇ č. 378 Bože, jenž jsi v nebesích

O KMENI A RATOLESTECH

VSTUPNÍ SLOVA

*Hlahol Hospodinu, celá země! Radostně služ Hospodinu!
Vstupte před jeho tvář s plesem! Vězte, že Hospodin je Bůh, on
nás učinil, a ne my sami sebe, jsme jeho lid, ovce, které pase.
Vstupte do jeho bran s dikůvzdáním, do nádvoří jeho
s chvalo zpěvem. (Ž 100,1–4a) Amen*

PÍSEŇ č. 370 Jak čerstvých vod jelen žádá

MODLITBA

Bože, náš Otče, tebe, který nezahanbíš žádného, kdo v tebe doufá, který straniš službě a lásce, tebe, který víš, že jsme jen stvoření, a přece nám znovu a znovu dáváš důvěru a počítáš s námi při svém díle, tebe prosíme, buď v této chvíli s námi, abychom našli pravdivý rozměr svého života. Abychom si příliš nefandili – jako že nám k naději stačí jen dobrý návod a ostatní už zvládneme sami, ale abychom si nad sebou ani příliš nezoufali a nesmířili se kvůli tomu s životem v malosti a s letargií.

Buď nám světlem, abychom viděli jasně a zřetelně svůj život i tvoji přítomnost v něm, abychom byli schopni upřímnosti i naděje. Buď nám silou i písničkou, abychom mohli vyjít z toho, co je zlé, abychom měli výdrž na cestě, ke které nás zveš, a aby to nebylo jen utahané ploužení, z kterého nikomu není do skoku.

Bože, na tebe spoléháme, v tebe doufáme. Amen

ČTENÍ PÍSMĚ SVATÉHO

První čtení Písma svatého ze z Proroctví Izajáše, z 5. kapitoly, verše 1. až 7.:

Zazpívám svému milému píseň mého milého o jeho vinici...

KÁZÁNÍ

Jako základ kázání poslyšte slova Pána Ježíše Krista, zapsaná v Evangeliu podle Jana, v kapitole 15., od 1. do 11. verše:

Já jsem pravý vinný kmen a můj Otec je vinař...

Sestry a bratři, všimli jste si toho, jak často Bible mluví o víně a o všem, co s ním souvisí; jak často hraje víno důležitou roli v Ježíšových příbězích a výrociích? Jako by Ježíš ani nebyl tesař, ale spíš znalec nebo milovník vína, vinař nebo pijan vína. Obrazy a přirovnání si přece vybíráme z oblasti, ve které jsme doma, která je nám vlastní. Napít se dobrého vína nemohlo být Ježíšovi proti mysli. Podle evangelií si také nálepku „pijan vína a milovník pitek“ vysloužil.

Samo sebou, že víno v Bibli není jenom věc pitek. Patřilo k bohoslužbě, bylo součástí obětí. Stejně tak bylo ovšem zdrojem veselí, radosti, odlehčení, a Bible v tom vidí Boží dar. „Dáváš víno pro radost lidskému srdci, až se tvář leskne víc než olej“, dobrořečí Bohu žalmista. A právě v evangeliu podle Jana začíná Ježíš svoje působení na svatbě v Káni Galilejské, kde proměnou vody ve víno zabrání tomu, aby svatební radost skončila trapným rozčarováním. Díky Bohu, díky Ježíšovi radost trvá. To nejlepší přichází naposled. A Jan k tomu dodá: tak učinil Ježíš počátek svých znamení a zjevil svou slávu. Radost, radost úplná, trvalá, věčná, která si přitom neprotiřečí s družným veselím – takové je předznamenání Ježíšova díla.

O radost jde i v tom úryvku Ježíšovy řeči na rozloučenou, kterou jste slyšeli. Však to Ježíš na závěr jasně řekne: *To jsem vám pověděl, aby moje radost byla ve vás a vaše radost aby byla plná.* Pro radost vypráví to o vinném kmeni. Mějme to na paměti. Dokud nás ten Ježíšův obraz nedovede k radosti, jsme pořád vedle, mýjíme se s jeho smyslem.

A on je takový omyl nasnadě, on se přímo nabízí. Vždyť tu čteme o ovoci – rozumějme o ovoci života, tedy o našem jednání. Je tu řeč přímo o zachování přikázání. Snadno tedy můžeme celému tomu

obraznému výroku rozumět jako napomenutí, výzvě, příkazu či úkolu: Snažte se, ať je na vašem životě vidět, že jste Kristovi, konejte dobré skutky, ať je za vámi něco vidět, ať má váš život nějaký výsledek, nějaké plody hodné Krista.

Takové apely jistě nejsou špatné a jsou potřebné. Snad nám dokonce ani nejsou proti mysli. Morální výzvu od Bible očekáváme. Často v ní vidíme přímo smysl víry, smysl křesťanství. Že by nás ale napomenutí, příkazy a výzvy naplňovaly radostí? Že by naše mravní úsilí provázela nějaká radost? To sotva.

Stejně dobře bychom tomu obrazu o vinném kmeni mohli rozumět jako varování. Máme tu přece ratolesti, které ovoce nesou, a je také jasně řečeno, jak skončí ty, které ho nenesou. Ta, která nenese ovoce, bude odříznuta, uschne; pak ji seberou, hodí do ohně a spálí. Něco podobného jsme četli z proroka Izajáše – píseň o vinici, pro kterou udělal vinař, co mohl, ale místo sladkých hroznů se dočkal jenom odporných pláňat. No řekněte, co s takovou vinicí? ptá se v tom podobenství Bůh. Škoda práce, škoda vláhy. Ať je z ní spoušť. Nic jiného si nezaslouží. A pokračuje: A hádejte, kdo tou vinicí je? Vy, Boží lid, ve kterém schází právo a spravedlnost! Ano, proroci varují. A má to obrovský význam. Varování je pomoc, projev zájmu, opak lhostejnosti. Otevřeně vyslovené varování dává možnost předejít zkáze, změnit styl, obrátit kormidlo. Je v něm naděje, a v důsledku tedy i radost.

Přesto si však myslím, že slyšet z Ježíšova příoměru pouze varování, je také omyl. To bychom mohli zůstat u těch proroků. Věříme, že Kristus je víc, a radost, kterou dává, plyne ještě z něčeho jiného než z varování.

Abychom k ní mohli dojít, musíme se vrátit k tomu, co už bylo zmíněno: Tohle vinařské podobenství je součástí Ježíšovy řeči na rozloučenou. Ježíš v ní připravuje svoje učedníky na svou smrt a hlavně na to, co bude po ní. Připravuje je na čas, kdy odejde, kdy tu už nebude tak, jak tu byl dosud. Právě to je naplňovalo nejistotou, svírala je z toho úzkost. Co bude a jak to bude, až tu s nimi Ježíš nebude? Dá se pak ještě čekat něco z toho, co s ním prožili? Setkají se ještě s takovou milostí, s takovou silou pravdy, s takovou mocí lásky, s takovým osvobozením?

Může se zdát, že my už tu jejich ustrašenost smíme brát trochu s rezervou, jen jako projev dočasného nedostatku informací. My už přece víme, jak to dopadlo. Víme o vzkříšení, o seslání Ducha. Vyzná-
váme, že Ježíšův příběh smrti neskončil, že žije, že je tu s námi. Máme to vyřešené. Mohli bychom učedníky poučit nějakou tezí z katechismu.

Ale máme to opravdu tak vyřešené? Máme opravdu tak jasno o Božím díle a jeho přítomnosti v naší současnosti? Vidíme zřetelně živého a jednajícího Krista v naší době?

To je ta zásadní otázka – ne jestli Bůh je nebo není, ale kde je?

Kde a jak se projevuje jeho moc? Kde je dnes jednající, činný Bůh, Kristus? Umíme si na to odpovédět? Bez té odpovědi totiž zbude z víry jenom vzpomínka, jenom učení, jenom přesvědčení a program. A to je skutečně zoufale málo. Ta úzkost učedníků je práva věci. Jestli nás bez té odpovědi nejímá, pak je to spíš znak otupělosti než víry.

Jestli dnes nevidíme, jak Bůh jedná, jak proměňuje, jak koná spravedlnost, jak vyvádí z otroctví, jak osvobozuje od zlého, jak navštěvuje milosrdenstvím, pak jsme ve skutečnosti bez něho, i kdybychom uměli teoreticky dokázat jeho existenci. Zda Bůh jedná – na tom záleží. Vidíme to, nebo ne?

Jsou ti, kdo jednoznačně tvrdí, že ano, a vidí Boží prst za každou katastrofou, přírodním neštěstím, zhoubnou nemocí nebo válečnou vřavou. Ale takové, pokud máme dát na Bibli, nemůžeme brát moc vážně. Znáte přece ten příběh o Eliášovi na Chorébu, jak mu tam Bůh přehrál katastrofické divadlo, aby mu právě ukázal, kde ho může a kde nemůže hledat. Viděl zemětřesení, viděl vichr rozervávající skály, viděl oheň z nebe, ale vždycky to skončilo stejně: Bůh v tom nebyl.

A stejně Ježíš pěkně zčerstva vypakuje ty, kdo by chtěli vidět Boha za masakrem na chrámovém nádvoří nebo za nemocí slepého od narození. Před takovou katastrofickou zbožností Ježíš své učedníky varuje: „Povstane národ proti národu a království proti království, bude hlad a zemětřesení na mnoha místech. Ale těm, kteří v tom budou chtít vidět Mesiáše, nevěřte!“ A své varování zakončí větou: „Kde je mrtvola, slétnou se i supi“. Ano, vždycky se najdou ti, co se přiživují na lidském neštěstí, ale vy nejste mrchožrouti, vy jste věřící. Vidět Boha za lidskými tragédiemi, to přenechejte jiným.

Kde ho tedy ale máme vidět? Ježíš už po zemi nechodí, v katastrofách ho vidět nemůžeme, nezůstáváme tedy nakonec opravdu sami, nejsme osiřelí?

Nejste! Právě to říká Ježíš tím podobenstvím o vinném kmeni učedníkům i nám. Ano, bude to a je to teď se mnou jinak, než jste si na to z evangelií zvykli. Právě proto to říkám, abyste stále nehledali jenom to, jak to tehdy bylo, a kvůli tomu nezůstali pro moji novou přítomnost slepí. Jsem tu s vámi a jedním. Ale jinak – a to tak, jak vám to tu povídám: jako ten vinný kmen.

Ten přece sám bezprostředně také žádné ovoce nenese. Za to nese ratolesti a ty mají ovoce, a hojné! Tak to je. Teď jedním skrze vás. *Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti.* Ve vašich plodech, ve vašich činech tu teď jsem. Prostřednictvím vašich úst, vašich rukou, pohledů, úsměvů, prostřednictvím vaší solidarity, vzájemnosti a věrnosti se teď mohou lidé setkat s mým životem, s mocí mé milosti a spravedlnosti. A vy mě v nich – tedy v sobě – můžete zahlédnout. Ještě malou chvíli a svět mě už neužítí, vy však mě užijete, poněvadž já jsem živ a také vy živi budete. V onen den poznáte, že já jsem ve svém Otci, vy ve mně a já ve vás.

Jedna švýcarská teoložka tuhle novou podobu Božího pobytu na světě vyjádřila svého času tak, že Bůh nemá ve světě žádné jiné nohy a jiné ruce než ty naše. Tak to čteme už u apoštola Pavla, že jsme údy těla Kristova.

Nskončil jsem ale teď zase u toho, co jsme na začátku odmítli jako mylné pochopení – u našeho úsilí, u těch úkolů a napomenutí? Není to tedy opět zase jen na nás?

Ne tak docela. Kristus totiž nemluví jen o ratolestech. Kdyby šlo jen o ně samotné a o jejich plodnost, tak by to skutečně nebylo moc radostné. Ratolest sama o sobě a sama od sebe nemůže nést ovoce, brzy uschne, shoří nebo vyhoří. To tu Ježíš také říká. Není naivní, není to žádný ideolog mravní uvědomělosti, neživí iluze hrdinství lidské vůle.

Celý ten obraz je přece o životě z kmene, o ovoci, které je dílem toho napojení na něj. Ani jednou se to tu neozve jako příkaz: „Neste tedy ovoce!“ Ale neustále slyšíme: *Zůstaňte ve mně a já ve vás, zůstaňte v mé lásce* a uvidíte, budou se dít věci! *Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese hojné ovoce.*“ To není napomenutí nebo přikázání,

to je ujištění, zaslíbení. Máte z čeho čerpat, máte z čeho žít. Máte někoho, kdo váš život nese, a v něm je jistota, že váš život nebude planý.

Zůstaňte u zdroje té životodárné mízy, v proudu a prostředí té lásky, kterou vám Bůh nabídl třeba i ve svých přikázáních, u té nepřevážené studnice milosti a síly, neodpojujte se od pramenů života. To zní spíš jako pozvání ke stolu nebo k občerstvení, než jako úkol.

Zůstaneme-li, nemusíme se bát, že náš život vyzní naprázdno, nemusíme se ustrašeně starat, zda je náš život dostatečně plodný, a upachtěně se snažit, aby takový byl. Bude, věrme tomu. Neboť skrze tu důvěru, skrze to pouto, přichází v nás ke slovu moc Kristova. A ta s námi dělá divy. Jenom z ní čerpat. Amen

MODLITBA

Ježíši Kriste, díky. Díky, že nás z role pozorovatelů vracíš k našemu životu. Díky, že v něm nejsme odkázáni jen na vlastní malost. Drž nás při sobě, ať nám zdroje nevyschnou, ať se můžeme s ostatními radovat z tvojí hostiny. Amen

PÍSEŇ č. 388 Aj, jak jsou blahoslavení

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši, jen tvoje moudrost ví, co dává sílu k službě, co vyvádí ze sobectví, co může vysvobodit ze sevření zármutku, co umožní vytrvat uprostřed beznaděje a nerezignovat, když máme za to, že jsme vyčerpali veškeré možnosti. Proto tě prosíme o důvěru, která nekončí s vlastními možnostmi, která se tvójí moudrosti otevírá a dává jí prostor ve vlastním životě.

Prosíme tak nejen za sebe, ale za tento svět, za své okolí – aby v něm potřební našli pomoc, smutní útěchu, zoufalí naději a ti, kdo se namáhají, věrné druhy v dobrém díle. Dej, ať jsme údy tvého těla, skrze které se lidé setkají s tvou milostí a věrností. My jednotlivci, tento sbor, který společně tvoříme, i celá tvoje církev.

Prosíme o to Boha společně slovy tvé modlitby: Otče náš...
Amen

POSLÁNÍ

Jestliže některé větve byly vylomeny a ty, planá oliva, jsi byl naroubován na jejich místo a bereš sílu z kořene ušlechtilé olivy, nevynášej se nad ty větve. Začneš-li se vynášet, vzpomeň si, že ty neneseš kořen, nýbrž kořen nese tebe. (Ř 11,17–18)

POŽEHNÁNÍ

Bůh naděje necht' vás naplní veškerou radostí a pokojem ve víře, aby se rozhojnila vaše naděje mocí Ducha svatého. Amen

PÍSEŇ č. 649 V tobě je radost (nebo č. 392,1. 5– 8)

HOSPODINOVO MILOSRDENSTVÍ

VSTUPNÍ SLOVA

Ve jménu Boha Otce, Syna i Ducha svatého slavme den Páně.
Vítám vás na bohoslužbách a zdravím slovem žalmu:

*O Hospodinově milosrdenství chci zpívat věčně; svými ústy
v známost uvádět tvou věrnost po všechna pokolení. (Ž 89,2)
Amen*

PÍSEŇ č. 51 Ó Bože, hojný v milosrdenství (1–4)

MODLITBA

Pane Bože náš, na každém kroku se setkáváme s dílem tvých rukou. Dosud tvoříš a podpíráš život, zachraňuješ ho ve chvílích ohrožení. Víš i o nás. Neztratili jsme se v množství jiných lidí. Jsme ve tvé paměti. Není při nás nic, čím bychom tě mohli zaskočit a překvapit. Znáš naše myšlenky i slova, kterými se k tobě obracíme. Vyznáváme, že tvé dary přijímáme s přílišnou samozřejmostí. Zvykli jsme si na to, že netrpíme nedostatkem. Nouze druhých se nás příliš nedotýká. Odpusť nám naši zahleděnost do sebe sama. Bláhově se domníváme, že jen na nás záleží, zda nám bude tvé stvoření sloužit. Jsme víc konzumenti, než hospodáři toho, co jsi nám svěřil.

Pane Ježíši Kriste, vstoupil jsi do našeho světa a ukázal jsi, co to je být skutečným člověkem. Sestoupil jsi do míst, kam se zbožní zdráhali vejít, aby si nezadali. Podal jsi ruku těm, kteří ztratili naději. Upřímně vyznáváme, že nejsme tvými horlivými následovníky. Děkujeme ti, že nás i přesto miluješ a znovu povoláváš ke svému dílu. To je důvod ke každodenní chvále.

Duchu svatý, spoj nás se všemi, kteří na sobě nesou Kristovo jméno a velebí Boží dílo. Prosíme, povzbuzuj nás, abychom se rozpoínali, na čem nejvíc záleží.

Tobě, Bože Otče, Synu i Duchu svatý buď čest i sláva. Amen

ČTENÍ PÍSMĀ SVATÉHO

První čtení Písma svatého poslyšte z Evangelia podle Lukáše, z kapitoly 10., od verše 29. do 37.:

Zákoník se chtěl ospravedlnit, a proto Ježíšovi řekl: „A kdo je můj bližní?“...

PÍSEŇ č. 608 Čisté srdce musí mít

KÁZÁNÍ

Milost vám a pokoj od Boha Otce a Pána Ježíše Krista.

Poslyšme poselství z 33. žalmu, kde ve druhé polovině pátého verše čteme:

Milosrdenství Hospodinova plná jest země!

Sestry a bratři, milý sbore! Člověk otevře noviny, pustí si zprávy a už se na něho hrnou informace typu: Země je plná špíny! Tamhle se musí čistit obec po přivalovém dešti, jinde zas někdo vypustil do vody chemikálie a otrávil kus přírody. Kupuje se voda, vzduch se občas nedá dýchat, jídlo obsahuje nezdravé složky. Už zase někdo tuneloval, loupil, zabíjel. Všichni živí jsou ohroženi; nemocná je příroda, rostliny, živočichové. Jak dlouho bychom mohli pokračovat! Čím je naplněna země? Bezohledností, neodpovědností, nespravedlností... Mohli bychom dlouho vypočítávat, čeho je plná naše země, příroda i lidské vztahy.

Kdo vidí tyto události, děje plné stínů, má pravdu. Tak to tu chodí. Tento svět je poznamenán nouzí, špínou, zlobou. Ale – je to jen část našeho světa. Jistě, že je to také náš svět, naše příroda, naše vztahy. A přece – svět je naplněn i jinými událostmi. Země, tedy Boží stvoření – není poznamenána jen nemocemi, slabostmi, hříchem, smutným stářím a znesvářenými lidmi.

Vidět temné stránky není, žel, obtížné. Sdělovací prostředky nám je přímo vnucují. Ale všimneme si se stejnou intenzitou také těch jiných stránek? Máme natolik vnímavé oči, abychom viděli i radost druhých? Jsme pozorní také, když se děje něco dobrého? Všimneme si, když lidé, kteří k sobě měli daleko, si podají ruce? Neunikne nám, když se někdo těžce nemocný zase postaví na nohy? Když ten, kdo byl ztrápený, opět zvedne hlavu a pustí se do díla?

A není zvláštní i to, když lidé, kteří nejsou nijak bohatí, jsou ochotni dát ze svého na dobrou věc? Kdyby byl svět jen zlý, čekali bychom, že každý bude myslet jen na sebe a hájit to, co mu patří. Každý by se staral jen o sebe. Ale – není to tak.

Samozřejmě se vynoří otázka: Čeho je víc? Nemoci či pomoci? Ve svém okolí spatřujeme jedno i druhé, obojí se na naší zemi děje. Země je plná stínů, ale také světél; plná smutků, ale i radosti. Jsme natolik vnímaví, abychom uznali, že světlo svítí i v tomto našem světě, ačkoli máme někdy dojem, že nad námi slunce zapadlo a chybí nám spousta toho, co bychom si přáli a jak bychom to tu chtěli mít?

Jsou určitá období, třeba jaro, kdy naplno vnímáme jas světla, probouzející se přírodu. Pak je snazší vyznat, že milosrdenství Hospodina je plná země. Žalmista však nerozděluje Boží dílo podle ročních období. Ono se to tak jeví, jako by na jaře Boží milosrdenství víc působilo. Kdybychom však potvrzení Boží moci a síly viděli jen v jarní přírodě, byli bychom jako pohané těch dávných dob, nebo pohané současní, kteří přírodě přiřítají vlastní sílu vše obnovit a oživit.

Jistě, můžeme být v určitých chvílích okouzleni životem. Člověk vidí, jak všechno vyráží, pučí, kvete. Země je plná života. Nepřehlčuje však v mnoha lidech vitalita země Boží milosrdenství? Vždyť kolik je těch, kteří pozorují a obdivují přírodu, a přitom jim uniká, že nad ní stojí někdo mocnější?! Řeč přírody jim nic nepoví o Božích činech.

Teprve když se Bůh dotkne člověka svým Duchem, začne vnímat Boží milosrdenství. Jinak zůstává slepý a hluchý. Může chodit kolem Božích skutků, ale ty se mu neotevrou, nepromluví k němu.

Naštěstí není Boží milosrdenství závislé na tom, zda je uznáme, zda si ho všimneme. Bůh není milosrdný až od chvíle, kdy o tom

přestaneme pochybovat, od chvíle, kdy jeho milosrdenství vezmeme na vědomí.

V čem se Boží milosrdenství projevuje? Co vidíme poučení vírou? Už samotné stvoření! Příroda tu není náhodou. Ani příroda, ani život nevznikly shodou šťastných okolností. To vše, i to, co je pro nás zcela běžné, je dílem Božích rukou. To, nač si děláme samozřejmý nárok, je pořád v Božích rukou. Všechno, co se nás týká, až po ten denní chléb, vše je od něho. A to všechno je projevem Božího milosrdenství.

A není zřetelnějšího znamení nad Kristův kříž! Ten jednou pro vždy potvrzuje: Bůh je milosrdný. Ačkoli bychom si to my lidé zasloužili, on neodsoudil svět, neodvrátil se od nás. Jeho Syn vzal na sebe naše viny, dluhy. Pro něho nám odpustil. A v této souvislosti smíme pak vidět i projev každé solidarity a pomoci.

A ještě jedna nezbytná poznámka: Nejvýraznějším svědkem Božího milosrdenství v tomto čase je – ta u nás často přehlížená a znevažovaná – křesťanská církev. Taky si to sama nijak nezasloužila, že tu ještě je, nebo že dokonce v různých částech světa neuvěřitelně roste. Je tady, protože ji tu Bůh chce mít; jejím posláním je ohlašovat evangelium – dobrou zprávu o Božím milosrdenství, jehož je důkazem i svědkem.

Je pro nás osobně projevem Božího milosrdenství, že se můžeme ve společenství Božího lidu učit rozpoznávat stopy Božího jednání; vidět je i tam, kde ostatní vidí pouhou náhodu. Ve společenství Božího lidu se učíme rozevírat dlaně i počítat s těmi, s nimiž málokdo počítá.

Země je plná Božího milosrdenství. Vidíme to tak opravdu? Každý, i ten nejvšednější den je navíc. Přijímáme ho z Božích rukou. Uvěřili jsme tomu a děkujeme za to. A nekončíme u něj. Děkujeme i za svět, ve kterém žijeme. Za to, že zde není náhodou. Děkujeme za ty, kteří ho naplňují. Pán Bůh nás vodí po zemi, která je hluboce poznamenána jeho jednáním, jeho milosrdenstvím. Amen

MODLITBA

Pane, odpusť nám, když si všímáme jen záporných jevů. Odpusť nám, že často přehlízíme projevy tvého milosrdenství; a když je

vidíme, zdráháme se je připsat tobě. Prosíme, proměň naše srdce i smysly, abychom s vděčností přijímali vše, co odkazuje ke tvému milostivému příklonění k nám. Pomáhej nám, abychom i my svými životy ke tvému milosrdenství zřetelně ukazovali. Amen

PÍSEŇ č. 355 Kristus má v rukou celý svět

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Bože náš, tvé milosrdenství není zkráceno ani v našem světě ani v naší době. Často je spatřujeme pouze v minulosti. Ty je však konáš stále a bez ohledu na to, zda je rozpoznáváme nebo ne.

Přimlouváme se za ty, kdo jsou uhranutí zlem a hříchem. Zbav je jejich závislosti.

Přimlouváme se za ty, kdo jsou v zajetí špatných zpráv, kdo je vyhledávají a libují si v nich. Otevírej jim oči, aby spatřovali vítězství Kristova evangelia.

Přimlouváme se za ty, kdo jsou udolání svými zkouškami, kdo nemají sílu, aby se vymanili z toho všeho, co je tlačí až do prachu země. Sám je posiluj a povzbuzuj.

Přimlouváme se za ty, kdo nasazují své zdraví i síly, aby postižení byli zbaveni svých nemocí a bezmocí.

Dej svému lidu odvahu, aby i v tomto čase vyznával tvé jméno a připomínal tvé dílo, aby se podílel na službě ostatním a aby tak jeho svědectví bylo plné a věrohodné.

Voláme k tobě slovy, která nás naučil tvůj Syn: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Vybízím vás, pro milosrdenství Boží, abyste sami sebe přinášeli jako živou, svatou, Bohu milou obětí; to ať je vaše pravá bohoslužba. A nepřizpůsobujte se tomuto věku, nýbrž proměňujte se

obnovou své mysli, abyste mohli rozpoznat, co je vůle Boží, co je dobré, Bohu milé a dokonalé. (Ř 12,1–2)

POŽEHNÁNÍ

At' Hospodin ti žehná a chrání tě, at' Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, at' Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem. Amen

PÍSEŇ č. 486 Svaté Boží požehnání

ŽIVOT NESPOČÍVÁ V NADBYTKU

VSTUPNÍ SLOVA

Vždy předce k Bohu má se mlčelivě duše má, od něhoť jest spasení mé. Naději v něm skládejte všelikého času, ó lidé, vylévejte před obličejem jeho srdce vaše, Bůh útočiště naše. (Ž 62,2.9)

Amen

PÍSEŇ č. 62 Vždy přec má se mlčenlivě

MODLITBA

Před tvou tváří, náš Pane, si nemusíme na nic hrát. Nemusíme se zaštiťovat zbožným původem, množstvím vroucích slov, ba ani seznamy zasloužilých křesťanských skutků. Nemusíme stavět na odiv, čeho jsme dosáhli. Vždy znova nás to udivuje a zneklidňuje, co jsi to za Boha, že nepřeočítáváš, nesrovnáváš, nekontroluješ, ale přijímáš nás takové, jací jsme?

Děkujeme, že jsme pozváni k tomuto údivu a k této důvěře. Děkujeme za příběh tvého Syna, za příchod Království, před nímž se na útěk dávají starosti a nárek. Děkujeme, že tu smíme složit to, co nás tíží, úzkost, nejistotu, mindráky i prohry a omyly, a očekávat, čím nás obdaruješ. Prosíme, ukaž nám znovu právě cestu Ježíše, toho Nazaretského, jako cestu plnosti, plnosti života, plnosti tvých darů a v posledu i naplnění v tobě samém. Takto se smiluj nad námi i mnoha dalšími, kdo se v jeho jménu dnes scházejí. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

První čtení Písma svatého je z Evangelia podle Lukáše, z kapitoly 12., od verše 13. do 21.:

Někdo ze zástupu ho požádal: „Mistře, domluv mému bratru, ať se rozdělí se mnou o dědictví.“ Ježíš mu odpověděl...

PÍSEŇ č. 689 Proč se svět marností, bohatstvím honosí (nebo Svítá č. 368 Víc, než oko spatřit smí)

KÁZÁNÍ

Druhé čtení Písma svatého, které je i základem kázání, je z Evangelia podle Lukáše, z kapitoly 12., ve verších 22. až 24. a 29. až 31.:

Svým učedníkům řekl: „Proto vám pravím: Nemějte starost o život, co budete jíst, ani o tělo, co budete mít na sebe. Život je víc než pokrm a tělo než oděv. Všimněte si havranů: nesejí, nežnou, nemají komory ani stodoly, a přece je Bůh živí. Oč větší cenu máte vy než ptáci. A neshánějte se, co budete jíst a co pít, a netrapte se tím. Po tom všem se shánějí lidé tohoto světa. Váš Otec přece ví, že to potřebujete. Vy však hleďte jeho království a to ostatní vám bude přidáno. Neboj se, malé stáde, neboť vašemu Otci se zalíbilo dát vám království.

Že hodnota života nespočívá v tom, kolik toho mám, o tom někdy opravdu těžko přesvědčujete druhé i sebe sama.

Tady, když jsme shromážděni kolem evangelia, to můžeme přijmout. Ale když se začnou dohadovat děti ve škole, kdo má lepší miku nebo mobil, ocitáte se najednou uprostřed reality, která to vidí docela jinak: Život má hodnotu podle toho, jaký postavíte dům, kam si vyjedete na dovolenou, kolik vám přistane měsíčně na účtu nebo jaký start můžete umožnit dětem do života. Zkrátka život je, kolik toho dokáží pořídit.

Zkuste uprostřed takového hovoru – ať už se odehrává na pracovišti, v hospodě u piva nebo nad bábovkou u příbuzných – namítnout, že život člověka nespočívá v tom, kolik toho dokáží pořídit. Zvláště, když peníze dnes hrají – a podle některých mají hrát – čím dál větší roli i v takových věcech, jako je úroveň péče o zdraví nebo vzdělání.

Všimněme se, že Ježíš tohle téma neřeší v uzavřeném kroužku učedníků, někde o samotě, izolovaně, ale řeší ho uprostřed náramně početného davu. Řeší ho na veřejnosti, ve společnosti, která je víc než náchylná cenit si lidského života právě podle toho, kolik toho člověk má.

Tuto veřejnost zastupuje i člověk, který za Ježíšem přichází. Cítí se ošizen při dědickém řízení. Prosí Ježíše – jako učitelskou autoritu, ať domluví jeho bratru, který se s ním nechce domluvit na spravedlivém podílu na dědictví. Ale Ježíš roli notáře či majetkového soudce odmítne. Ne proto, že by se štítil lidských sporů a každodenních konfliktů, ale protože teď – uprostřed téhle společnosti – chce ukázat něco docela jiného. Ne pomoci se starostmi, jak majetek nabýt a rozmnožit, ale pomoci od starostí, kterými majetek život zamořuje.

Doprostřed každodenních sporů a úzkostí a starostí chce vnést perspektivu Božího Království. Výhled k tomu, co má budoucnost. Výhled k tomu, „co Bůh ti dá“.

„Víc než oko spatřit smí...“ si totiž nemusíš zpívat jen tady v kostele, ale právě tam, kde se děti hádají, kdo má lepší mobil, nebo otcové, komu v garáži parkuje dražší auto. Popřípadě, kde lidský život naplňují starosti či vztek, že mí vykutálenější či schopnější bratři mě o tyhle výdobytky a štěstí s nimi spojené připravují.

Obvykle Ježíš ukazuje, kudy vede cesta dál. Tentokrát se však soustředí především na to, kudy cesta **nevede**: Život kohokoli **nespočívá** v nadbytku toho, co máte. **Nepropanejte** ustaranosti, co budete jíst a co budete pít. Koukejte na havrany – nesejí, nežnou, neskladují...

Majetek se totiž tváří, že především ne-li jediné on dává životu perspektivu. Výhled k životu bez starostí. Když ho máš dost, čekají tě zárné zítřky. Můžeš si užívat, jíst, pít, cestovat a být dobré mysli. Však také ti, co nám nabízejí výhledy postavené na tom, že budeme vlastnit dostatek, ba nadbytek, se musejí tvářit patřičně bezstarostně a šťastně. Už jste viděli, že by vám hypotéku na rodinný domek nebo úžasný tarif na mobil nabízela ustaraná máma s pěti dětmi? Blázne! – slyšel by ten, kdo by s takovou marketingovou strategií přišel.

Právě kvůli téhle opakovaně zdůrazňované a obecně sdílené lákavosti životních výhledů, založených na patřičném dostatku, Ježíš zdůrazňuje, kudy kam a kudy dál cesta nevede. A jako ilustraci vypráví

historku o zámožném majiteli, kterému patří polnosti všude kolem dokola. Když je jasné, že toho roku bude úroda až zázračně nadprůměrná, začne dotyčný dumat: Co s tou sklizní udělám? Jak s ní naložit, aby mi nepřišla nazmar?

Nadprůměrná úroda je přitom v příbězích Ježíšovy bible znamením Božího obdarování. Je důvodem k vděčnosti, a i k prozíravému nakládání. Třeba jako když Josef poradil faraónovi, aby během sedmi let tučných postavil sýpky, uschovával do nich pětinu úrody, a z těch státních rezerv zachránil pak zemi i okolní národy v době následujících sedmi let hladu.

I hrdina z Ježíšova podobenství myslí na budoucnost. Ale vede o ní rozhovor pouze sám se sebou. A tak je ta budoucnost čím dál víc zacílená jen na jeho já. Na to, co je a bude **moje**: Zbořím **svoje** stodoly a postavím síla. A až tam celou úrodu uskladním a budu vědět, kolik za ni dostanu, řeknu si: Máš zboží na prodej na mnoho let! Máš zajištěný bezstarostný život! Odpočivej, jez, pij...

Čeho si tu náš boháč užívá? Jistoty bezstarostného výhledu, který mu nenadále nabyté bohatství otevírá. Neprojí to bohatství hned teď, neutratí ho hned letos za drahá fára ani blondáté modelky, nerozhází ho v kasinu. Má kvalitní podnikatelský záměr, ale když mu to dojde, začne se opájet tím, jak se v totální pohodě bude projídat a propíjet zbytkem života...

Na tenhle výhled láká bohatství – jakožto **nadbytek** toho, co potřebujeme k životu vezdejšímu. To, co máš **navíc**, než dnes spotřebuješ, ti zajistí bezproblémovou budoucnost.

Proto stojí za to honit se, starat se, šklit, pečovat, soudit se o dědictví, aby sis jednoho dne mohl říci: Buď dobré myslí, kámo, odpočivej, jez a pij, už ti nehrozí žádná rizika a potíže.

Už jsi prost každodenních zápasů, už jsi za vodou, už jsi v pohodě – na věky věků, amen.

Jenomže – to ‚amen‘ může přijít daleko dřív. Třeba ještě této noci. A k čemu bude ten úžasný výhled jistoty desetinásobku, který ti bohatství otevřelo? Nebylo to trochu pošetilé – odevzdat svou budoucnost do rukou svého bohatého majetku? Přenechat péči o život a jeho kvalitu a zacílení tomu, co nabízí bohatství? Nejeví se ve světle před-

časného konce, jehož rizika nejsme nikdy uchráněni, vidina takového budoucnosti jako skutečné bláznovství?

Když se takhle Ježíš ptá – ostře, nahlas, jednoznačně, nechce strašit tím, že zítra zemřeme. Konec konců, na to, že zítra zemřeme, už taky lidé našli patřičnou odpověď: Jezme, pijme... Co si můžeš užít teď, neodkládej na zítřek...

Tím nečekaným závěrem Ježíš spíš ukazuje onu iluzornost šťastných zítřků, které se zdá majetek, zejména pak stoupající životní úroveň, otevírat.

Ale jedním dechem také vysvobozuje z těch stresů, starání a dělání, do kterých nás starost o zvyšování životní úrovně, či o udržení té dosavadní, uvrhuje. Vždyť co je to za život, když jen lítáš, organizuješ, makáš, rozjíždíš projekty, přemýšlíš nad tím, jak trumfnout konkurenci nebo aspoň nebýt pomalejší než kolega na pracovišti? Co naplňuje vezdejší dny a hodiny, když si necháš vnutit zárné zítřky s úžasnou hypotékou, a pak se děšíš, že ti při exekuci seberou i tu střechu nad hlavou?

A tak smí víra s velikou úlevou slyšet ono **nestarejte se**. Nepečujte. Zastavte se, a s potěšením důchodců, kteří v parku krmí ptáčky, pozorujte havrany: nesejí, nežnou, nesvážejí úrody do stodol, a přece je živí nebeský Otec. A tak jděte životem s důvěrou a poslouchajte, co vám teď říká jeho Syn: Boží Království vám nikdo nevezme. Život – i jeho bohatství – je dar. Nezasloužený, nevysvětlitelný. Darem, který jste nemohli ovlivnit, je třeba i to, že žijete v koutě světa, kde je poměrný dostatek, dokonce i pro ty, kterým jinak právem říkáme chudí.

A darem jsou především zítřky nejzářivější či jediné skutečně zářivé – budoucnost Božího Království. Že jsme k ní pozváni bez lítání a starání, bohatí stejně jako chudí, to smíme zjišťovat právě u stolu, kde se ten Syn Otce nebeského s námi dělí o dobrodiní lásky. Dělí se, byť mu nakonec nezůstalo ze života nic.

Tyhle výhledy smíme pouštět do života zadarmo. Bez vlastního přičinění. Nepřivedla nás k nim naše skvělá podnikatelská strategie, ale přišly k nám díky strategii Otce, který se také ptal „Co učiním?“ – a pak k nám poslal svého Syna.

Ale ta slavná budoucnost má ještě jeden úžasný efekt. Nejen že se ty zítřky neukazují jako klamné, ale ony to navíc nejsou jen ty zítřky! Už teď nás to Boží Království zbavuje naší posedlosti, našich stresů, našich iluzí, které s majetkem a bohatstvím souvisejí. Už teď vysvobozuje z osidel onoho “ještě tohle musím mít”. Už teď nás zbavuje mindráků a ponížeností, které musí prožívat ti, kdo se nemohou před spolužáky pyšnit každý půlrok novým mobilem. Už teď nám otevírá oči pro to, co je skutečně důležité a kudy vede cesta života, který má skutečně hodnotu a smysl. Amen

MODLITBA

Otvíráš cestu života a otvíráš naše oči, aby viděly její krásu, Pane. Osvobozuješ srdce od tužeb falešných k svobodě těch, kdo uslyšeli tvé evangelium. Dej nám tedy i odvahu kráčet vytrvale vstříc tvému Království a dosvědčovat krásu i sílu jeho blízkosti sobě navzájem i mnoha dalším. Amen

PÍSEŇ č. 253 Můj klenote ze všech nejkrásnější

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Svěřujeme ti teď své prosby, Pane. Svěřujeme je s důvěrou, že od tebe neuslyšíme odpověď „blázne“. Vždyť tyto tužby nejsou ovocem naší samomluvy – ale odpovědí na tvé evangelium.

Prosíme za lidi, kteří mají všeho dost. Za ty, kterým vládne lhostejnost, samolibost, touha uspokojit jen své zájmy. Probouzej v lidských srdcích vděčnost i odpovědnost za nakládání se svěřeným bohatstvím. Otvírej oči, srdce, hlídaná vrata a zamřížovaná okna, aby bylo vidět svět a tváře lidí okolo. Prosíme za ty, kdo se trápí tím, že mají méně než druzí. Chraň před zatrpklostí i před svody výhodných či lákavých nabídek. Dávej moudrost, která prohlédne lacinost a svod reklamy.

Prosíme za lidi, kteří se ocitli v exekuci, za ty, kdo přicházejí o práci nebo dlouho nemohou najít zaměstnání. Nás, kdo si v životě vedeme úspěšně a dokážeme řešit problémy s živobytím, chraň před hříchem farizejské povýšenosti ve vztahu k chudým a neúspěšným. Svou církev uč citlivosti k problémům slabších a dávej schopnost postavit se na jejich stranu, když je silní budou odírat či vykořisťovat.

Ve jménu tvého Syna, který se nás i mnoha dalších právě takto zastal, společně prosíme: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Dědictví nehynoucí, neposkvrněné a nevadnoucí je připraveno pro vás v nebesích a Boží moc vás skrze víru střeží ke spasení, které bude odhaleno v posledním čase. Z toho se radujte, i když snad máte ještě nakrátko projít zármutkem rozmanitých zkoušek, aby se pravost vaší víry, mnohem drahocennější než pomíjející zlato, jež přece též bývá zkoušeno ohněm, prokázala k vaší chvále, slávě a cti v den, kdy se zjeví Ježíš Kristus. (1Pt 1,4–7)

POŽEHNÁNÍ

Pokoj i láska a víra od Boha Otce a Pána Ježíše Krista. Milost všem, kdo nepomíjející láskou milují našeho Pána Ježíše Krista. Amen

PÍSEŇ č. 448 Sláva buď tobě, Bože náš

JONÁŠ

VSTUPNÍ SLOVA

Hospodine, kam odejdu před tvým duchem, kam uprchnu před tvou tvář? Zaměřím-li k nebi, jsi tam, a když si ustelu v podsvětí, také tam budeš. I kdybych vzlétl na křídlech jitřní záře, chtěl přebývat při nejzazším moři, tvoje ruka mne tam doprovodí, tvá pravice se mne chopí. (Ž 139,7–10) Amen

PÍSEŇ č. 179 I hvězdy a slunce

MODLITBA

Hospodine, náš dobrý Bože, zpíváme ti k oslavě i v tomto krásném ránu. V den, který jsi nám přidal do našich životů. Bereme to jako samozřejmost, že se probouzíme do dalšího dne, ale přitom je to tvůj zázrak. Nejsme ti cizí a ty vstupuješ do našich životů. A často překvapivě a jinak než bychom to čekali. Jinak, než si my lidé myslíme. Nejednáš podle našich lidských vzorů. Když čekáme přísného soudce, který odplácí každému podle zásluh, přichází ten, kdo miluje, kdo pomáhá a odpouští. Když čekáme mocného a oslnivého krále, přichází tichý a klidný hlas. Když čekáme mocný zásah shůry, nějakou vnější změnu, ukazuješ nám, že není jiné cesty než začít proměnu u sebe.

Prosíme, otevírej naše oči, uši i srdce pro přijetí tvé přítomnosti. Pro možnost tvého působení v nás a skrze nás. Jsme tvé stvoření, které má pečovat o tuto zemi a rozvíjet ji. Pečovat o dobré vztahy, rozvíjet je a být poslušnými žáky Ježíše Krista. Není to snadný úkol. Často jej neumíme naplňovat, zápasíme s ním, ale víme, že i když prohráváme, ty nás nezavrhuješ a neotáčíš se k nám zády. Děkujeme ti za jistotu tvé blízkosti, ve které můžeme žít. Ty jsi náš jediný Bůh, kterému vzdáváme chválu. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

První čtení Písma svatého je z Epištoly Efezským, ze 2. kapitoly, od 1. do 10. verše:

I vy jste byli mrtvi pro své viny a hříchy...

PÍSEŇ č. 198 Pod ochranou Nejvyššího

KÁZÁNÍ

Základem kázání je příběh proroka Jonáše, z této biblické knihy poslyšte z 1. kapitoly první tři verše:

Stalo se slovo Hospodinovu k Jonášovi, synu Amítajovu...

Sestry a bratři, asi všichni znáte pštrosa. Nejrychleji běžícího ptáka – dokáže běžet až sedmdesátikilometrovou rychlostí a mimochodem má taky největší oči ze všech žijících suchozemských tvorů. Co je pro něj typické? Hlava strčená do písku. To je snad první naše asociace. Něco se děje, a pštros buď rychle uteče, nebo strčí hlavu do písku a myslí si, že ho nikdo nevidí. Pravda, tato pštrosí zvyklost je jen legendou a ve skutečnosti tomu tak není. Ale pro dnešní kázání, biologové prominou, necháme tuto legendu chvíli žít.

Nepřijde vám, že Jonáš je takový pštros? Něco se děje, něco má udělat, a on jakoby strčí hlavu do písku – Bože, já tu vlastně nejsem, a pak hurá, co nejrychleji útekem pryč. Daleko od Hospodina. Někam, kde Hospodin není, a když já ho nevidím, tak on mě také ne. Taková ta dětská představa, kterou podle legendy trpí i pštros: když já někoho nevidím, že on nevidí mě. Proto Jonáš vyrazí do Taršíše. Do místa, které bylo z tehdejšího pohledu až na samém konci světa – snad ve Španělsku. Do místa, o kterém kolovaly legendy, že je tam brána do podsvětí a Hospodin tam nechce přebývat. Do místa, o kterém prorok Izajáš mluví jako o místě pronárodů, kde o Hospodinu uslyší až v posledních dnech. Uměl si to Jonáš vybrat dobře. Z pohledu tehdejšího obyvatele Izraele neexistovalo lepší místo, kde by Hospodin nemusel

být. Tak jednoduše a naivně si to Jonáš představoval. Tak byl bláhový. Asi si nevezpomněl na slova 139. žalmu, která jsme slyšeli v úvodu: „Kam odejdu před tvým duchem, kam uprchnu před tvou tváří? Zamířím-li k nebi, jsi tam, a když si ustelu v podsvětí, také tam budeš.“

Takto s odstupem, a se známostí Jonášova příběhu, a s nějakou již usazenou vírou, se nám to dobře hodnotí. Je nám to jasné, vidíme, kde se stala chyba, a jak to všechno nakonec dopadne. A víme také, že Hospodinu se schovat nelze. A navíc touhu utéct před úkolem od Hospodina známe dobře i od jiných biblických postav. Eliáš vzdával svůj úkol a prosil o to, aby umřel. Vymlouval se Mojžíš, když měl vyrazit s Izraelci pryč z Egypta. A dokonce i Ježíš to ještě zkouší, zda od něj Hospodin neodejme kalich hořkosti. Rozdíl mezi Jonášem a těmi právě jmenovanými je však veliký. Ti tři jmenovaní vedli s Hospodinem řeč. Diskutovali s ním své touhy, svůj pokus vyhnout se tomu úkolu. Prosili Hospodina o možnost nevykonat jeho přání, nebo mu i odporovali, ale byli s ním v kontaktu. Odpověděli na jeho volání, byť ta odpověď byla negativní. Ale Jonáš – ten bez jediného slova zdrhá. Hospodin mu nestojí ani za jedno slovo. Aniž by tedy cokoliv řekl, jakkoliv odpověděl, snaží se vytratit. V tomto se Jonáš zachová daleko hůř než všichni, kteří s Hospodinem smlouvají. Je lepší s Hospodinem nesouhlasit a diskutovat, než ho úplně ignorovat.

Ale i tak dostává Jonáš druhou, a vlastně nakonec i třetí šanci. Hospodin nastrojí velkou rybu, která mu zachrání život, a opět ho vyšle do Ninive. A když nakonec ve čtvrté kapitole zuří, že město není zničeno, jak to přece předpověděl, Hospodin jej opět nezavrhne. Právě naopak, trpělivě ho vychovává a přivádí k novým pohledům na věci okolo.

Ano, neustálá výchova, to je ta Boží trpělivost s Jonášem, a stejně tak i s námi. Neustále další a další šance, druhé, třetí, páté, sté, nebo tisíce, které Hospodin člověku dává v životě, aby pokračoval v tom, co po něm Bůh žádá. Aby začal znovu, když se něco nepodařilo, když člověk selhal, když utekl před nějakým úkolem. Neustále nás vede k tomu, abychom uměli změnit svůj pohled na svět a na život tak, aby byl dobrý a Bohu libý.

Novela o Jonášovi ukazuje, jak veliká je Boží trpělivost a jakou sílu má Boží odpuštění, a tento příběh vůbec není odtržen od reality

našich dnešních životů. Každý z nás máme nějaké své Ninive. Nějaký úkol, do kterého se nám nechce. Každý z nás to moc dobře zná. Jsou věci, před kterými se radši schováme – vyřídít něco nepříjemného, navštívit někoho, s kým si moc nerozumíme, pomoci někomu, když jsme unaveni, vyřešit vztahy, které nejsou zrovna dobré, nebo učinit nějaké zásadní rozhodnutí, které ovlivní náš život nebo životy jiných. Bojíme se otevřít doma téma, které není příjemné, nebo hovořit s partnerem o vztahu, který prochází nějakou krizí. V každodenním životě bychom takových našich Ninive, úkolů, které se nám nelíbí a před kterými bychom rádi strčili hlavu do písku, našli mnoho.

Co ale s úkoly Božími? Žijeme v církvi, věříme v Hospodina jako Boha Otce, v Krista a v Ducha svatého, kterým jsme byli obdarováni a který nás vede a pudí k mnoha věcem. A právě díky daru Ducha můžeme my všichni říci, že se k nám stalo slovo Hospodinovo. Každý z nás je oslovován biblickým slovem, které nám přináší nejen radost a potěšení ze zvěsti o milosti, ale také na nás klade mnohé úkoly. Bůh nás vysílá stejně jako Jonáše a další proroky, abychom nezůstali nečinní, abychom nejen sami žili své životy podle Desatera nebo podle dvojího přikázání lásky, ale také abychom pečovali o ostatní stvoření a snažili se o šíření Božího Království na zemi. Abychom ukazovali, co je ta správná cesta. Abychom ji nejen žili, ale i dokázali předávat.

To jsou ale jen křesťanské fráze. Slyšet to někdo mimo církev, buď by tomu nerozuměl, anebo by také nejradši před tím utekl. Co to vlastně po nás Hospodin chce? Ne soudy nad ostatními, žádné kádrování, hodnocení a posuzování druhých. I když to by nám celkem šlo. To by člověk ještě uměl, před tím by neutíkal. Ale co třeba odpuštění? To je docela velký úkol, před kterým někdy utíkáme. To už je totiž daleko těžší. Do toho se nám nechce. Radši zapomínáme, než odpouštíme. Radši věc vytěsníme někam do dále mysli, jako bychom před ní utekli, než abychom po vzoru Hospodina odpustili. Nebo třeba vyjádřit úctu lidem, kteří nám nejsou po chuti. Zajít je navštívit, udělat první vstřícný krok ke zlepšení vztahů. To taky ne. Radši utečeme na druhý chodník, radši děláme, že toho druhého nevidíme, jako bychom měli hlavu v tom písku. Přece já nebudu ten první, kdo by se měl ozvat, když za celou věc může on. To je častá motivace k útěku před narovnáním vztahů. A co teprve úkol milovat Hospodina celou svou duší

a myslí? Ten nesplnitelný úkol nebo cíl, ke kterému bychom měli mířit, i když víme, že toho nikdy nedosáhneme? Není někdy lepší utéct? Radši se upnout k něčemu bližšímu, k něčemu, čeho můžeme reálně a viditelně dosáhnout? To je taky útěk.

A co teprve být těmi, kdo zvěstují Boží lásku? Někdy se stydíme o Bohu mluvit, bojíme se posměchu nebo odmítnutí, a tak radši mlčíme o Tom, který naplňuje naše srdce, o Tom, který nás v životě vede a který je naší inspirací. Když už se neschováváme před poslušností Božího vedení ve svém vlastním životě – byť i v něm často utíkáme jinam, tak se bojíme o tomto našem životě ve jménu Krista mluvit.

Je toho dost a dost, před čím chceme utéct. Až příliš často bychom se mohli ztotožnit s Jonášem. Ale pokud se v jeho chování najdeme, tak i pro nás platí ta Boží trpělivost, díky které nás ani v útěku neztracuje. I když měl Jonáš pocit, když Hospodina nevidí, že jistě už není nablízku, i když byl vhažován do moře, seděl v útrokách ryby, nebo umdléval pod silou slunce, když mu uschl skočec, tak jej Hospodin neopustil. Nenápadně a bez řečí jej Bůh provázel. Možná to Jonášovi hned nedošlo. Bůh působí tak, že si toho hned ani nevšimneme. I když s ním Jonáš nemluvil, Hospodin nepřestával volat. Nepřestával zachraňovat, nepřestával vychovávat a dávat nové a nové šance ke změně. Naděje, kterou Hospodin dal Jonášovi, byla silnější než veškeré stěžování, úprky a skrýše, které také bývají lidskou odpovědí na Boží volání.

Když se vrátíme k našemu pštrosovi – on opravdu nestrká hlavu do písku. Naopak. A když ji zvedne, dosahuje jeho hlava výšky přes dva metry. A díky tomu pštros velice dobře vidí, co se děje kolem, dokáže rozpoznat nebezpečí a má přehled o všem, co se kolem něj děje. V tomto budme tedy jako on. Mějme hlavu vzpřímenou a budme odhodlaní k úkolům, které nám život přináší, které před nás Hospodin klade. Věříme, že na to nejsme sami a že nás Hospodin bude neustále vychovávat tak, abychom nemuseli před úkoly utíkat. S touto vírou se pak můžeme cítit jistě a s přehledem, jako pštros se vztyčenou hlavou.

Amen

MODLITBA

Hospodine, ty před nás kladeš různé úkoly a poslání, před kterými se často snažíme schovat. Dávej nám silnou víru, že s tvou pomocí dokážeme mnohé. Že v tobě můžeme čerpat sílu pro všechna naše osobní Ninive. Pro každý krok, na který sami nestačíme. Amen

PÍSEŇ č. 607 Bůh je náš Pán a Král

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Hospodine, dobrý Bože, naplnění radostí ze slyšení o tvé milosti, obracíme se k tobě s prosbami v důvěře, že je slyšíš a přijímáš.

Prosíme tě za sílu a vedení při naplňování úkolů a poslání, které jsou před námi. Za to, abychom neutíkali před rozhodnutími, abychom nestrkali hlavu do písku ve chvíli, kdy máme strach, že něco nezvládneme, za sílu, abychom dokázali ustát vše, co nám život přináší a k čemu se nelze otočit zády.

Prosíme tě také za odvahu k žití otevřené víry. Za dostatek sebevědomí pro to, abychom byli tvými dobrými svědky. Žijeme v době a v zemi, kde nás nikdo za přiznání se k tobě nebude mučit, zavírat nebo trestat. Dej nám proto sílu překonat ten vlastní stud nebo předsudky, abychom dokázali otevřeně vyznávat svou víru.

Prosíme tě za místa, kde tato svoboda není. Kde se lidé bojí nejen mluvit o víře, ale i scházet se ve společenství církve, neboť jim hrozí vězení, pronásledování a někde i smrt. Posiluj je v jejich životě a dej, ať i přes všechny tyto překážky dokáží vytrvat ve víře, že i je máš rád.

Prosíme tě za ty, kteří trpí ztrátou blízkého člověka. Posiluj je v jejich smutku a dej jim prožít nové radosti.

Hospodine, ty máš v rukou naše životy. Dej, ať si to uvědomujeme, ať jsme rádi, že jsme ve tvé náruči, nesnažíme se z ní nějak vypadnout nebo se vyvlíknout. Posiluj nás, ať všelijaké naše lidské touhy a představy jsou slabší, než touha žít s tebou.

Nebeský Otče, je toho mnoho, za co bychom mohli ještě prosit. Věříme, že slyšíš i naše nevyřčené prosby, stejně jako naši společnou modlitbu: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Vy jste byli povoláni ke svobodě, bratří. Jen nemějte svobodu za příležitost k prosazování sebe, ale služte v lásce jedni k druhým. Vždyť celý zákon je shrnut v jednom slově: Milovati budeš bližního svého jako sebe samého! Jestliže však jeden druhého koušete a požíváte, dejte si pozor, abyste se navzájem nezahubili. (Ga 5,13–15)

POŽEHNÁNÍ

Zvěstuji Vám požehnání: Když přijdou v životě těžké okamžiky, kéž víte, že na ně nejste sami – protože Bůh je blízko, je s vámi. Je s vámi i ve chvílích dobrých. A tak ať vás v životě provází a posiluje naděje, že na svůj život nejste sami. A Boží láska a milosrdenství ať naplňují vaše dny, ať vedou vaše kroky, kamkoliv půjdete, až do konce.

Ať Hospodin ti žehná a chrání tě, ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, ať Hospodin obrátí k tobě svoji tvář a obdaří tě pokojem. Amen

PÍSEŇ č. 489 Tvé požehnání, dobrý Otče

O MOUDRÉM KRÁLI

VSTUPNÍ SLOVA

Pokoj vám všem, kteří jste v Kristu Ježíši.

Žehnáme vám z Hospodinova domu. Hospodin je Bůh, dává nám světlo. Chválu vzdejte Hospodinu, protože je dobrý, jeho milosrdenství je věčné! (Ž 118,27.29) Amen

PÍSEŇ č. 641 Svatý, svatý, svatý, všemohoucí

MODLITBA

Budete mě hledat a naleznete mě, když se mne budete dotazovat celým svým srdcem.

Milosrdný Bože, když takto před tebe předstupujeme, cítíme, že ti nemůžeme nic předstírat. Ty sám nejlépe víš, jaký je náš vztah k tobě. Odpusť nám, že naše víra je často vírou svátečních dnů a jen málo ovlivňuje naše každodenní rozhodování. Odpusť nám také, že tolikrát bereme tvé Slovo nezávazně a necháváme je lehkomyšlně upadat v zapomenutí. Odpusť, že se už tak dlouho hlásíme mezi učedníky Ježíše Krista, a přesto ho následujeme jen neochotně a nesoustavně.

Měj s námi ještě trpělivost. Pracuj svým Duchem na nás i nadále, nepřestávej nás oslovovat a zneklidňovat, tak aby náš život byl tebou formován a přetvářen. Jestliže ti budeme nerozumně vzdorovat, ať je tvá moc silnější než naše nerozvážná vůle! Hlavně však nedopusť, abychom se ti snad někdy zcela odcizili. Táhní nás laskavě stále blíž k sobě a užívej k tomu i takových chvil, jako je tato, kdy se shromažďujeme a vzhlížíme k tobě jako tvůj lid. Amen

ČTENÍ PÍSMĀ SVATÉHO

Budeme nyní číst z Matoušova evangelia, 12. kapitoly, 38. až 42. verš:

Tehdy mu na to řekli někteří ze zákoníků...

PÍSEŇ č. 217 Povstali jsme z lože svého

KÁZÁNÍ

Ukaž nám, Hospodine, milosrdenství své a spasení své dej nám! (Ž 85,8)

V dnešním kázání budeme vycházet ze slov, která jsou zapsána v knize Jonášova proroctví, ve 3. kapitole, v 6. až 9. verši:

Když to slovo proniklo k ninivskému králi, vstal ze svého trůnu...

Přečtený úryvek je ze starozákonní knihy Jonáš. Tento nedlouhý spisek má dramatický děj, ale u nejednoho čtenáře budí značné rozpaky, ne-li úsměv. Vždyť se tu mimo jiné píše, že prorok strávil tři dny v útrokách velryby. Biblisté však už dávno upozorňují na to, že kniha Jonáš je vlastně obdivuhodný literární útvar, ve kterém jsou zapracovány motivy odjinud z Písma svatého (např. z biblických žalmů), a že obsahuje i některé obrazné prvky. Tak třeba musíme chápat symbol velké ryby ve druhé kapitole nebo obraz uschlého keře ke konci příběhu (4,6). To však nesnižuje hodnotu a zvěst této knihy. Víme, že dokonce sám Ježíš se nerozpakoval využít této symboliky a srovnával tři dny Jonášova pobytu ve velrybě se svým nadcházejícím třídenním uložením v hrobě. Píše-li se v Novém zákoně, že bibličtí autoři byli při své práci puzeni, inspirováni Duchem svatým (2Pt 1,21), neznamená to, že během psaní upadali do prorockého transu nebo že jim neviditelná síla doslova vedla ruku. Nežádka šlo o promyšlenou práci věřících

autorů, která byla vedena záměrem obrátit pozornost posluchačů či čtenářů k duchovně významným skutečnostem.

Tuto problematiku však ponechme teď stranou a soustředme se na oddíl, který jsme četli. Hlavní postava celého spisku Jonáš přichází do asyrské metropole Ninive a Božím jménem varuje její obyvatele. Jejich pyšná arogance a tvrdost k menším národům dosáhla vrcholu. Podobné případy však nemusíme hledat jen v dávných dějinách. Téměř každý historická etapa zná případy, kdy se některá velmoc domnívá, že má právo jít urputně za vlastními zájmy z pozice síly a nutit druhé, aby ji respektovali.

Teď ale přichází to nejdůležitější: Když Jonáš varuje Ninivské, že jejich neomalený postoj neobstojí před Bohem, lidé ho neberou jako střeleného fantasu, ale kupodivu ho vezmou vážně. Uvěří i jejich král, který byl pro tehdejší lidi přímo božskou postavou a autoritou.

I v nové době se stávají podobné věci, i když nijak často. Na vedoucím politickém postu se ocitne osvícený člověk, který nechce pouze tvrdě prosazovat vlastní osobu nebo sobecké národní zájmy, ale je schopen projevit i určitou pokoru a smysl pro to, čemu říkáme mravní hodnoty. Snad bychom tedy mohli dnešní zamyšlení dokonce nadepsat „O moudrém ninivském vládcí“. Rozebereme si jeho jednání postupně.

Za prvé: Ninivský král vzal varování vážně a včas. Prorok Jonáš mluvil o pouhých čtyřiceti dnech, které zbývají do katastrofy. V nové době slyšíme podobné alarmující prognostické předpovědi a varování z úst povolaných lidí. Tak třeba už v roce 1968 vznikl z významných světových vědců tzv. Římský klub, který vychází z poznatků, že pro lidstvo nadchází krizová situace a že je tedy potřeba co nejdříve podniknout radikální změny v životě celé lidské společnosti. Odborníci hovoří o devastaci planety a o civilizačních chorobách, filozofové zase poukazují na to, jak lidé nesprávně a sobecky chápou svobodu a upadají do područí mamonu a sexu. Jak se vždy znovu přesvědčujeme, taková varování bývají málokdy brána vážně, zvláště těmi, kdo jsou u moci. Je to tedy něco opravdu vzácného, objeví-li se vlivný člověk jako ninivský král, který zprávy o ohrožení nezlehčuje, ale přijímá s plným pochopením a vyvozuje z toho důsledky. Jistěže toto nečekané pochopení je dílem Ducha svatého.

Za druhé: Ninivský král nejen že nepodcenil vážnost přítomné chvíle, na kterou upozorňoval prorok Jonáš, ale momentálně projevil i odpovědnost za druhé. Čteme: *Potom dal v Ninive rozhlásit: „... Každý ať se odvrátí od své zlé cesty...“* Lidé vždycky měli a mají sklon starat se především sami o sebe. Všelijaké pohromy a ohrožení sice dovedou alespoň některé jednotlivce vyburcovat, aby si uvědomili, že by člověk měl mít na mysli i druhé. Bohužel toto vědomí solidarity a odpovědnosti bývá jen dočasné. Důslední křesťanští filantropové, jako byli nositelé Nobelovy ceny míru Albert Schweitzer nebo Matka Tereza (1952 a 1979), se vyskytovali sporadicky, ojediněle, jako nedostatkové zboží. Jestli jsme měli štěstí se setkat v politickém nebo i zcela osobním životě s takovým obětavým člověkem, važme si toho. Hlavně se ale pokoušejme s Boží pomocí sami vybřednout ze sebestřednosti a hledět na svět a dění v něm s upřímným zájmem o druhé – ať jde o osoby nejbližší nebo vzdálenější. Takové přeorientování ze sebelásky na lásku k bližním je ovšem nesnadné a nejednou stojí člověka hodně modliteb a sebezapření.

Za třetí: Ninivský král dovedl uznat vážnost pochybení a hříchu na své vlastní straně. Dal vyhlásit: „Ať se lidé zahalí do žíněné suknice a ať naléhavě volají k Bohu!“ Je známý fakt, že slova „provinění“ a „hřích“ v biblickém smyslu jako by přestala lidi znepokojovat. Má to pak důsledek, že snadno dochází ke lžím, podvodům, ale i násilnostem. Kde se skutečnost hříchu paroduje, tam nelze dost dobře očekávat od lidí lítost nad ním. Zvláště vysoko postavené osoby, kterým jejich moc a vliv stouply do hlavy, málokdy uznají své chyby a upřímně vyznají svá pochybení, jak to bylo v případě ninivského krále. V lidské povaze je zakódován sklon k sebeospravedlňování, k obhajobě vlastních postojů – i za cenu, že hájíme stanoviska chybná, sobecká, zaslepená, umíněná. Dovedeme alespoň my uznávat před Bohem i lidmi, že jsme v něčem hrubě chybili a že toho litujeme? Dokážeme to učinit ještě někdy jindy, než jen při Večeři Páně? Výzvy ninivského krále, „Pokání čiňte!“ Jana Křtitele nebo Ježíše neztrácejí v žádné době na aktuálnosti. Kající člověk možná ztratí u některých sebevědomých bližních sympatie, získá však nepochybně sympatie Boží. A to je přece nejdůležitější.

Za čtvrté na závěr: Onen dávný asyrský vladař na rozdíl od přísného Jonáše uvěřil, že jeho národ má naději na záchranu v Božím milosrdenství. Vyjadřuje to větou: „*Kdoví, možná, že se Bůh v lítosti obrátí a odvrátí od svého planoucího hněv.*“ Kolikrát se my podobáme spíše Jonášovi, který s farizejským sudičstvím posuzoval zkažený svět a s Božím milosrdenstvím pro druhé nepočítal. Ano, i mezi námi bývá mnoho takové sudičské povznesené kritiky a zároveň samospravedlnosti a málo víry v Boha milujícího celý svět, jak to osvědčil v Kristu. Nerezervujeme si Boží slitování pro sebe a nesmýšlíme o těch, kteří nepatří do církve, příliš tvrdě a nesmlouvavě? V Písmu se jasně říká, že Spasitel Bůh chce, aby všichni lidé došli spásy a poznali pravdu (1Tm 2,4). Před touto dobrotivou Boží vůlí musejí ustoupit naše přespříliš kritické, tvrdé odsudky a představy, jak by všechno mělo být. Třebaže je to tedy divné, vezměme si tentokrát příklad z překvapivého jednání onoho nepojmenovaného ninivského krále a ne z Božího služebníka Jonáše. Amen

MODLITBA

Vyznáváme, všemohoucí Bože, že i když se možná pokládáme za hodné lidi, nejednou smýšlíme o bližních tvrdě a nesmlouvavě. Odpusť, že jsme špatnými svědky o tobě, který takový nejsi a v Kristu jsi nám zjevil laskavou tvář. Amen

PÍSEŇ č. 517 Probud' me se, křesťané

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Milostivý Pane, prosíme v této chvíli za celou církev i za svůj sbor, abychom si nepřestávali uvědomovat, že jsi nám dal poznání víry nejen pro nás samé, ale i pro službu druhým.

Prosíme za všechny, kdo na sebe vzali odpovědnost za druhé, ať tento svůj závazek berou vážně a ne prospěchářsky.

Prosíme, ať máme více porozumění pro ty, k nimž nás posíláš, a nevybíráme si štítivě, kdo je náš bližní a kdo není.

Prosíme za všechny, kdo i mimo církev projevují pochopení pro to, co je to lítost nad hříchem, a touží po něčem novém a lepším.

Prosíme za ty, kdo vyrůstají v ovzduší nesnášenlivosti a tvrdého sebeuplatnění a nepoznali nic jiného.

Prosíme zejména za mladé lidi, kteří se pokoušejí jít jinou cestou, než je běžná tvrdá životní soutěž, a nederou se o svá práva.

Prosíme za lidi bezmocné a staré, aby nepropadali pochybnostem, zda jejich život má smysl.

Prosíme, aby tvé poselství napřimovalo a dávalo novou sílu těm, kteří klesají pod tíhou života.

Prosíme, abys ty sám zůstal vždy naší nadějí a vedl nás otcovsky k sobě a svému plnému království.

Otče náš, který jsi v nebesích...

Amen

POSLÁNÍ

Usiluj o spravedlnost, zbožnost, víru, lásku, trpělivost, mírnost. Bojuj dobrý boj víry, abys dosáhl věčného života, k němuž jsi byl povolán a k němuž ses přihlásil dobrým vyznáním před mnoha svědky. (1Tm 6,11n)

POŽEHNÁNÍ

A pokoj Boží, převyšující každé pomyšlení, bude střežit vaše srdce i mysl v Kristu Ježíši.

Amen

PÍSEŇ č. 679 Uč nás na cestě pravé

ŽIVOT V KOMPROMISU?

VSTUPNÍ SLOVA

Milost a nepomýjející život všem, kdo milují našeho Pána Ježíše Krista. (Ef 6,24)

On se za nás obětoval, aby nás vykoupil ze všeho hříchu a posvětil za svůj lid, horlivý v dobrých skutcích. (Tt 2,14) Amen

PÍSEŇ č. 553 Můj Pane, srdcem tě i rty

MODLITBA

Přístupme před Boha s opravdovým srdcem a v plné jistotě víry! (Žd 10,22)

Náš Pane a Spasiteli, přicházíme k tobě v této chvíli jako lidé hledající. Odpusť nám, že se občas tváříme a chováme jako ti, kdo jsou moudří a kdo správně rozpoznávají, co je v životě opravdu důležité. Odpusť nám, že se takto přeceňujeme a přitom se dopouštíme každou chvíli něčeho nemoudrého. Odpusť, že si nedovedeme upřímně přiznat svou častou bezradnost, nerozhodnost a pomýlenost. Odpusť nám, že se nedokážeme pevněji držet tvého jasného Slova a tvé pomocné ruky a až dodatečně si připouštíme, že jsme chybovali a zbloudili.

Prosíme tě proto o pomoc – tam, kde jde o základní směřování našeho života, i tam, kde jde o běžné, každodenní rozhodování. Prosíme, neponechávej nás zbytečně chybovat a vzdalovat se od tvé cesty, ale včas nás zarážej a připomínej nám, čeho se držet. Laskavě nás uč, jak stavět na tobě, jak se ti s pokorou a důvěrou odevzdávat a svěřovat. I dnes nás uč odevzdávat se tvé prozítkelné moudrosti a slitovávající se milosti zjevené v Kristu. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Poslyšme příběh z 8. kapitoly Skutků apoštolů, od 27. do 39. verše:

Filip se vydal k té cestě a hle, právě přijížděl etiopský dvořan...

PÍSEŇ č. 639 Hned zrána vzdej díky

KÁZÁNÍ

Jsme-li živi Božím Duchem, dejme se Duchem také řídit.

Biblickým základem dnešního kázání bude 18. a 19. verš z 5. kapitoly Druhé knihy Královské:

Toliko v této věci ať Hospodin tvému služebníkovi odpustí: Když můj pán vstupuje do domu Rimonova, aby se tam klaněl, a opírá se o mou ruku, i já se v Rimonově domě skláním. Když se tedy v Rimonově domě budu sklánět, ať Hospodin tvému služebníkovi tuto věc odpustí!“ On mu řekl: „Jdi v pokoji!“

V popředí našeho zájmu bude dnes aramejský vojevůdce Naamán. Aramejci byli obyvatelé dnešní Sýrie, která sousedí bezprostředně s Izraelem. Naamán měl dost společného s jinou biblickou postavou – správcem státní pokladny etiopské královny, o němž jsme četli ze Skutků apoštolů. Oba muži zastávali ve svých vlastech vysoká postavení a oba se vydali do Izraele, aby tam něco důležitého zařídili. Onoho etiopského černého finančního ministra tam zřejmě přivedly hospodářské zájmy, zatím co aramejského Naamána tam vedl čistě osobní, zdravotní důvod. Oba se tam však setkali s živou monoteistickou vírou a vraceli se domů s rozhodnutím, že v budoucnu budou ctít právě nalezeného jediného, pravého Boha.

Teď se však soustředíme na Naamána a povězte si o něm něco podrobnějšího. Poznáváme ho jako dospělého muže, který dosáhl vrcholu kariéry. Byl vrchním velitelem aramejské armády, což ovšem byla v té době spíše horda nájezdníků. Tento pohlavár byl podle všeho i královým oblíbencem a měl velký majetek – zřejmě i otroky, jak můžeme soudit z toho, že mezi služebnictvem jeho ženy byla izraelská zatlakyně. Když však byl Naamán na vrcholu sil, stalo se mu totéž, co maršálu z Čapkova dramatu „Bílá nemoc“: onemocněl zhoubnou nemocí. To se stává i dnes. Člověk se cítí silný a ledacos plánuje – a zčistajasna tu vyvstane hrozba vážné nemoci. Je to těžká zkouška i pro toho, kdo věří, že jeho život řídí Bůh, natož pak pro nevěrce, který nemá oporu ve víře a je odkázán jen na sebe a na lidské lékaře a léky.

V Naamánově případu však došlo přece jen k nečekanému zvratu. Ona izraelská otrokyně jeho ženy ho upozornila, že by mu snad mohl pomoci izraelský prorok Elíša. U Naamána to pravděpodobně vyvolalo kus pověrečné naděje, že by snad tento Elíša mohl zasáhnout jako zázračný šaman, a tak se vypravil za prorokem. Také dnes se dost lidí obrací na tzv. léčitele, vždyť – jak říkáme – „nemocný se i stébla chytá“. Hospodinův prorok Elíša nebyl ovšem z lidí, kteří se snaží strhnout pozornost na sebe, z počátku se dokonce odmítal s pohanským cizincem setkat. Nakonec však byl Naamán uzdraven a – což je pro nás zvlášť důležité – uvěřil v Hospodina a nadšeně prohlašuje: „Hle, poznal jsem, že není Boha na celé zemi, jenom v Izraeli!“

Je to vždycky veliké rozhodnutí, jít cestou víry v jediného Boha, v Boha, vedle něhož blednou všichni bohové a bůžci, které člověk do té doby ctil. Nejnápadnější je patrně takové rozhodnutí u novověrců, u lidí, kteří se dostávají k víře a k Bohu až v dospělosti, poté, co dříve žili životem, v němž Bůh nehrál žádnou roli. Někdy je pro ně víra v Boha, jak říkáme, úplným zjevením a církev úžasnou společností. Ale k rozhodnutí jít cestou opravdové víry může dojít i člověk, který byl pokřtěn, potvrzován a dokonce se pravidelně zúčastňuje dění v církvi. Náhle se odhodlá, že všechno bude teď dělat jinak, opravdověji. Těch podnětů, které ho k tomu přivedou, může být spousta, nejen uzdravení ze zhoubné nemoci jako u Naamána.

Avšak tady může vyvstat problém. Nežijeme přece jenom v církvi, ani ve vzduchoprázdnu. Všichni, jak jsme tu, jsme občany

dvou světů, dvojí společnosti. Když se aramejský vojevůdce Naamán rozloučil s Hospodinovým prorokem Elišou, měl se vrátit do vlasti, pohanské vlasti. Navíc se měl vrátit na své místo a k funkci, která nebyla ledajaká. Nejen že měl nejvyšší postavení ve vojsku, ale i při královském dvoře. Bylo to dokonce tak, že když se král odebral se svou vznešenou doprovodnou suitou do svatyně klanět se nejvyššímu bohu hromu a blesku Rimonovi, opíral se o rameno svého generála. Co teď s tím? Sluší se vůbec, aby Naamán, když se stal vyznavačem Hospodinovým, vstupoval do chrámu, který je zasvěcen pohanské modle? Byl to případ, podobný tomu, co potkalo tři izraelské guvernéry babylónské říše z knihy Daniel (Da 2), kteří se měli klanět zlaté soše. Ať už měla socha představovat babylónského krále nebo některého z bohů nebo anonymně státní moc, izraelští místodržitelé se odmítli přizpůsobit – i se všemi důsledky tohoto rozhodnutí. Naamán se rozhodl pro jiné, originální řešení. Odvezl si z izraelské země na deseti mezcích tolik půdy, aby si mohl doma na ní zřídit soukromý oltář pro oběti, zasvěcené nově poznanému, jedinému pravému Bohu.

Asi cítíme, že to byl jakýsi ne právě chvályhodný kompromis, úmysl pěstovat si víru jen soukromě, doslova „na vlastním písečku“. Ale takových kompromisů uzavíráme i my stále spoustu – abychom nemuseli nic podstatného měnit na svém civilním, sekulárním životním stylu a abychom o nic nepřišli – vyjádřeno poněkud drsně: „aby se vlk nažral a koza zůstala celá“. Víme, že v Bibli je jasně řečeno: *Nedejte se zapřáhnout do cizího jha spolu s nevěřícími!* (2 K 6,14) Ale jak na to? Jak uklidnit své svědomí? Naamán zřejmě hned po svém uvěření pochopil, že to vůbec nebude mít snadné. Rozhodně se nechce rozloučit se svou funkcí a vzdát se své kariéry. Kdoví, co by to v jeho případě znamenalo! Říká prorokovi: „... ať Hospodin tvému služebníku odpustí: Když můj (královský) pán vstupuje do domu Rimonova, aby se tam klaněl, a opírá se o mou ruku, i já se v Rimonově domu skláním. Když se tedy v Rimonově domu budu sklánět, ať Hospodin tvému služebníku tuto věc odpustí!“

Takových lidí, kteří se snažili skloubit dohromady své působení ve světě a život víry, bylo a je vždycky dost. Třebas v našem domácím prostředí! Stará Jednota bratrská varovala z počátku své členy před nevhodným povoláním, jako bylo krčmářství a kupectví, protože

v sobě skrývala nebezpečí nepoctivosti a snadného zisku. Takové povolání se přece pro tebe nehodí! Podobně se i v době novodobého komunismu stala u nás problematickou učitelská profese, protože stát požadoval od pedagogů, aby vyučovali v duchu vládnoucí ateistické ideologie. I dnes by se pak našla řada povolání a funkcí, které ohrožují lidskou duši.

Co však s tím? Známy český teolog Jan Milíč Lochman upozornil na nebezpečí, že člověk rád „sám sobě uděluje dispens“, když se zaplétá do houští všeličehos problematického. Dispens znamená získat pro sebe výjimku nebo osvobození od nějaké povinnosti. Ano, rádi sami pro sebe objevujeme nejrůznější důvody, proč potřebujeme omluvu pro některé své jednání, které poněkud zavání jiným duchem, než je duch křesťanské víry. A nejhorší je, že když si člověk udělí dispens v jedné věci, brzy si jej začne udělovat i v dalších. A když cítíme, že sami sobě takový dispens udělit nemůžeme, rádi se poohlížíme po někom jiném, kdo by nás ubezpečil, že naše ústupky nejsou zas tak špatné, a řekl nám: „Z toho si nedělej těžkou hlavu!“

Něco takového chtěl tedy Naamán od proroka Eliši. A prorok mu osvobozující dispens udělil: *Jdi v pokoji!* Jednal však prorok správně? Víme, že Ježíš v rozhovoru s židovskými zákoníky řekl, že nemají vkládat na lidi neúnosná břemena (L 11,46), rozhodně však sám nebyl nemístně benevolentní. Nechtěl své vlastní učedníky – tedy ani nás – zbavovat zdravých výčitek, budou-li pociťovat, že opravdový křesťan nemůže mít všechno, světské výhody i naději na spásu. *Žádný sluha nemůže sloužit dvěma pánům.* (L 16,13)

Tohle jako by prorok Eliša zůstal Naamánovi dlužen. Na to, aby uděloval souhlas s kompromisním životem, neměl právo. Prorok byl však také jen člověk, jehož rozhodnutí nemusejí být vždycky správná. Možná mu dělalo dobře, že se na něho obrací o radu muž, který ve světě zaujímá tak vysoké postavení. Proč by tedy nezamhouřil oko a neudělal pro takovou veličinu výjimku a malou úsluhu? O tom však nebudeme zbytečně spekulovat.

Závěrem si chceme pouze podtrhnout, že tam, kde jde o rozhodování víry, je třeba se řídit hlasem svědomí, skrze něž nám může radit sám Bůh. A jestliže nám jasná Boží rada při našich rozhodováních schází, pak o ni vytrvale prosme! Amen

MODLITBA

Milosrdný Bože, prosíme tě, abys nás znovu a znovu zneklidňoval, scházíme-li z tvé cesty, a dával nám sílu včas se na ni vracet a věrně se jí držet. Amen

PÍSEŇ č. 559 Ó ujmi ruku moji

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Milosrdný Pane, pozvedáme k tobě dnes ještě jednu svůj hlas – tentokrát nikoli proto, abychom prosili o splnění svých vlastních sebestředných přání, ale abychom prosili za své bližní.

Myslíme na tisíce a miliony blízkých i velmi vzdálených, aby ses k nim skláněl ve svém porozumění pro jejich potřeby i bolesti.

Myslíme na děti, které nemají zdaleka takové životní podmínky jako děti naše, ale žijí v nedostatku hmotném nebo v nedostatku lásky.

Myslíme na mladé lidi, kteří dospívají, aniž by se jim dostalo duchovního vedení, a kteří vidí cíl pouze v získávání výhodného místa uprostřed ostatních.

Prosíme za jednotlivce i národy, kteří stojí nepřátelsky proti sobě a nedovedou dosáhnout smíření.

Prosíme za všechny, kdo mají moc a možnost měnit stav věcí, ať cítí odpovědnost, která byla na ně vložena.

Prosíme za své neduživé a nemocné bližní, abys je nenechával propadat beznaději a pochybnostem o smyslu jejich života.

Prosíme i za utrápenou přírodu, abys také jí pomáhal povstávat k novému životu, když ji lidé všelijak deptají a vykořisťují.

A ještě připojujeme prosby, kterým nás naučil tvůj Syn Ježíš Kristus: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

*V ničem se nedejte ovládat ctižádostí ani ješitností, nýbrž
v pokoře pokládejte jeden druhého za přednějšího než sebe!
(Ef 2,3)*

POŽEHNÁNÍ

*Sám Pán pokoje ať vám uděluje pokoj vždycky a ve všem! Pán
se všemi vámi. Amen*

PÍSEŇ č. 453 Když vycházíme z domu tvého

O ROZSÉVÁNÍ ŠTĚDRÉM A SKOUPÉM

Děkčinění

VSTUPNÍ SLOVA

Ve jménu Boha Otce, Syna i Ducha svatého. Amen

Hospodine, celým svým srdcem ti vzdávám chválu, o všech divuplných činech tvých chci vypravovat. Budu se radovat, jáso-tem tě oslavovat, tvému jménu, Nejvyšší, pět žalmy. V tebe nechť doufají, kdo znají tvé jméno. Vždyť ty, kdo se dotazují po tvé vůli, neopouštíš, Hospodine. (Ž 9,2–3.10) Amen

PÍSEŇ č. 158 Samému Bohu sláva, čest

MODLITBA

Hospodine, Pane Bože náš! Daroval jsi nám nové ráno, nový den. Je to zázrak, že jsme se mohli opět ve zdraví probudit. Je to zázrak, že jsme se směli sejít i zde při bohoslužbách. Je zázrakem to, že nemusíme být sami, jsme obklopeni lidmi, které máme rádi. Je zázrakem to, že můžeme společně zpívat, přemýšlet, naslouchat tobě. Můžeme s druhými sdílet své radosti i starosti. Je zázrakem to, že žijeme v dostatku, obklopeni vším potřebným. Tolik dobrého nám dáváš k životu, že to ani nestačíme přijímat. Žijeme ve světě plném zázraků, které se nám stávají všedností. Děkujeme ti za každé dobré slovo, za podanou ruku, za otevřené srdce, vnímavou mysl, děkujeme za každé nové setkání s druhými lidmi.

Vyznáváme, že na tebe a na tvou péči o nás často zapomínáme, upadáme do stereotypů, jsme zajatci své vlastní duchovní únavy. Potom jen těžko rozeznáváme, co je dobré a co je naopak zlé. Často se míváme i s těmi, kteří jsou vedle nás. Vyznáváme, že často nemáme chuť naslouchat tvému Slovu, máme pocit, že nás omezuje nebo svazuje.

Ale ty jsi nás svým Duchem dnes přivedl sem a my si uvědomujeme, že jsi to ty, kdo zemdlenému dává sílu a bezmocnému novou odvahu. Prosíme tě proto, obnovuj nás, posiluj, probouzej nás z naší únavy, občerstvuj nás v naší vyprahlosti. Požehnej svému lidu, který se v tuto chvíli tady i kdekoli jinde schází. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

První čtení je ze starozákonní knihy Přísloví, odkud poslyšte oddíl z 11. kapitoly, 24. až 30. verš:

Někdo rozdává a přibývá mu stále, kdežto ten, kdo je skoupý, mívá nedostatek...

PÍSEŇ č. 637 Díky Bohu vzdejme

KÁZÁNÍ

Druhé čtení, které je i základem kázání, je z Druhého listu apoštola Pavla Korintským, z 9. kapitoly, verš 6.:

Vždyť kdo skoupě rozsévá, bude také skoupě sklízet, a kdo štedře rozsévá, bude také štedře sklízet.

Můžeme si představit rolníka, který kráčí po svém poli a rozsévá zrno. Chodí a rozhazuje je do všech stran okolo sebe. A apoštol nám řekne, že výsledná úroda závisí na tom, kolik kde toho zrna vyseje. Jinými slovy: O výsledku se rozhoduje hned na začátku. Starat se o úrodu až těsně před sklizní je zbytečné. To už je pozdě. Starat se měl ve chvíli, kdy zaséval. Protože platí staré pravidlo, že *kdo skoupě rozsévá, bude také skoupě sklízet, a kdo štedře rozsévá, bude také štedře sklízet*. Zní to prostě, skoro až banálně, ale přitom je to hluboká pravda. O tom, jak úroda dopadne, se rozhoduje mnohem dříve, ne až před sklizní.

Každý máme, obrazně řečeno, takové pole svého života. Není to pole s hlínou, kde roste tráva nebo obilí. Na tom poli jsme my a naši

blízcí, naše rodiny, naše domovy, naši přátelé. Ale také je na tom poli naše práce, to co děláme nebo co jsme v životě dělali. Jsou tam naše děti a vnoučata. Ale také všelijaké naše záliby, koníčky, věci všední i mimořádné. A také na tom poli našeho života najdeme naši společnost, ve které žijeme, naše město, vesnici. Náš vztah k obci. Ale také je tam církev i tento sbor, do kterého přicházíme. A zcela osobně je na tom poli také náš vztah k Pánu Bohu, naše víra. A my se podobáme tomu rolníkovi, který po tom poli chodí křížem krážem a rozsévá. Někam hodí plnou hrst a jinam jenom pár zrníček. Někde se zastaví a pozorně dbá na to, aby jeho setba byla co nejpečlivější, a jinde zase zrychlí krok a kam co padne, se ani nepodívá.

A apoštol Pavel nám řekne, že na tom poli našeho života se můžeme pohybovat dvojím způsobem. Existuje rozsévání skoupé a rozsévání štědré. A podle toho také dopadne celá úroda. Přemýšlejme chvíli o tom rozséváči skoupém. Ne, to nemusí být hned nějaký sobec, jak nás možná v první chvíli napadne. Třeba toho ten muž sám mnoho nemá. Třeba se mu v minulém roce málo urodilo, proč by měl z toho mála ještě dávat? Chce si zachovat nějakou jistotu (co je doma, to se počítá). Může být skoupý proto, že se v minulosti zklamal. Možná přišlo špatné počasí, neurodilo se, a on je znavený a pochybuje, zda to má ještě smysl. Jednoduše nechce už více riskovat. To, co má, si nechává pro sebe, pro svou rodinu na horší časy, nebo to může někomu prodat. Možná mu chybí odvaha, má strach, možná je mu to lhostejné. Kdo ví?

Naopak ten muž, který rozsévá štědře, působí skoro až marnotratně. Jen si představte, jak tam po tom poli chodí a hází zrno do všech stran. Nešetří na něm. To jeho počínání je doslova rozhazovačné. Neměl by si přece jenom něco ponechat? Copak se nebojí, že ve výsledku nakonec prodělá? Že dá více, než získá? Ale on na tom svém nelpí. Je ochoten se ho vzdát. Proto dává. A doufá, že něco přece jen vyrostे.

Jsou to dva životní postoje: Rozsévání skoupé a rozsévání štědré. U toho prvního převládá opatrnictví, skoro až bázlivost. Nebo je to neochota, možná strach. U toho druhého převládá naopak velkorysost. Skoro až rozmařilost. Náhled. Člověče, je to na tobě, vyber si! Chodíš po poli svého života a rozhlížíš se okolo sebe – budeš hospodářem skoupým nebo štědrým? Můžeš si říct, že není dobré riskovat. A že je lepší vrabec v hrsti, nežli holub na střeše. Můžeš namítnout, že rozsé-

vání skoupé je jenom nálepkou, která očerňuje. Že ve skutečnosti je to odpovědnost. Šetrnost. Závazek vůči sobě a vůči svým blízkým. Že je to racionální přístup. Protože ta štedrost, byť to slovíčko zní velice hezky, působí nakonec dost neodpovědně. No tak dávejte, když sami nemáte. Rozségejte štědře do všech stran, když nevíte, co to přinese. A tak si na tom poli svého života vybíráme. Anebo se obhajujeme a stavíme ploty...

Ale o čem to tady vlastně mluvíme? Co ten rozségevač okolo sebe rozhazuje? V té jeho nůši může být spousta rozmanitých semínek. Jsou zrna dobrá i špatná. Zdravá i nezdravá. Ale nás dneska zajímá jenom ta dobrá setba: Tak třeba je tam zrno času nebo pohody, zrno ochoty nebo pomoci. Ale také zrno solidarity, lásky, radosti. Je tam i zrno konkrétní chvíle, zda něco udělám nebo neudělám, zrno úsměvu, síly, zrno dobrého slova, zájmu, potěšení, povzbuzení. A tak bychom mohli ještě dlouho pokračovat. Každý neseme ve svém ranci nejrůznější zrna, která okolo sebe rozségeváme. (Jenom na okraj: Apoštol Pavel tu větu používá v souvislosti se sbírkou v kostele. Křesťané v Korintu se tenkrát skládali na pomoc bratřím v Jeruzalémě. A Pavel je vyzývá ke štědrému rozségevání. To jen abychom chápali kontext. Ale my to dnes chceme vidět mnohem, mnohem šířeji. A nejen v té materiální rovině. Jsou prostě různá zrna, viditelná i neviditelná.)

A tak chodíme po tom poli našeho života a rozségeváme. Tu štědře, tu skoupě. A přemýšlíme, co nám stojí za to. Zda se to vyplatí. Jestli je půda úrodná nebo kamenitá, jako v tom podobenství. Jenže to nevíme. A tak jednou jsme opatrní, bojíme se, jindy jsme zase přejní a ochotní. Můžeme však říct, že pro to rozségevání skoupé je příznačná jistá uzavřenost a nedůvěra, naopak u rozségevání štědrého vidíme otevřenost a důvěru. Možná důvěru bláznivou a směšnou, ale přece jen důvěru, že to má smysl, že je to správné, že to stojí za to.

Ale je tady jeden problém. My se na tom poli našeho života rozhlížíme a všechno poměřujeme jenom sami sebou. Díváme se na svět takříkajíc v horizontální rovině. Svýma očima, jak jinak. Ale když od sebe pohlédneme „vzhůru“ a pochopíme, že náš život má i vertikální rozměr, tu najednou pole našeho života vidíme úplně jinak. (A jsme u dnešní slavnosti díkčinění.) Součástí toho pole je také náš vztah k Pánu Bohu, a ovšem i jeho vztah k nám. A my máme dnes slyšet, že

Pán Bůh je směrem k nám neskonale štědrý. Je až marnotratně štědrý a velkorysý.

Bývalo zvykem děkovat při bohoslužbách za úrodu na polích. Jistě, je to krásný a dobrý zvyk. Urodilo se, bylo sklizeno a my za to teď děkujeme. Díkčinění za úrodu. Lidé na venkově to vnímají určitě mnohem intenzivněji, než lidé ve městě. Ale to poselství je mnohem širší. Nezůstávejme jenom u toho, co se urodí na poli. To by bylo málo. Učme se pohlížet na sebe jako na obdarované. Žijeme díky štědrosti Boží. Jsme to, co jsme, díky štědrosti Boží. A máme to, co máme, opět díky Boží štědrosti. Díkčinění nám v každém ohledu připomíná, že na počátku vždy stojí štědrost Boží k nám. A není tato Boží štědrost do slova marnotratná, když pomyslíme, jak na ni my lidé často reagujeme?

Pán Bůh je nesmírně štědrým rozsévatelem na poli našeho života. On není skoupý. Co se nás týče, on skutečně není přespříliš šetrný. Dává plnými hrstmi. Není neochotný, ale velkoryse dává. Celý příběh Ježíše Krista je svědectvím o této Boží štědrosti. A to (ta dnešní slavnost díkčinění) nás nabádá k tomu, abychom se na sebe a kolem sebe uměli správně dívat. Má se nám prohloubit zrak: Abychom sebe sama viděli a vnímali jako ty obdarované. On do toho pole našeho života zasel nesmírně štědře. Nešetřil na nás. A nečekal, zda se mu to vrátí. To je důvod k vděčnosti.

Ale také nás ta Boží štědrost k nám inspiruje a zavazuje. Stává se nám výzvou, abychom na poli našeho života jednali podobně jako Bůh. Velkoryse a štědře. Ta krátká věta nás zve k odvaze, k ochotě riskovat. Zve nás k tomu, abychom na svém nelpěli, zajímali se o druhé. A nebáli se, že ztratíme, když něco dáme. Krásně je to psáno v knize Přísloví: Někdo rozdává a přibývá mu neustále; kdežto ten, kdo je skoupý, mívá nedostatek. Jsou to dvě životní volby. Dvojí nasměrování. Je život skoupý a život štědrý. Stejně tak je i víra skoupá a víra štědrá. A apoštol nám říká, že výsledná úroda (chceme-li: sklizeň) závisí na tom, jak rozséváme. O výsledku v našich životech, rodinách, ale i v církvi, v tomto sboru, se rozhoduje mnohem dřív. Amen

MODLITBA

Dobry Boze, jsi k nam nesmirne stedy. Rozum nam nestači k tomu, abychom tvou stedrost pochopili a probadali. Otvirej nam pro ni oci, uc nas za vse dekovat a z tvé stedrosti se radovat. A také nas uc tvuj postoj k nam napodobovat. Amen

PÍSEŇ č. 553 Můj Pane, srdcem tě i rty

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Svatý a dobrý Bože! Ty, který pozvedáš klesající a sehnuté napřimuješ. Ty, který malomyslným dodáváš odvahu a bezradným dáváš naději. Nauč nás věřit, že tvá moc dokáže proměnit život člověka.

Posiluj naši víru. Uč nás důvěřovat ti ve chvílích plných radosti, uč nás k tobě se obracet také v okamžicích, kdy nevidíme na krok.

Probouzej v nás takovou víru, která nezapomíná na žádné z tvých dobrodiní. Dávej nám otevřené oči pro všechny dary, kterými nás obklopuješ. Vyučuj nás vděčnosti, uč nás dekovat za vše, co nám dáváš.

Svým Duchem nás probouzej z duchovní únavy a ospalosti. Zapaluj v nás oheň nového nadšení pro tebe. Nedovol, abychom hleděli jen do svého nitra plného rozporů. Uč nás dívat se k tobě a na tebe spoléhat.

Tobě odevzdáváme církve a jednotlivé sbory. Požehnej všem místům, kde se schází tvůj lid. Dej, ať se tvá církev obnovuje působením tvého Ducha. Přiváděj do své církve nové lidi, kteří tě hledají. Předkládáme ti i tu část evangelické církve, kterou tvoříme zde v našem městě.

Tobě odevzdáváme své příští dny, své blízké i vzdálené, tobě odevzdáváme toto město, naši zemi i celý svět.

Svatý Bože, slyš nás, když k tobě voláme společně slovy Pána Ježíše Krista: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Co člověk zaseje, to také sklídí. Kdo zasévá pro své sobectví, sklídí zánik, kdo však zasévá pro Ducha, sklídí život věčný. V konání dobra neumdlévejte; neochabneme-li, budeme sklízet v ustanovený čas. A tak dokud je čas, číňme dobře všem, nejvíce však těm, kteří patří do rodiny víry. (Ga 6,7b–10)

POŽEHNÁNÍ

At' Hospodin ti žehná a chrání tě, at' Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, at' Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem. Amen

PÍSEŇ č. 489 Tvé požehnání, dobrý Otče

TRADICE OTCŮ

Den reformace

VSTUPNÍ SLOVA

Hospodine, zkoumáš mě a znáš mě. Víš o mně, ať sedím nebo vstanu, zdálky je ti jasné, co chci dělat. Sleduješ mou stezku i místo, kde ležím, všechny moje cesty jsou ti známy. Žádná tma pro tebe není temná: noc jako den svítí, temnota je jako světlo. (Ž 139, 1–3. 12) Amen

PÍSEŇ č. 139 Hospodine, ty ve zkouškách

MODLITBA

Hospodine, otevřel jsi před námi nový den a dovolil jsi nám do něj vstoupit. To je nám důvodem k radostné vděčnosti. Nový den je nám znamením, že naše poslání v tomto světě trvá. Stále od nás očekáváš jednání, které slouží ke tvé cti a slávě. I když máme dojem, že jsme ještě příliš mladí a nic pořádně neumíme. I když máme dojem, že jsme už příliš staří a všechno jsme už splnili. Ty vidíš mnohé věci jinak nežli my. Nehledíš na nás vyhaslýma očima, ale zrakem plným očekávání a naděje. Svým Slovem nás burcuješ z pohodlného nicnedělání. Vy-bízíš nás k tvůrčímu a aktivnímu životu, k jednání, v němž přichází ke slovu tvoje moudrost a tvoje láska. Bylo by pro nás pohodlnější setr-vávat v sladkém snění. V kristovském zápase, ke kterému nás vedeš, se však dostáváme na hlubinu: k pravdě, k milosrdenství a ke spáse. Chválíme tě za tvé vedení. Není nám vždy příjemné. S odstupem času jsme ti za něj však vždycky vděční. Vytrvalost, s níž nás vracíš z našich scestí, nám dovoluje nově začínat a napravovat, co jsme nezvládli. Amen

ČTENÍ PÍSMĀ SVATÉHO

Z První knihy Mojžíšovy, zvané též Genesis, budeme číst oddíl zapsaný ve 28. kapitole, od verše 1. do 9.:

I povolal Izák Jákoba a požehnal mu. Přikázal mu: „Neber si ženu z dcer kenaanských. Odejdi do Rovin aramských...”

PÍSEŇ č. 436 Ó požehnej nám, Pane

KÁZÁNÍ

V četbě z 28. kapitoly knihy Genesis budeme pokračovat od verše 10. až do první části verše 19.:

Jákob vyšel z Beer-šeby a šel do Cháranu. Dorazil na jedno místo a přenocoval tam, neboť slunce již zapadlo...

Milí bratři a sestry, mladíček Jákob se vydává na nesnadnou cestu. Vlastně se dává na útěk. S matčinou pomocí totiž ošálil svého slepého otce a ten udělal, co by jinak s čistým svědomím udělat nemohl: Požehnal Jákobovi jako svému prvorozenému. Jeho bratr Ezau, který spatřil světlo světa jen pár minut před ním, Jákobovi své prvorozenectví sice prodal, když se však blížil Izákův konec a prvorozenecké benefity se měly začít naplňovat, tak na tento obchod zapomněl. A když prvorozenecké požehnání nedostal, dělal, jako by byl Jákobem podveden. Prahnul po jeho krvi a nijak se tím netajil. Je zvláštní, že ten, který skutečně podveden byl – otec Izák, Jákobovi nic nevyčítá. Jako by o obchodu, který spolu před lety jeho synové uzavřeli, věděl. Sotva od něj rozzuřený Ezau odejde, zavolá si Jákoba znovu a své požehnání mu potvrdí. A přidá k němu otcovskou radu: „Neber si ženu z dcer kenaanských, vezmi si ženu, která má vztah k Hospodinu.“ Jákob se tuto ženu vydává hledat do vlasti svých předků, do **Rovin aramských**. Když se o Izákově přání ohledně Jákobova ženění dozví Ezau, okamžitě si ke svým dosavadním kenaanským ženám přibere další.

Jákobův příběh je zajímavý a důležitý tím, že v něm v nespočetných polohách můžeme nalézat sami sebe: Třeba v jednání na hraně, v podivných obchodech, ale i v momentech, kdy najednou uchopíme svou lidskou odpovědnost a začneme jednat jako zralé osobnosti. Jákob nemusel před Ezaem utíkat až do Cháranu. Ale on jde tam, kam ho nasměruje jeho otec. Je si vědom, že požehnání, které od něj přijal, musí přetavit do reality věrnosti jeho odkazu a svým nasazením. V reakci na toto programatické přijetí „tradice otců“ se Jákobovi dostává i Božího požehnání. Dojde k tomu v průběhu jeho útěku **na jednom místě, kde přenocoval**. Jákob si dá pod hlavu kámen a sní. Vidí před sebou **žebřík, jehož vrchol dosahuje až k nebesům, a po něm vystupují a sestupují Boží poslové**. Nad žebříkem stojí Hospodin a ujišťuje Jákoba o svém příklonu. Říká mu: **Hle, já jsem s tebou. Bude tě střežit všude, kam půjdeš. Nikdy tě neopustím**. Pro prchajícího bezdomovce, jímž se Jákob stal, je taková výpověď nepopsatelnou vzpruhou. V situaci, kdy se mu viditelné jistoty hroutí, ho najednou drží a pozvedá jistota neviditelná.

Jákobův odchod z Beer-šeby bývá vykládán jako jeho útek před Bohem. Je pravda, že my lidé před Bohem skutečně často utíkáme. Adam se před Bohem skrývá v houští, Jonáš se mu snaží ujet na lodi. Jákob však neutíká před Bohem. Jákob utíká před svým bratrem Ezaem. S Bohem se naopak touží setkat. Má totiž obavu, zda se mu svým bezprostředně předcházejícím jednáním, které zdaleka nebylo „košer“, neztratil. Při nočním vidění v Bét-el se mu dostává ujištění, že se tak nestalo. Hlas, který tu k němu promlouvá, je jeho uším rajskou hudbou: Já, Bůh Abrahamův a Izákův jsem i tvým Bohem. Neklesej na mysli. I když tě tvůj bratr Ezausiluje zabít, já jsem s tebou... Tato věrnost tomu, jehož si vyvolil, je pro Hospodina něčím typickým. Bůh nás neztrácí ze svého zřetele, i když máme daleko ke svatosti. Někdy nám to třeba vadí, jako tomu zmíněnému Adamovi a Jonášovi. Nakonec nám to však vždycky vrací vnitřní rovnováhu. Jak jinak také reagovat na to, když vedle nás do našich pochybností staví patu svého nebeského žebříku.

Jákob zakouší na svém útěku v Bét-el Boží blízkost. A ještě víc. Hospodin mu zde obnovuje zaslíbení daná jeho dědovi Abrahamovi a jeho otci Izákovi. Slibuje mu **zemi**. A slibuje, že jeho potomstvo

vytvoří rod, jehož prostřednictvím spočine Boží **požehnání** na celém lidstvu. Hospodin tu potvrzuje, co slepý Izák nejprve přiřkl Jákobovi omylem. Bůh stojí za svým zaslíbením, i když má jeho nositel daleko k dokonalosti. My bychom možná byli v pokušení to jeho potvrzení problematizovat a namítat: „A proč ne Ezau? Je přece k Abrahamovi a Izákovi v úplně stejném vztahu jako Jákob.“ Protože Ezau má k dokonalosti ještě dál než Jákob! Nejen že nepřizná, že své prvorozenectví prodal, ale když si spočítá, že mu vztah k Hospodinu teď už nic nepřinese, tak se od Boha svých předků teatrálně odvrací. Bere si Kenaanku, aby svého otce a svou matku co nejvíce zranil... Hospodin hledí k srdci a ví, co je v něm skryto. Kde v něm vítězí faleš bez skrupulí a kde je člověk schopen kritické sebereflexe. Jákob této kritické sebereflexe schopen je. Když se po letech s Ezauem setká, sedmkrát se mu pokloní.

Všichni – ať máme blíž k Ezauovi nebo k Jákobovi – žijeme z Boží milosti. Nikdo totiž není dokonalý. Ale když slepý vede slepého, oba spadnou do jámy. Proto putuje Boží **požehnání všem čeledím země** po linii Jákoba a nikoli Ezaua. Proto je Ježíš povolán Synem Davidovým a nikoli Saulovým. Bůh je věrný všem, jímž věrnost slíbil. I Ezauovi. Jako nástroje své spásy však preferuje lidi, kteří mu nebudou trucovitě podrážet nohy, ale když se jich dotkne, tak dokáží vyznat: **Jistě je na tomto místě Hospodin**. A Jákob jde ve své pokoře před Bohem dokonce ještě dál. Z vděčnosti za Boží milosrdné zakrytí svého jednání vztyčuje v Bét-el pamětní kámen. Ten je jemu i všem **čeledím země**, jímž se má stát **požehnáním**, viditelným znamením Boží milosti. – Okamžiky, v nichž cítíme Boží laskavou přítomnost, je dobré pevně uchovat v paměti. Žít z nich a dát se jimi tvárnit. Návraty k těmto klíčovým momentům našeho života nám dávají sílu k věrnosti a čistotě. A té je i těm nejdokonalejším z nedokonalých na každý den třeba.

Amen

MODLITBA

Pane Bože, pamětním kamenem, který nás nejzřetelněji upomíná na tvou milost, je kříž tvého Syna. Z něj vzhází svět spása. Zahrnjuje do sebe dokonce i ty, kteří na něj tvého Syna přibíjeli. Děkuje-

me ti za žebříky, jimiž spojuješ nebe se zemí a po kterých k nám sestupují tvoji poslové. Nadějeme se, že se po nich jednou budeme vystupovat k tobě. Amen

PÍSEŇ č. 558 Blíž tobě, Bože můj

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Bože, děkujeme ti, že se ve své lásce skláníš i k nám. Tvůj příklon nás zbavuje pocitů marnosti a dává nám sílu a chuť do života. Každý tvůj dotek nás podněcuje k nové věrnosti, větší horlivosti a znásobené poctivosti. Děkujeme ti za to, že od nás neodvracíš svou tvář, ačkoli jsme tolikrát pochybili a jednali nečestně. Prosíme, povzbuzuj svým slovem milosti ty, které ochromují jejich viny, takže nevědí, jak dál. Dávej se nalézt těm, kteří tě hledají, a zastavuj ty, kteří před tebou utíkají. Ať svět, do kterého jsi nás postavil, nikdy neztratí rysy tvého dobrého stvoření, tak abychom o něm mohli stále vyznávat: Toto je dům Boží a brána nebeská. Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Nenechte se od nikoho svést prázdnými slovy, aby vás nestihl Boží hněv jako ty, kdo ho neposlouchají. Proto s nimi nemějte nic společného. I vy jste kdysi byli tmou, ale nyní vás Pán učinil světlem. Žijte proto jako děti světla – ovocem světla je vždy добрota, spravedlnost a pravda. (Ef 5,6–9)

POŽEHNÁNÍ

Hospodin tě požehná a ochrání tě, Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a bude ti milostiv, Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem. Amen

PÍSEŇ č. 559 Ó ujmi ruku moji

ODPOČINEK PRO ČLOVĚKA

VSTUPNÍ SLOVA

Milost našeho Pána Ježíše Krista buď s vámi!

*Blaze těm, kdo vedou bezúhonný život, těm, kdo žijí tak, jak učí
Hospodinův zákon. Blaze těm, kdo zachovávají jeho svědectví,
těm, kdo se na jeho vůli dotazují celým srdcem. (Ž 119, 1–2)*

Amen

PÍSEŇ č. 119 Blahoslavení lidé čistých cest (1–4)

MODLITBA

Veliký a mocný Hospodine, náš Bože, ty jsi Pánem svého lidu a celého světa. Patří ti Izrael, církve a všechny národy. V lásce se skláníš k celému stvoření. Slyšíš nárek trpících, ať jsou kdekoli. Byl jsi takový na počátku, jsi takový dnes, a budeš takový i navěky. Vzdáváme ti za to chválu a dík. Radujeme se z toho, že nás chráníš, a každý nový den přijímáme z tvých rukou.

Vyznáváme, že jsme často nejistí a že nevíme, kde je naše místo. Někdy propadáme netečnosti a bezradnosti. Naše světlo není v temnotách patrné a někdy hasne. Prosíme tě, odpusť nám pro přímluvy svého Syna Ježíše Krista. Přiváděj nás opět na svou cestu.

Věříme, že chceš používat našich rukou, našich úst a našeho srdce. Zapaluj nás tedy svým Duchem, zasévej do našeho nitra své Slovo a dej, ať vzchází a přináší ovoce. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Poslyšme čtení Písma svatého, jak je zapsáno v První knize Mojžíšově, v kapitole 8., ve verších 18.–22.:

Noe tedy vyšel a s ním jeho synové a jeho žena...

KÁZÁNÍ

Slova Písma svatého, která jsou základem dnešního kázání, čteme v Evangeliiu podle Marka, v kapitole 2., ve verších 23. až 28.:

Jednou v sobotu procházel obilím a jeho učedníci začali cestou mnout zrní z klasů...

Milé sestry a milí bratři! Den odpočinku Pán Bůh výslovně a zvláště důrazně přikázal v Desateru. Proto nás toto ustanovení zavazuje. Nakládání se dnem odpočinku nezávisí na lidské libovůli. Někdy si opětovně uvědomujeme, že se to musí připomínat i v naší době. Někdo svévolně, někdo z ledabylosti a někdo z vypočítavé ziskuchtivosti jedná, jako by to tak docela neplatilo. Ke škodě své i ke škodě druhých a především z neúcty k Pánu Bohu, který moudře rozdělil čas a je Pánem času. Ježíšovi současníci ze zákonických řad si to uvědomovali – a den odpočinku pokládali za podstatný rys věrnosti Hospodinu, za vyznání Božího lidu. Právě tomuto přikázání věnovali nesmírnou pozornost. Snažili se dopodrobna vyjmenovat, co všechno se v den odpočinku dělat nesmí. A když toto ustanovení takto upřesňovali – říkali, že kolem Zákona stavějí plot.

Ačkoli Pán Ježíš nepřišel Zákon rušit, ale plnit a naplnit, v této věci si s nimi nerozuměl. Oni zdůrazňovali, že jde o čest Boží, kdežto on připomínal také lásku k bližnímu. A vůbec s nimi nesouhlasil v tom, že se dá přikázání rozpracovat do všech myslitelných jednotlivostí, a tak je naplnit. On sám vyzdvihoval jeho smysl, který právě učitelům Zákona a jejich žákům často unikal. Ukazoval, že Zákon má i lidskou tvář.

Před mnoha lety běžel v kinech americký film „Útěk v řetězech“. Dva trestanci, běloch a černoch, jsou k sobě připoutáni, a přesto se jim podaří z vězení společně uprchnout. Když to strážce zjistí, začne je policie se psy pronásledovat. Večer psůvodi hlásí šerifovi: „Už dál nemůžeme, psi si musí odpočinout.“ A na to šerif: „Však tamti dva také.“ Smysl filmu je vlastně jiný, ale zde vidíme: Zákon má svou lid-

skou tvář, a strážci zákona to respektují. Američané jsou si prý této stránky zákona všeobecně vědomi. Přijímají jej jako vyšší instanci, která má člověka chránit.

Ježíš vidí nejen stromy, ale vidí i les. Má na mysli nejen lidskou horlivost – tu farizeové nepostrádali, ale především Boží úmysl, který za celým Zákonem i čtvrtým přikázáním je. A to je láska k Bohu a k bližnímu. V Páté knize Mojžíšově se zdůvodňuje tento příkaz odlišně: „Pamatuj, že jsi byl otrokem v egyptské zemi a že tě Hospodin, tvůj Bůh, odtud vyvedl pevnou rukou a vztaženou paží. Proto ti přikázal Hospodin, tvůj Bůh, dodržovat den odpočinku.“ (Dt 5,15) Boží Zákon, Mojžíšův Zákon tedy zaručuje lidskou důstojnost a svobodu proti jakémukoli zotročování. Pamatuj, že jsi sám byl otrokem.

Když měl český profesor teologie Jan Milič Lochman před lety v Basileji rektorskou řeč na téma „Ve jménu Boha všemohoucího“, připomněl, že těmito slovy zcela právem začíná každá, i ta nejnovější švýcarská ústava. I když tam mnoho občanů v Boha nevěří. Právě díky Boží svrchovanosti i nad Švýcarskou konfederací jsou totiž lidem v této zemi skutečně zaručena jejich práva – včetně práva zůstat mimo církev. Právo se dovolává Boha a opírá se o Boha, který je jeho ručitelem.

Sedmý den vyplývá nejspíše opravdu z řádu stvoření – týden je čtvrtina měsíce. Jakékoli lidské pokusy nahrazovat týden dekadou a přesouvat neděli někam jinam už ztroskotaly a zřejmě jsou proti přirozenému chodu věcí. Pracovní neděle je přece protimluv sám v sobě. Někteří lidé by chtěli předělat celý svět a neuvědomují si, že si často nevědí rady ani sami se sebou. Pán Bůh chce, abychom se před jeho ustanovením pokorně sklonili. Bůh tento den oddělil a posvětil. Vždyť je to dobré i pro nás. Sobota je učiněna pro člověka.

„Už nikdy nebudu zloředit zemi kvůli člověku, přestože každý výtvar lidského srdce je od mládí zlý... Setba i žně a chlad i žár, léto i zima a den a noc nikdy nepřestanou po všechny dny země.“ Tak to Pán Bůh prohlásil, když mu Noe po veliké potopě přinesl zápalnou oběť ze všech čistých zvířat. Ustanovil řád, který už člověk nemůže změnit, protože je zakotven v jeho příslibu. Co se novodobému člověku jeví jako přirozené, to je podle Písma svatého Boží řád – blahodárny řád.

Jistěže v církvi vznikl – a to už dávno, ještě ve starověku – spor o sobotu a o neděli. Adventisté, malá část baptistů a mesiánští židé se v novověku k sobotě ještě vrátili. K tomu my mnoho nového neřekneme. Neděle jako den Kristova vzkříšení jakožto osvobodivé a radostné události – zřejmě převážila nad sobotou. Nad sobotou jako nad představou zákonického plnění čtvrtého přikázání a ostatních ustanovení. Stalo se to před mnoha staletími, v době, kdy se církve a židovstvo rozešly a odloučily. Víc už k tomu povědět nemůžeme. Pohanský původ neděle neuznáváme. Je otázkou, nezavání-li obnovení soboty v křesťanských kruzích opět jakýmsi zákonictvím. Je ovšem známé i přísné zákonické pojetí neděle, a to rovněž nemůžeme schvalovat.

Není úplně jasné, proč Pán Ježíš ve své odpovědi farizeům připomíná Davida a kněze Abiataru z První knihy Samuelovy. Zřejmě tím zdůvodňuje svou autoritu. On, pravý Syn Davidův, skutečný Mesiáš, Boží pomazaný, nejsprávněji rozhoduje o tom, jak máme se dnem odpočinku zacházet. Není to tedy ponecháno naší libovůli, jak bychom si sami mohli svoji svobodu vykládat. Na jiném místě čteme, že Syn člověka je Pánem soboty. Autoritou i v tomto ohledu je on. Den odpočinku světíme, když oslavujeme jeho vzkříšení a jeho svrchovanost. To je základ vší naší svobody – i v den odpočinku.

Radujeme se z toho, že den odpočinku máme a že ho můžeme bohulibě využívat. „Neděle bez Slova a beze slov i v létě hrozně zebe“, napsal farář a básník Zdeněk Svoboda. Neděle tedy během času už dostala náplň a bylo by škoda, kdyby se nám vyprázdnila. Český výraz „neděle“ srozumitelně říká, že je to den, kdy jsme oproštěni od všední práce. Ruské slovo „voskresenije“ je přepisem slova vzkříšení. Románské jazyky stejně jako řečtina připomínají, že je to „kyriaké“, „dominica“, česky den Páně. I když si to mnozí lidé vždycky neuvědomují, je to zřetelně obsaženo už v samotných těchto názvech.

Naše svoboda, i ta nedělní svoboda, má tedy pravidla. Tím hlavním pravidlem je sám živý a přítomný Ježíš Kristus, vzkříšený a oslavený. Máme ji světit „ke cti Páně“, jak to zpíváme v jedné známé ranní písni. Věříme, že je to tak dobré i pro nás. Neděli nemáme tedy ani vyprazdňovat, ani odlidšťovat. Přijímejme ji jako vítaný a moudrý dar od Pána Boha. Přijímejme ji jako den radosti a den vzájemného

setkávání a sdílení, pro sebe osobně, pro své rodiny i pro společenství Božího lidu po celém světě.

Jestliže odpočíváme, pak tím vyznáváme: Všecko nezávisí na tom, jak se snažím a pachtím, jak dokonale splním všechny úkoly, které mi kdo dal, ale je to v Božích rukou. Pán Bůh mnohé sám dokoná, a to nejednou úplně jinak, než jsme si předsevzali a představovali my. Hospodin za mě dokončí zápas. Hospodine, neopouštěj dílo vlastních rukou! Pán Bůh uměl ustát od díla stvoření a učí tomu i nás. Dává nám odpočinek, po práci, po pracovním týdnu, po našich starostech, trampotách a bolestech. A přislubuje nám také odpočinek věčný, až nás odvolá z tohoto života. Odpočinek obklopený jeho láskou, odpuštěním a smířením. Amen

MODLITBA

Náš nebeský Otče, děkujeme ti za dar tvého Slova. Prosíme, zachovávej nás ve známosti své pravdy. Naplňuj nás moudrostí a uč nás, jak se o ni sdílet s druhými lidmi. Uzpůsobuj nás ke svědectví o tvé lásce v tomto světě. Amen

PÍSEŇ č. 406 Chval Pána svého písni

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Bože, prosíme tě, slyš nás, když se přimlouváme za církev, která je roztržštěná a rozptýlená po celém světě. Spojuj nás všechny v jedné víře, lásce a naději. Probouzej nás všechny k pravému životu.

Odevzdáváme ti lidi trpící, znevažované, strádající a plné nejistoty. Ukazuj lidstvu i církvi cestu ke spravedlnosti, vzájemnému pochopení a míru. Pomož nám překonávat zášť a nepřátelství, které nás rozděluje. Otvírej nám oči pro ty, kdo nás potřebují.

Do tvé ochrany svěřujeme rodiny i lidi osamělé, rodiče, děti, mladé i staré. Podpírej ty, kdo slouží jiným. Myslíme na zdravotníky, pečovatele a sociální pracovníky. Přimlouváme se za učitele a vycho-

vatele i za všechny, kdo ovlivňují myšlení druhých. Dávej moudrost politikům a uč je spravedlnosti. Slyš nárek stvoření a uč nás, jak o ně pečovat. Přijmi ještě naše společné volání: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

*Netrapte se! Radost z Hospodina bude vaší záštitou.
(Neh 8,10)*

POŽEHNÁNÍ

Uchovej své milosrdenství těm, kdo tě znají, a svou spravedlnost těm, kdo mají přímé srdce. Amen

PÍSEŇ č. 672 Dej nám moudrost, odvahu

U BOŽÍHO STOLU

VSTUPNÍ SLOVA

Milost Pána Ježíše Krista buď s vámi!

*Lidé všech národů, tleskejte v dlaně, hlaholte Bohu, plesejte
zvučně... Vždyť Bůh je Král nad celou zemí, zpívejte žalmy
k poučení. (Ž 47,2.8) Amen*

PÍSEŇ č. 47 Všichni v tento čas

MODLITBA

Radujeme se, Pane Bože, protože nám připomínáš své velké činy. Přemáháš síly zla a smrti a vytrhuješ lidi ze záhuby. Vítězíš nad svými nepřáteli a hladovým dáváš chléb. Myslíš na ty, kdo potřebují pomoc. To nás potěší v každé úzkosti, která na nás doléhá. Děkujeme za otcovskou lásku, kterou nám dáváš pocítit každý znovu. Obzvláště ti děkujeme za tvého Syna Ježíše Krista, chléb života. Chceme tě za to oslavovat se vším tvým lidem. Prosíme tě, slituj se nade vším, čím tě rmoutíme. Odpusť nám naše selhání, klopýtání a pády. Vyznáváme svou nelásku a tvrdost. Přiváděj nás zpět na cestu, po které jsme z tvé milosti vykročili. Očisti naše srdce od každé poskvrny. Toužíme po tvém Slovu. Prosíme, dej nám je slyšet a přijmout. Připrav pro ně kazatele i posluchače. Zapaluj naše srdce. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Slova Písma svatého, která dnes budeme číst, jsou zapsána ve Druhé knize Mojžíšově, v 16. kapitole, ve verších 11. až 18.:

Tu Hospodin promluvil k Mojžíšovi: Slyšel jsem reptání Izraelců...

KÁZÁNÍ

Základ kázání je ve 2. kapitole Skutků apoštolských, ve verších 42., 44. a 46:

Setrvali v apoštolském učení, v lámání chleba a v modlitbách... Všichni, kteří přijali víru, (byli pospolu) drželi pevně pohromadě a měli všechno společné... Dělili se o jídlo s radostí a upřímným srdcem.

Bratři a sestry, čtete tu, jaké základní rysy měla prvotní církev po vylití Ducha svatého. Tak se zároveň dovídáme, čím se skutečná církev má vždycky vyznačovat: Je to evangelium, společenství, stolování a modlitby. Nic z toho není tak úplně samozřejmé, některé ty věci se křesťanům občas poněkud ztrácejí. Naopak jindy zase někdo některý z těchto rysů objeví a zcela jednostranně jej pak zdůrazňuje. Nic nemá chybět. A nic z toho by nemělo být na úkor toho druhého. Všecko to patří nerozlučně k sobě.

Dnes si všimneme lámání chleba. Hned se nám pochopitelně vybaví večeře Páně, protože právě při ní se – aspoň v naší církvi – chléb láme. Orientální chléb se ovšem nekrájí, vždycky se spíše láme.

Lukášovo líčení není docela jednoznačné. Raná církev úplně neoddělovala svátostné stolování od hodů lásky. Při nich se skutečně večeřelo a společně se jedlo to, co kdo přinesl. Sborový stůl jako by tak byl prodloužením stolu Páně. Věřící v Krista se při těchto hodech lásky navzájem dělili o obyčejné jídlo. Byli pospolu. Drželi pevně pohromadě. Při stole mohli spolu hovořit, sdílet své radosti a strasti. A tak také měli příležitost jedni druhým nabídnout a poskytnout pomoc. Měli všechno společné. Věci milé i těžké. Jedni s druhými nesli břemena duchovní i hmotná.

Ale už asi v 1. století byla večeře Páně od ostatního stolování oddělena a tak to už trvale zůstalo. Původní způsob si dnes už nedokážeme dobře představit. Přesto se nám ona souvislost stolování svátostného a sborového, života svátečního a všedního, nemá vytratit. Svátost

nespojuje jenom nás jako jednotlivce s Bohem, ale zároveň buduje společenství církve v Duchu svatém. Novodobí bohoslovci nám správně připomínají, že na svátost má navazovat diakonie – služba potřebným. Kdo na své bratry a sestry v církvi nedbá, ten podle apoštola Pavla jí a pije při večeři Páně nehodně. Chléb svátostný a chléb všední patří tedy k sobě. Víra, naděje a láska se od sebe nedají navzájem odtrhnout. Drží pevně pohromadě.

Mohlo by se zdát, že autor Skutků Lukáš obraz prvotního jeruzalémského sboru příkrášluje. Víme přece, že apoštol Pavel musí křesťany ve svých listech ke štědrosti vybízet a lásku zdůrazňovat. Ostatně také Lukáš hned v dalších kapitolách vypravuje o vážných těžkostech uvnitř sboru. Církev není nikdy dokonalá a její údové nejsou prosti hříchu. Objevil se tam dokonce i podvod a pak i nemilé neshody mezi dvěma skupinami. Rovněž Jan ve Zjevení vyčítá jednomu sboru, že „už nemá takovou lásku jako na počátku“ (2,4). Církev – a také večeře Páně a sborová stolování – jsou sice předzvěstí nového, dokonalého věku, Božího království, ale náznak ještě není skutečnost sama. Stále jsme teprve na cestě a nejednou klopýtáme. S tím se bohužel musíme vyrovnávat i my dnes.

Mít všechno společné je sice krásné, ale není to snadné, a proto se tyto – řekněme „družstevní“ – pořádky prvotního sboru nemohly udržet natrvalo. Lukáš sám už nebyl přímým svědkem oněch prvních časů, ale jejich připomenutím chce povzbudit bratrskou lásku mezi svými současníky. Vzor prvotní církve je ovšem podnětný stále. Reformace se ho dovolávala se vši rozhodností. Shrnutí slovy apoštola Pavla: „Má nás v moci láska Kristova.“ (2K 4,14) Ta vždycky znovu přemáhá naše sobectví a naši neochotu myslet na druhé.

Křesťanská láska má samozřejmě pokaždé novou podobu. Musí být stále vynalézavá. Dnešní zprávy o rozmanité charitativní činnosti církve to dokládají. Třeba práce Diakonie, Charity, Adry, Armády spásy a Divokých hus jsou toho krásným příkladem. Inspirace večeří Páně by ovšem měla být v církvi zřetelnější, a také by se měla více připomínat. Štědrý Kristus, Chléb z nebe, se kterým stolujeme, nás vede ke vzájemnému sdílení a ke štědrosti.

Naznačuje to i vyprávění o nasycení Izraele na poušti. Strádající a reptající Boží lid tu byl podivuhodně nasycen. Dostali křepelky

a manu, kterou do té doby neznali. Nevěděli, co to je. Popravdě řečeno, přes všechno bádání to dobře nevíme ani my. Ve Druhé knize Mojžíšově je pouze přirovnání, že tento pokrm byl jako koriandrové semeno, byl bílý a chutnal jako medový koláč. Podstatné však bylo, že jde o Boží dar: „To je chléb, který vám dal Hospodin za pokrm.“ Podle žalmisty to byl „chléb z nebe“. Tak byl Izrael potravou zajištěn po celou dobu putování z Egypta až do zaslíbené země.

Pozoruhodný je Boží příkaz, jímž je stanoveno pravidlo: Nasbírejte, kolik potřebujete. Každému to stačilo. Ale nikdo si nesměl nic schovávat přes noc do rána, tedy do zásoby, protože by se mu to zkazilo. Chléb „vezdejší“ znamená chléb darovaný vždy znovu, každý den. Jenom na den odpočinku měli mít zásobu, protože v ten den mana nepadala. Jde tedy o chléb, který nelze chamtivě hromadit a se kterým není možné provádět ziskové obchody. Kromě toho je tam ještě další důležité sdělení: Kdo nasbíral mnoho, neměl nadbytek, a kdo nasbíral málo, neměl nedostatek. Rozumějme tomuto stručnému výroku tak jako apoštol Pavel, totiž že se spolu navzájem rozdělili.

Pokrm tedy není tak docela soukromým vlastnictvím. I v modlitbě Páně se přece říká „chléb náš“. Ve stejném smyslu hovoří celá řada biblických míst. Boží lid se to tak stále učí chápat a uskutečňovat. Pěkně to líčí kniha Rút. Milosrdenství ke zchudlým příchozím je tam představeno způsobem až dojemným.

Toto pojetí pokrmu je důležité právě s ohledem na nižší společenské vrstvy. A známé novozákonní podobenství o boháči a Lazarovi pak – jako karikaturu – ukazuje pravý opak, který si zasluhuje a přivolává odsouzení od Boha. A když Ježíš na pustém místě nasytí početný zástup, zbudou ještě četné nalámané díly, které se mají posbírat do košů a pak zřejmě rozdat těm, kdo nebyli přítomni. Církev nemá zapomenout ani na nemocné, za které se přece modlí.

Apoštolské učení a modlitby tedy církev ze všední a hmotné skutečnosti nejen že nevytrhují, jak by se mohlo někomu zdát, ale spíše k ní připoutávají, ovšem zcela novým způsobem. Otevírají nám oči a srdce pro to, co nás obklopuje. Před lety vyšla knížka, která má v češtině titul *Svatý materialismus*. Kristovo evangelium nám vštěpuje lásku k lidem a z modliteb k této lásce čerpáme sílu. Obojí je základem společenství.

Jistěže máme Písmo svaté číst a modlit se i jako jednotlivci, a snad to také děláme, ke svému vlastnímu duchovnímu užítku. Ale pamatujme, že Bible je knihou celé Kristovy církve, a modlíme se také společně. Různá ekumenická modlitební shromáždění během roku nám připomínají, že to platí i napříč rozděleným Božím lidem, v naší zemi a po celém světě. Modlíme se společně a spolu myslíme i na těžký život v jiných částech světa. Církev se nemodlí jen sama za sebe, má se přimlouvat také za lidi ve světě kolem sebe a spolu nést jejich úděl, nablízku i v dáli.

Lukáš píše, že v první církvi nikdo netrpěl nouzi, což je povzbudivé. My se často musíme spokojit s tím, že aspoň nepřehlédneme ty nuzné, o kterých se můžeme dovědět. Vyřešit všechny bolesti světa není v silách církve. Pán Ježíš sám řekl, že chudé budeme mít vždycky. To je střízlivý pohled. Biblické poselství však naléhavě vede k tomu, aby křesťané pomáhali, kde to je možné a nakolik stačí. Nemáme propadat beznaději ani lhostejnosti, ale vždy znovu konat aspoň tu trošku, která je proveditelná. Důležitější než kdovíjaké výkony je opravdová láska. Buďme pospolu v bratrském společenství, držíme pevně pohromadě a dejme se v tom posilovat apoštolským učením a modlitbami.

Amen

MODLITBA

Pane Ježíši, děkujeme, že sytíš duši i tělo a že svou láskou pronikáš mezi nás. Braň všemu našemu sobectví a vypočítavosti a ved' nás svým Duchem. Dej, abychom svědčili o tvém království, do kterého jsi nás pozval.

Amen

PÍSEŇ č. 483 To jedno mějme stále na paměti

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Svatý Bože, otvírej nám oči pro lidi strádající, pro ty, kdo jsou v tísní. Probouzej svědomí těch, kdo mohou pomoci. Odevzdáváme ti

lidi bez domova a bez vlasti. Prosíme za rodiny s dětmi i bezdětné manžele. Myslíme také na lidi osamělé a opuštěné. Požehnej těm, kdo pomáhají druhým doma, v nemocnicích a sociálních ústavech. Přimlouváme se za staré i mladé, nemocné a postižené. Kéž v naší zemi a po celém světě vládne spravedlnost a mír. Přemáhej krutost mezi jednotlivci a mezi národy. Probouzej církve, aby konala dílo, ke kterému jsi ji povolal.

Slyš ještě naše společné volání: Otče náš...

Amen

POSLÁNÍ

Bud'te milosrdní, jako je milosrdný váš Otec. (L 6,36)

POŽEHNÁNÍ

Necht' se na tvých služebnících ukáže tvé dílo a tvá důstojnost na jejich synech.

Amen

PÍSEŇ č. 502 V pokoře srdce svého (5)

CHVÁLA BOŽÍHO ZÁKONA

VSTUPNÍ SLOVA

Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista.

Slavit budu Hospodina z celého srdce... Veliké jsou skutky Hospodinovy, patrné všem, kdo v nich libost mají. Slavné a překrásné je dílo jeho, spravedlnost jeho zůstává na věky. Počátek moudrosti je bázeň Hospodinova; rozumu výborného nabývají všichni, kteří činí ty věci; chvála jeho zůstává navěky. (Ž 111,1–3.10) Amen

PÍSEŇ č. 111 Slavit budu Boha svého

MODLITBA

Náš nebeský Otče, shromáždili jsme se před tebou. Přišli jsme sami, jsme tu z vlastní vůle, i z dobrého zvyku, že tak to patří k neděli. Ale zároveň věříme, a tak si to se vši pokorou uvědomujeme, že to ty jsi nás sem přivedl, že to ty jsi nám umožnil, abychom se zde setkali s tebou, s tvým Slovem i s ostatními sestrami a bratry.

Ty také svým Duchem chceš způsobit, aby toto naše shromáždění bylo k užítku nejen nám samotným, ale i dalším lidem: v našich rodinách, v práci i všude jinde, kde se pohybujeme. Prosíme, buď takto s námi a všude tam nás trpělivě provázej.

Buď milostiv i těm, kdo zde mezi námi nejsou. Myslíme na ty, kdo jsou sami, kdo jsou vydáni na pospas nemoci, která je připoutala na lůžko. Nebo si něčím pokazili život a setkání s druhými nevyhledávají. Nebo tvé Slovo pro ně nemá takovou váhu, aby je chtěli slyšet. Prosíme i za ně, buď jim milostiv. Oslov i je. Když se milostivě skláníš k nám, ujmi se i jich.

Tvůj Duch nás spojuje i s mnoha dalšími místy, kde se lidé ve tvém jménu scházejí, v naší zemi i na celém světě. Prosíme, všude tam nám požehnej. Amen

ČTENÍ PÍSMĀ SVATÉHO

První biblickým čtením je Ježíšovo podobenství, zapsané v Evangeliu podle Lukáše, v 15. kapitole, v prvních sedmi verších:

Do jeho blízkosti přicházeli samí celníci a hříšníci...

Přišel Syn člověka, aby hledal a spasil, co zahynulo.

PÍSEŇ č. 440 Ozvi se, Pane můj

KÁZÁNÍ

Základ kázání je vzat ze žalmu 119., kde od verše 169. do 176. čteme:

Kéž mé bédování dolehne k tobě, Hospodine...

Je to závěrečná část 119. žalmu. V dlouhé modlitbě se tu skladatel zamýšlí nad svým životem, co pro něho znamená Pán Bůh a jeho zákon. Celý žalm obsahuje dvacet dva takových osmiverší a v tomto posledním jako by chtěl skladatel shrnout, co předkládal Pánu Bohu v předchozích oddílech. Jsou tu zachyceny různé životní situace, ve kterých se při svých modlitbách nalézal. Byly to chvíle dobré i zlé, klidné i vzrušené, chvíle napětí i hodiny pohody. A on teď v závěru ukazuje, čím pro něho při tom všem byl Hospodinův zákon.

A tak by i toto kázání mohlo mít nadpis: Náš (nebo přímo můj) vztah k Bohu. Nebo: Co pro mne znamená jeho Slovo. Jaké místo hraje v mém životě evangelium. Ano, na rozdíl od žalmisty myslíme hlavně na to, co pro nás Pán Bůh učinil v Pánu Ježíši Kristu. Nad tím, co se tu říká o zákonu, smíme myslet na to, co vyjadřujeme slovem evangelium. Evangelium jako souhrn všeho, co nám nebeský Otec dává v Kristu, od čeho a k čemu nás osvobozuje a co od nás očekává. – Tak tedy kázání s podtitulem: Jaké místo má Pán Bůh a jeho Slovo v různých situacích mého života.

Jako všichni lidé, ani žalmista nebyl ušetřen **bolestí a trápení**. Proto i jeho modlitba měla někdy podobu nářku. Tady je to hned na začátku: *Kéž mé bédování dolehne až k tobě, Hospodine*. Ale i v takové chvíli je mu východiskem Boží zákon. Nejen že Bohu nic nevyčítá. Naopak, tím více se chce jeho zákona držet.

Ze dvou důvodů. Předně proto, že Boží zákon je mu právě v takové chvíli oporou. Právě v něm nachází jistotu, že ho Bůh neopustil, že mu pomůže, že se ho ujme: *Vysvobod' mne, z mého trápení, jak jsi řekl. Podle řeči své vytrhni mne*. Tvá řeč je mi povzbuzením. Z tvého Slova slyším, že nemáš zalíbení v trápení člověka, a tak tomu jistě bude i při mně.

Druhým důvodem, proč se chce Božího zákona držet, je to, že je mu pomocí, aby si i ve svém trápení počínat správně. Aby se pod tíhou utrpení nedostal na zlé cesty. Aby nezahořkl. Proto i v té těžké chvíli (nebo právě v takové těžké chvíli) řekne: *Dej mi rozum podle svého slova*. Nedopust', abych tě ve svém trápení opustil, veď mne, ať se i v takové chvíli můj rozum řídí podle tvého Slova.

Nárek je vystřídán **chvalo zpěvem**. To je druhá životní poloha. *Chvalozpěv ať vytryskne z mého srdce, neboť mne svým nařízením učíš*. A vzápětí ještě jednou: *Ať můj jazyk opěvuje, co jsi řekl, všechna tvá přikázání jsou spravedlivá*. To je druhý přínos Božího zákona: je pro žalmistu trvalým a nikdy nepřestávajícím důvodem, proč se z jeho úst tak často ozýval chvalozpěv. Jeho chvály se jistě týkaly i jeho vedřejšího bytí (jako radostné poděkování ve chvílích pohody). Jeho vděčnost však není podmíněna tím, jestli je mu zrovna do zpěvu. Důvodem jeho chval je samotný Boží zákon. To, že jej mohl poznat a že jej může stále znovu poznávat.

Z jeho srdce zní Hospodinu chvála, že smí být žákem v Boží škole. Že ve společnosti, kde je plno všelijakých názorů a řečí, mohl zaslechnout přikázání, která jsou spravedlivá. Že se mu dostalo výsady být vyučován v dobrých nařízeních Božích. Každícké slovo, které zde uslyší, je pro něho důvodem k chvalozpěvu. A on ta Boží přikázání nejenom slyší, on je přijal jako nejdůležitější směrnici pro své rozhodování, jako spolehlivý základ svého života.

To je to třetí, co se tu několikrát opakuje. Dává najevo, **že se Hospodinova zákona chce držet**. Říká to jako své předsevzetí, nebo

přímo jako vyznání: *Zvolil jsem si tvá ustanovení. Zvolil jsem si je jako to, čím se chci ve svém životě řídit, co je pro mne směrodatné. To je jeho životní program, tímto směrem se chce ubírat.*

Ale nejen to. On i tady ještě zopakuje, co už pověděl vícekrát, že tento zákon není pro něho jen soubor nařízení, která musí dodržovat, aby se nedostal do maléru. Nemá jej jako povinnost, kterou na sebe vzal a kterou už prostě musí plnit. Nedrží se ho ani jen proto, že ví, že tak je to nezbytné, má-li zůstat v dobrém vztahu k Bohu, k lidem i k sobě samému. Uprostřed svých úvah vyzná: *Tvůj zákon je pro mne potěšením.* Podle kralického překladu: „Tvůj zákon je rozkoš má.“ Tedy to, co má rád, v čem má zalíbení.

Současně si však – při vší lásce k Božímu slovu – uvědomuje, že **život v poslušnosti Božího zákona nikdy není samozřejmostí.** Není to jen rozkoš, ani pro tak zbožného muže, jakým on nepochybně byl. Je dalek pocitu, jak dobře že všechno zvládá. Ví o své chatrnosti, a proto o své poslušnosti mluví jako o svém velikém přání. Jako o touze svého srdce: *Hospodine, toužím po tvé spáse! Kéž má duše žije a může tě chválit. Kéž mi pomáhají tvé soudy! Kéž!* Je si prostě vědom, že na to nestačí sám.

A to je to další, co patří k osobní zbožnosti: Aby mohl takto žít (ve vztahu k Bohu, k druhým i před svým svědomím), na to **potřebuje Boží pomoc.** Proto ani v této závěrečné rekapitulaci nechybí prosba, aby s ním Pán Bůh na této cestě byl a pomáhal mu. *Dej mi rozum podle svého slova. Kéž má prosba dojde k tobě. Na pomoc mi podej svoji ruku, tvá ustanovení jsem si zvolil.*

Slyšíme tady jedno i druhé: Je to jeho osobní rozhodnutí: Já jsem tvá přikázání zvolil, položil jsem tvá ustanovení jako základ svého života; chci touto cestou jít. Ale zároveň i pokorné vědomí, že to zdaleka není v jeho silách, ale že nakonec vše závisí na Bohu a jeho pomoci. „Kéž má prosba dojde k tobě.“ Vyjádří to až s naivní názorností: „Podej mi na pomoc svoji ruku.“ Jako když se maličké dítě chce chytit tatínka nebo maminky, ještě neumí moc mluvit, ale už dokáže zakřičet: „Ruku!“

Jenže to milé Boží dítě se vždycky té Boží ruky nedrží, až příliš často se jí pustí, odběhne, zatoulá se. A tak ten milý zbožný žalmista dochází k tomu, co čteme v posledním verši: *Bloudím jako zatoula-*

né jehně, hledej služebníka svého, vždyť jsem na tvá přikázání nezapomněl. I to na sebe nakonec vyznává.

V tomto souvětí je zachyceno, jak to s námi je: **Že často sejdeme z dobré cesty a zabloudíme.** Z tvorečka, kterému bylo dobře, když se Pána Boha držel za ruku, je najednou pošetilé sebejisté stvoření, které ve své naivitě opustilo svého pastýře. Žalmista si neodpustí, aby neřekl (a sám o sobě nenapsal), že je nejen jako ovce, která rozumu mnoho nepobrala, ale jako hloupoučké jehně. A že to bloudění není jen nějaká drobná, zanedbatelná záležitost, ale že se člověk skutečně může úplně ztratit; a sám cestu nenalezne.

Současně však dá (se vši pokorou) najevo, že však ani v tom svém bloudění na Boha nezapomíná. I tam se rozpomíná na Boží zákon, rád by se k němu vrátil – tak jako v Ježíšově podobanství onen lehkomyšlný syn vzpomínal na otcovský dům. A proto, i když se dostává od Pána Boha hodně daleko, zase znovu prosí: **Hledej mne**, hledej svého služebníka, neodepisuj mne ze stavu. – Je pozoruhodné, jak tento nepochybně velmi zbožný muž dokáže takto pokorně mluvit a otevřeně psát o vlastní nedostatečnosti. Dokonce právě tím zakončí a přivede k vyvrcholení celý žalm. (Proto jsou věrohodná i jeho předchozí slova, kde mluvil o svých kladech.)

Jedno i druhé je důležité a nemělo by v naší zbožnosti, v našem vztahu k Pánu Bohu scházet: Pevné přesvědčení, že nás Boží zákon a evangelium vede po správné cestě a že stojí za to vynaložit všechno úsilí, abychom v této víře a poslušnosti setrvali. A současně jistota, že i když tuto cestu nejednou opouštíme, tak má smysl se na ni vrátit. S důvěrou, že když voláme k Bohu, on nás slyší a v našem poblouzení nás nenechá.

Toto kázání ovšem sotva může být zakončeno jinak než pohledem do Nového zákona. Tam má toto jedinečné vyústění 119. žalmu ještě další pokračování. Smíme je zaslechnout přímo z úst Pána Ježíše Krista. Z jeho podobanství o pastýři, který nechce jen na dálku sledovat, co ta jeho zatoulaná ovce, jak si tam někde počíná, jestli už dostala rozum, nýbrž sám se vydává za tím bloudícím a ztraceným a bečícím jehnětem, až je nalezne a zachrání. A my od něho smíme slyšet dokonce i to, že právě to je jeho posláním, neboť on proto přišel, aby hledal a spasil, co zahynulo. Amen

MODLITBA

Pane Bože, my na tvá přikázání nezapomínáme. Známe je, opakujeme si je, chceme je brát vážně. Jenomže kolikrát se stane, že z tvé cesty sejdem a bloudíme. Kdybychom byli odkázáni jen na sebe, tak bychom skončili kdovíkde a kdovíjak. Prosíme, nepřestávej nás hledat. Děkujeme ti, že to skutečně činíš. Amen

PÍSEŇ č. 421 Ach, zůstaň svou milostí

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Bože, uvědomujeme si, že naše zbožnost má mnohé mezery. Naše myšlení i jednání bývá ovlivněno zásadami, které jsou až příliš často vedeny sobectvím, pocitem vlastní důležitosti, ale i strachem a úzkostí, co by se mohlo stát. Málo ti důvěřujeme, málo se na tebe spoléháme. Chceme tě následovat, ale mnohokrát jsme se přesvědčili, že nestačí jen naše předsevzetí nebo pevná vůle.

Ale ty nás nenecháváš nás na pospas nám samým. Stojíš při nás, abys nás vedl a vkládal do našeho života víru, lásku i naději. Z Písma slyšíme, že ty sám to vše štědře uděláš každému, kdo o to stojí a kdo tě za to pokorně prosí.

O tyto tvé dary tě nyní prosíme. Pro sebe i pro všechny, kdo nám jsou blízcí. Myslíme na své rodiny, na své děti a vnuky, na své přátele. Proměňuj nás, aby se i v našem životě uskutečňovalo všechno to, k čemu jsi nás stvořil, proč jsi nám dal život, proč nám přidáváš den za dnem. Aby se i při nás naplňovala tvá dobrá vůle.

Prosíme i za společnost, ve které žijeme, za naši zem i za ostatní národy. Ať se na tváři země děje co nejvíc věcí, které by byly nám k dobrému a jimiž bys byl i ty sám oslaven. Myslíme zejména na místa, kde je nepřátelství a nenávisť, ale i docela obyčejná závist a touha po moci. Vysvobozuj nás i ze všech těchto hříchů.

Smiluj se nad námi, smiluj se nade všemi. Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Bud'me střízliví, oblečme si víru a lásku jako pancíř a naději na spásu jako přilbu. Vždyť Bůh nás neurčil k tomu, abychom propadli jeho hněvu, nýbrž abychom došli spásy skrze našeho Pána Ježíše Krista. On zemřel za nás, abychom my žili spolu s ním. Proto se navzájem povzbuzujte a buďte jeden druhému oporou, jak to již činíte. (1Te 5,8–11)

POŽEHNÁNÍ

Milost Pána Ježíše Krista, Boží láska a přítomnost Ducha svatého se všemi vámi. Amen

PÍSEŇ č. 248 Ježíše se nespustím

SEZNAM ČTENÍ PÍSMĚ SVATÉHO

		strana
1. Mojžíšova	1,26–2,3	84
1. Mojžíšova	6,5–8	22
Žalmy	85,1–3,8–14	9
Žalmy	105,1–15	92
Žalmy	107,1–3.23–32	61
Izajáš	35,1–10	1
Matouš	7,7–14	68
Matouš	14,22–36	61
Matouš	27,55–66	28
Matouš	27,62–28,7	35
Lukáš	14,15–24	75
Lukáš	10,25–37	80
Lukáš	22,21–35	16
Jan	6,19–23	41
Skutky	2,1–13	48
Římanům	8,1–11	55

SEZNAM TEXTŮ KÁZÁNÍ

		strana
Žalmy	28,1–9	9
Žalmy	106,19–23	92
Žalmy	116,1–19	68
Izajáš	5,1–7	22
Matouš	14,30–31	61
Matouš	28,1–10	28
Matouš	28,11–15	35
Lukáš	10,33	80
Lukáš	10,38–42	86
Jan	16,7–13	48
Jan	20,19–23	41
Římanům	8,12–17	55
Římanům	11,25–32	75
2. Korintským	6,1–10	16

OBSAH

		strana
1. Život podle Ducha	Petr Gallus	1
2. O posledním soudu	Petr Gallus	9
3. O jedné smlouvě	Aleš Mostecký	16
4. Píseň naděje	Aleš Mostecký	22
5. O kmeni a ratolestech	Zdeněk Šorm	28
6. Hospodinovo milosrdenství	Daniela Brodská	35
7. Život nespočívá v nadbytku	Tomáš Trusina	41
8. Jonáš	Michael Erdinger	48
9. O moudrém králi	Daniel Henych	55
10. Život v kompromisu?	Daniel Henych	61
11. O rozsevání štědrém a skoupém (dikčinění)	Pavel Prejda	68
12. Tradice otců (den reformace)	Emanuel Vejnar	75
13. Odpočinek pro člověka	Bohuslav Vik	80
14. U Božího soudu	Bohuslav Vik	86
15. Chvála Božího zákona	Jan Trusina	92

SBÍRKA KÁZÁNÍ PRO ČTENÉ SLUŽBY BOŽÍ (ISSN 0231-7419)

Vydává Českobratrská církev evangelická v Praze pro vnitřní potřebu ČCE. Redakce Mgr. Jan Trusina, Mgr. Emanuel Vejnar, PhDr. Gabriela Fraňková Malinová. Tiskne OPUS v. d. i. Janáčkovo nábřeží 1075/27, 150 00 Praha 5. Objednávky přijímá a rozšiřuje ČCE, Jungmannova 9, p. přihr. 466, 111 21 Praha 1, telefon redakce 224 999 236, e-mail: frankova@e-cirkev.cz, <http://www.e-cirkev.cz>